

Peder Edvard Korsbøen

Motivasjon blant jibbere

Et kvantitativt stuide om motivasjon blant jibbere med utgangspunkt i selvbestedmelsesteorien.

Masteroppgave i idrettsvitenskap

Seksjon for coaching og psykologi
Norges idrettshøgskole, 2014

Sammendrag

Hensikt med studiet

Hensikten med dette studiet var å undersøke sammenhenger mellom positive tilbakemeldinger, autonomistøttende klima, tilfredsstillelse av de tre universelle behov, motivasjonskvalitet, lidenskap, velvære, innsats og kvalitet i jibbemiljøet. Ved å se nærmere på de nevnte variablene ønsket jeg å få en oversikt over hva som motiverer jibbere.

Metodisk tilnærming

Dette studiet er basert på en spørreundersøkelse der det ble innhentet kvantitative data fra 136 jibbere. Spørreskjemaet ble satt sammen av flere ulike spørsmål og spørreskjemaer som tidligere er brukt i ulike studier. Deltagerne besvarte spørreskjemaet på internett og det ble publisert på friflyt.no og videreformidlet på Facebook.

Resultater

Resultatene fra dette studiet viste at et autonomistøttende klima og positive tilbakemeldinger i jibbemiljøet har positiv sammenheng med tilfredsstillelse av de tre universelle behov. Høy tilfredsstillelse av behovet for autonomi, kompetanse og sosiale relasjoner er positivt relatert til indre motivasjon og identifisert regulering. Slike former for autonom motivasjon har igjen positive sammenhenger med opplevd velvære, innsats og kvalitet i utførelse.

Videre har et ønske om fart, spenning og risiko positiv sammenheng med både besettende og harmonisk lidenskap. Samtidig viser resultatene at informantene som er deltagere i et autonomistøttende klima ofte har en harmonisk lidenskap ovenfor aktiviteten. Harmonisk lidenskap har en positiv sammenheng med velvære, innsats og kvalitet i utførelse av aktivitet, mens besettende lidenskap kun har en positiv sammenheng med innsats.

Diskusjon

Ved å se på hver og en av variablene og ulike interessante sammenhenger med hverandre har jeg i dette studiet skapt en god forståelse av hva som motiverer jibbere. Som resultatene viser, er gjennomsnittsscoren til deltagerne forholdsvis høy på mange variabler. Dette viser at de er tilstede og viktige i jibbernes liv. En av variablene som viser seg svært sentral i miljøet er autonomistøttende klima. Et slikt klima kan være hensiktsmessig i forhold til mange av variablene som er sett nærmere på i dette studiet. Autonomistøtte har en positiv sammenheng med behovstilfredsstillelse, autonom motivasjon, harmonisk lidenskap, velvære, innsats og kvalitet i utførelse blant deltagerne.

Framtidig forskning

Et kvantitativt studie som dette kan ikke gi oss svar på alt. Det kan derfor være interessant om framtidig forskning ser på motivasjon blant jibbere der data samles inn ved hjelp av kvalitative metoder som for eksempel intervju. Slik forskning kan se nærmere på enkelte personers opplevelser, og dette kan gjøre at vi kan få en bedre forståelse om hva som motiverer jibbere. Da studiet mitt viser at autonomistøttende klima er såpass sentralt i miljøet ville det vært interessant om det i fremtiden hadde blitt forsket på hvordan trenere og ledere kan skape et slik klima for organiserte jibbere. Det kan også være interessant om det forskes nærmere på om det er en stor forskjell i motivasjon blant organiserte utøvere som deltar i flere konkurranser gjennom en sesong og uorganiserte utøvere. Samtidig vil det være nyttig om forskning kan besvare hvordan Norges Skiforbund skal få flere jibbere organisert i klubber, da jibbing er en aktivitet som ofte bedrives uorganisert.

Stikkord

Jibbing, motivasjon, selvbestemmelsesteorien, SDT, lidenskap, innsats, velvære, autonomistøttende klima, positive tilbakemeldinger.

Innhold

Sammendrag	3
Forord.....	7
1. Innledning	8
2. Teori	11
2.1 Skihistorie.....	11
2.2 Motivasjon.....	12
2.2.1 Self-Determination Theory.....	13
2.2.2 Basic needs theory.....	14
2.2.3 Organismic Integration Theory	15
2.2.4 Cognitive Evaluation Theory.....	18
2.2.5 Causality Orientation Theory.....	19
2.3 Autonomistøttende klima.....	20
2.4 Velvære	23
2.5 Lidenskap.....	25
2.6 Innsats.....	27
2.7 Oppsummering.....	29
3 Metode	35
3.1 Spørreskjema.....	35
3.1.1 Generell data.....	36
3.1.2 Motivasjonskvalitet.....	36
3.1.3 Lidenskap	36
3.1.4 Ønske om fart, spenning og risiko	37
3.1.5 De tre universelle behov	37
3.1.6 Autonomistøttende klima.....	37
3.1.7 Positive og negative følelser.....	38
3.1.8 Velvære.....	38
3.1.9 Innsats.....	38
3.1.10 Kvalitet.....	39
3.1.11 Treningskarakteristikker og positive tilbakemeldinger	39
3.1.12 Betydningen av familie og venner	39

3.2 Deltakere.....	40
3.3 Prosedyre.....	40
4 Resultat.....	41
4.1 Deskriptiv statistikk.....	41
4.2 Korrelasjonsanalyse.....	43
4.3 Veien til modellene.....	45
4.3.1 Figur 4.1: Behovs- og motivasjonsmodell.....	45
4.3.2 Figur 4.2: Lidenskapsmodell.....	48
5 Diskusjon.....	51
5.1 Metodisk utvalg.....	51
5.2 Autonomistøttende klima og positive tilbakemeldinger.....	52
5.3 Behovstilfredsstillelse og autonom motivasjon.....	55
5.4 Autonom motivasjon og velvære.....	59
5.5 Autonom motivasjon og prestasjon.....	61
5.6 Ønske om fart, spenning og risiko.....	64
5.7 Lidenskap.....	66
6 Avslutning.....	70
Litterarturliste.....	74
Tabelloversikt.....	79
Figuroversikt.....	80
Forkortelser.....	81
Vedlegg.....	82

Forord

Arbeidet med dette masterprosjektet har både vært spennende og slitsomt. Siden oppstart i mai 2013, har prosjektet hatt sin plass i bakhodet. Det har vært svært en lærerik periode. Jeg synes spesielt det har vært lærerikt å følge progresjonen til et såpass stort forskningsprosjekt. Fra å starte med en enkel problemstilling til å utvikle underproblemstillinger, hypoteser, spørreskjema, tabeller og figurer.

Til å gjennomføre dette studiet har jeg fått utrolig god hjelp fra min veileder Hallgeir Halvari, Professor II ved Norges Idrettshøgskole. Uten hans gode oversikt og enorme kunnskap på området ville jeg hatt en god del færre hårstrå på hodet. Tusen takk for alle hjelp, Hallgeir!

Friflyt og nettredaktør Tore Meirik fortjener også en stor takk for at han var hjelpsom med å publisere spørreskjemaet mitt på friflyt.no.

Jeg vil også takke mine medstudenter Hans Martin, Jon og Kyrre for mange felles måltider og pauser gjennom arbeidet med masterprosjektet. Martin fortjener også en takk for korrekturlesing da jeg begynte å bli blind på mine egne formuleringer.

Jeg kommer heller ikke utenom å takke min kjæreste og samboer, Maren. Uten din støtte og positive vesen ville dette året blitt mye tyngre. Takk for at du er den du er!

1. Innledning

Lek på ski er en gammel aktivitet som kan spores tilbake til Sondre Nordheims skitriksing på 1860-tallet. Om jibbing har røtter så langt tilbake i tid er heller tvilsomt, men jibbing er en aktivitet som har mange fellestrekk med skilek. Det finnes ikke noen god definisjon på hva jibbing er, og det finnes heller ingen fasit på hva en jibber kan gjøre. Jibbing er en aktivitet der det er rom for kreativitet. Man kan skli ned på rekkverk i gata, bruke nedhogde trær, hoppe på selvlagde hopp i urbane strøk eller kjøre i terrengparker som er spesielt bygget for twintipski og snøbrett. Siden snøbrett kom først vil nok noen påstå at jibbing har hermet etter snøbrett og at det derfor er en kamp de to gruppene imellom. Denne kampen har ikke jeg opplevd som veldig viktig for noen. Min oppfatning er at snøbrettkjører og jibbere er opptatt av mye av det samme og at samholdet mellom disse to gruppene er bra. Det er naturlig at jibbing har blitt inspirert av snøbrett da sistnevnte ble utviklet tidligere enn twintipskiene, men siden utviklingen av de første twintipskiene i 1998 har populariteten skutt til værs (Fredriksson, 2008). Samtidig med økningen blant jibbere kom det stadig nye konkurranser. At jibbing var en av grenene i OL i Sotchi viser bare den enorme utviklingen siden 1998. Slopestyle og half-pipe var de to grenene det ble konkurrert i. Sammen med flere konkurransene og et økt konkurransefokus har det kommet et skille mellom toppidrettsutøverne og resten. I dette prosjektet vil begge gruppene være representert og skillet vil gå mellom organiserte og uorganiserte utøvere.

Jibbing er en aktivitet som kan være med på å få barn og ungdom opp av sofaen og ut i naturen. Barn og unge i Norge sitter mye stille og dette er et økende samfunnsproblem. Fysisk inaktivitet er forbundet med mange fysiske sykdommer og nedsatt velvære. Forskning av Anderssen og Andersen (2004) viser at fysisk inaktivitet blant barn og ungdom (15-20 år) ofte fører til inaktivitet i voksen alder. Jibbing er en aktivitet som tiltrekker seg mange barn og ungdommer; og kan derfor spille en viktig rolle. Om flere barn og unge skal begynne å jibbe, må det tilrettelegges i anlegg rundt om i landet. Det er derfor viktig at Norges Skiforbund Freestyle (NSFF) har et medlemstall som samsvarer med antallet utøvere. Hvor mange som jibber i Norge er uvisst, men basert på salgstall av twintipski er det rundt

400 000. Antallet registrerte medlemmer i NSFF var per 2012 rundt 4000 (Berg, 2013). Det er et problem at det er såpass få medlemmer fordi dette kan føre til en dårlig fordeling av midler. Det er ingen hemmelighet at medlemstall påvirker fordeling av midler. Men hva skal til for at flere jibbere organiserer seg i klubber? Dette spørsmålet er noe utenom problemstillingen, men er likevel meget interessant og vil bli tatt opp avslutningsvis i oppgaven. Alle jibbere i Norge vil ha en fordel av at forbundet får de midlene de fortjener. Med mer midler kan de lage et bedre opplegg både når det gjelder bredde- og toppidrett.

Selv om 4000 antakeligvis er lavt og 400 000 er noe overdrevet, er det ingen tvil om at det er mange som jibber i Norge i dag og jeg vil vite hva som motiverer disse. For å finne ut mer om dette har jeg laget et spørreskjema som tar for seg mange ulike faktorer som kan ha innvirkning på motivasjon. Spørreskjemaet er satt sammen av flere ulike spørsmål som er brukt i tidligere forskning på motivasjon, og satt sammen i samarbeid med veileder.

For å kunne kartlegge motivasjon har jeg tatt utgangspunkt i en motivasjonsteori jeg mener kan gi et godt bilde på hva motivasjon er, hvilke faktorer som spiller inn på hvert enkelt menneskes motivasjon, og hvorfor ulike mennesker motiveres av forskjellige ting. SDT, eller Self Determination Theory er utgangspunktet for dette prosjektet. Denne motivasjonsteorien vil jeg gå nærmere inn på i teorikapittelet.

Ved starten av dette prosjektet lagde jeg flere hypoteser og problemstillinger. Noen har jeg beholdt og andre har jeg forkastet. Det er viktig å ha en tanke om hvilke variabler det kan være interessant å se nærmere på ved prosjektstart. Dette gjør arbeidet med å finne kilder, samt lese seg opp på teori enklere. I arbeidet med å finne en god problemstilling leste jeg mye om tidligere prosjekter innenfor idrett og motivasjon. Det ble tidlig klart at det er gjort lite forskning innen jibbing, og jeg har til gode å finne prosjekter som ser på motivasjon blant jibbere. Jeg mener å tro at dette prosjektet er det første av sitt slag i Norge.

Hovedproblemstillingen (P^1) til dette prosjektet lyder som følger: Hvilke sammenhenger er det mellom miljø, de tre universelle behov, motivasjonskvalitet, lidenskap, innsats og velvære blant jibbere? Underproblemstillingene og hypotesene

vil jeg legge frem på slutten av teorigapittelet, samt to ulike modeller som diskusjonskapittelet vil ta utgangspunkt i.

Miljø	De tre universelle behov	Motivasjonskvalitet og lidenskap	Resultat
<ul style="list-style-type: none"> •Autonomistøttende klima •Positive tilbakemeldinger •Ønske om fart, spenning og risiko. 	<ul style="list-style-type: none"> •Kompetanse •Autonomi •Sosiale relasjoner 	<ul style="list-style-type: none"> •Indre •Identifisert •Introjektiv •Ytre •Harmonsik lidenskap •Besettende lidenskap 	<ul style="list-style-type: none"> •Velvære •Innsats •Kvalitet

Figur 1.1: Oversikt over variabler i studiet

Figur 1.1 er bakgrunnen for dette prosjektet. Ved å se på sammenhengen mellom disse ulike variablene vil jeg skape et helhetlig bilde av motivasjonen som driver jibbere, samt hvordan vi kan tilrettelegge aktiviteten slik at motivasjonen blir oppretthold og føre til gode resultater i form av velvære, høy innsats og kvalitet. I tillegg til hovedproblemstillingen min vil jeg se på ulike underproblemstillinger og hypoteser som vil bli lagt frem i oppsummeringskapittelet.

Ved analyse av datamaterialet kan det være problematisk å se sammenhenger mellom mange variabler. Det ble tidlig klart at figur 1.1 vil inneholde for mange. Derfor utviklet jeg i samarbeid med min veileder to ulike modeller som tar utgangspunkt i problemstillingene og hypotesene. Disse modellene ser på konkrete sammenhenger mellom bestemte variabler. Dette var nødvendig for å kunne bruke datamaterialet på en god måte.

Bakgrunnen for at jeg valgte å forske nærmere på jibbing og jibbemiljøet er fordi jeg selv kjører ski og er en del av et jibbemiljø. Jeg har kjørt ski i over ti år, men aldri vært organisert i noen klubb eller deltatt på noen form for organisert trening. Jibbing har alltid vært en selvbestemt aktivitet hos meg, og jeg har aldri følt noe press til å dra i bakken. Det har vært av egen fri vilje og ofte sammen med kamerater. Opplevelsene du kan ha når du kjører ski er mange. Fra varme sommerdager på Folgefonna til iskalde vinterdager i Hemsedal og pudderdager i den lokale skogen. Samtidig så er litt

av spenningen når man drar på skitur å ikke vite for sikkert hvordan været vil utvikle seg. Det er noe spesielt med å stramme opp skoa og kjøre de første svingene. Uansett føre er det alltid en god følelse etter man har kjørt ski, og man angrer sjelden på en dag i bakken. Det gir en følelse som ingen annen idrett jeg har drevet med gir. En følelse av mestring, adrenalin og frihet.

2. Teori

2.1 Skihistorie

Vi har en tradisjon på skisport i Norge, både som bredde- og toppidrett. Vi har i flere tiår vært oppe blant eliten når det gjelder langrenn, hopp, kombinert, og skiskyting; alle tradisjonelle idretter. I tillegg til disse tradisjonelle idrettene på ski har det stadig kommet nye grener. Freestyle er en fellesbetegnelse for flere av disse forholdsvis nye grenene. Innenfor freestyle finner vi kulekjøring, skicross og twintip (Committee, 2011). Kulekjøring var på OL-programmet allerede på Lillehammer i 1994, mens skicross kom på programmet i Vancouver i 2010. Twintip, som er delt opp i grenene slopestyle og half-pipe, var for første gang en del av OL-programmet i Sochi 2014. Mitt prosjekt vil ta for seg utøvere innenfor twintip, eller jibbing som også er en betegnelse som kan brukes om denne type skikjøring. Selv om det har utviklet seg et toppidrettsmiljø blant noen jibbere vil flesteparten av deltagerne i dette studiet være uorganiserte, og de færreste har deltatt i konkurranser på et høyt nasjonalt eller internasjonalt nivå. Grunnen til dette er at jibbing i utgangspunktet er en uorganisert aktivitet, akkurat som snowboard. At jibbing er en del av OL-programmet har skapt en del debatt i miljøet, men jeg vil ikke ta for meg denne debatten i dette prosjektet.

I tillegg til de nevnte grene er jibbing også en form for lek på ski der forskjellige elementer som hopp og rails tas i bruk. Dette gjøres stort sett i alpinanlegg rundt om i landet, men kan også gjøres i skogen og i byen. Det finnes ingen fasit om hva som kan brukes eller hvordan ulike elementer skal brukes. Fantasien er det som setter begrensninger og jibbing er derfor en aktivitet der mennesker kan få utløp for sin kreativitet.

Jibbing kan sees på som ski-lek og historisk sett har ski-lek vært en aktivitet i lang tid. Men utviklingen av twintipskiene i 1998, gjorde at populariteten økte. Twintipski ble utviklet for å kunne kjøre både forlengs og baklengs. Inspirasjonen var i sin tid hentet fra snowboard og utviklingen twintipskiene gjorde det mulig å utvikle sporten videre (Fredriksson, 2008). De siste årene har vi sett en enorm utvikling innenfor grenen.

Konkurranser har spilt en viktig rolle i utviklingen av de ulike grenene innenfor freestyle. X-games, er et årlig mesterskap som arrangeres av TV-kanalen ESPN og kan sees på som ekstremssportens OL. Siden 1998 har ski vært en del av denne konkurransen. Det første året med ski på programmet var det bare skicross det ble konkurrert i. Bigair kom året etter, altså i 1999. Halfpipe og slopestyle kom ikke på programmet før i 2002 (Fredriksson, 2008). Det internasjonale skiforbundet, FIS, arrangerte den første verdenscupen i freestyle ski, nærmere bestemt skicross. Dette var i 2002/2003 sesongen. Utviklingen har siden den gang gått fort, og som nevnt tidligere ble det konkurrert i både slopestyle og halfpipe under OL i Sochi 2014 (Committee, 2011). Det kan nevnes at det aldri før har vært flere freestyle-grener i et vinter-OL enn i år.

2.2 Motivasjon

Motivasjon er viktig i mange områder av livet. Vi kan si at det er dette som driver oss i familielivet, arbeidslivet og livet generelt. Jeg vil se nærmere på motivasjon i forhold til jibbing, som for mange i Norge er en fritidsaktivitet. Jeg vil legge frem teori om motivasjon, og da spesielt SDT videre i dette kapittelet.

”To be motivated means to be moved to do something” (Ryan & Deci, 2000a, s. 54). Motivasjon er det som forårsaker en aktivitet eller oppførsel, holder den ved like og gir den mål og mening. Mennesker kan av ulike grunner ha forskjellig motivasjon for å gjøre samme oppgave. Oppgaver vi synes er viktige, gode og verdifulle vil vi være motivert til å gjøre. Hvilke oppgaver det er henger sammen med hvilket miljø og kultur vi er en del av. Motivasjon er en dynamisk prosess som kan påvirkes og endres hele tiden (Imsen, 2005). Dette er med på å gjøre motivasjon til et spennende område å forske på.

Motivasjon har med energi, valg, og utholdenhet å gjøre. Det er et område som er viktig for de aller fleste, idrettsutøvere så vel som aksjemeglere. Dette har med konsekvensen av høy motivasjon å gjøre. Motivasjon er nemlig med på å produsere. En oppgave kan for eksempel være motiverende på grunn av oppgavens karakter, utfall (ytre som indre), eller verdi (Ryan & Deci, 2000b). Vi skal senere i oppgaven se at det finnes flere typer motivasjon og reguleringer som karakteriseres av ulike motiver.

Ved å sammenligne personer som er indre motiverte og personer som har en ytre motiver for å utføre en oppgave har forskning vist oss at motivasjon spiller inn på mange ulike. En indre motivert person, kontra en ytre motivert person, vil være mer interessert, begeistret og trygg. Dette manifesterer seg i forbedret ytelse, prestasjon, utholdenhet og kreativitet (Deci & Ryan, 1991), selvtillit (Deci & Ryan, 1995) og generell velvære (Ryan, Deci, & Grolnick, 1995). Ved å kartlegge ulike motiver for å utføre en oppgave har SDT identifisert flere ulike typer motivasjon. Hvilke motiver et individ har kan ha konsekvenser for læring, prestasjon, velvære og personlig erfaringer (Ryan & Deci, 2000b). Dette kommer vi tilbake til.

Som vi skal se videre i teorikapittelet er motivasjon et sammensatt og kompleks fenomen. Det er også et stort forskningsområde og det finnes flere motivasjonsteorier. Jeg vil fokusere på Self-Determination Theory fordi jeg mener denne teorien gir meg et godt grunnlag for å forstå jibberes motivasjonelle faktorer.

2.2.1 Self-Determination Theory

Self-determination theory (SDT), også kjent som selvbestemmelsesteorien på norsk, er en teori som omhandler ulike typer motivasjon blant mennesker. Edward L. Deci og Richard M. Ryan ved Universitetet i Rochester er begge sentrale personer i forhold til SDT. Så tidlig som i 1975 ga Deci ut en bok som omhandlet motivasjon i forhold til SDT (Deci, 1975). I over tre tiår har SDT utviklet seg til å bli en av idrettspsykologiens mest anerkjente motivasjonsteorier. Den bygger blant annet på en forståelse av at mennesket er selvrealiserende og vil aktivt søke utfordringer (Standage & Ryan, 2012). Mennesket er aktivt og vekstorientert og vil derfor søke utfordringer og strever etter å utvikle og mestre ferdigheter. SDT tar også hensyn til

det sosiale perspektivet og mener utvikling, psykisk funksjon og motivasjon vil være resultat av menneskelig interaksjon og den sosiale konteksten (Ryan & Deci, 2002).

Det er utarbeidet flere miniteorier som belyser ulike aspekter ved SDT. På grunn av dette kan SDT sees på som en meta-teori. De ulike miniteoriene er: Cognitive Evaluation Theory, Organismic Integration Theory, Causality Orientation Theory og Basic Needs Theory. De tre første er omtalt i Deci og Ryan sin bok *"Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior"* fra 1985, en bok som legger grunnlaget for SDT den dag i dag. Basic Needs Theory ble kommentert i boka fra 1985, men ble en uavhengig miniteori litt senere. Jeg vil legge frem hver og en av disse miniteoriene for å gi et helhetlig bilde av motivasjon generelt.

2.2.2 Basic needs theory

Basic needs theory (BNT) tar utgangspunkt i at mennesket har tre grunnleggende behov. I hvilken grad disse behovene er tilfredsstilt er med på å bestemme hvilke motiver en person har for å utføre en oppgave eller delta i en aktivitet. Samtidig kan tilfredsstillelsen av behovene ha påvirkning på individets velvære, innsats og kvalitet. De tre behovene SDT mener er av stor betydning for motivasjonen er autonomi, kompetanse og sosiale relasjoner (Deci & Ryan, 2000). En sentral oppfatning i SDT er at de tre behovene er universelle. Det vil ikke si at alle mennesker vil tilfredsstille behovene på en identisk måte. En sosial kontekst vil kanskje tilfredsstille behovene for noen, mens undergrave de for andre. Dette kan for eksempel ha noe å gjøre med menneskets normer og verdier (Ryan & Deci, 2002). Det som menes med at behovene er universelle er at alle mennesker trenger å tilfredsstille sine behov for autonomi, kompetanse og sosial relasjoner for å fungere optimalt i forhold til vekst, integrering, velvære og sosial utvikling (Ryan & Deci, 2000b).

Autonomi betyr selvbestemmelse, og en person som er autonom vil gjøre en aktivitet ut i fra egen fri vilje. Autonome aktiviteter vil være interessante og man vil ofte føle seg forpliktet til å gjøre denne aktiviteten (Deci, 1996). Denne type forpliktelse er ikke negativ og spiller mer på lyst og ønske, enn tvang og belønning. Vi har altså et behov for å oppfatte våre valg og atferd som selvbestemte. I forhold til kompetanse er dette behovet for å oppfatte atferd og interaksjon med andre og sosiale miljøer som

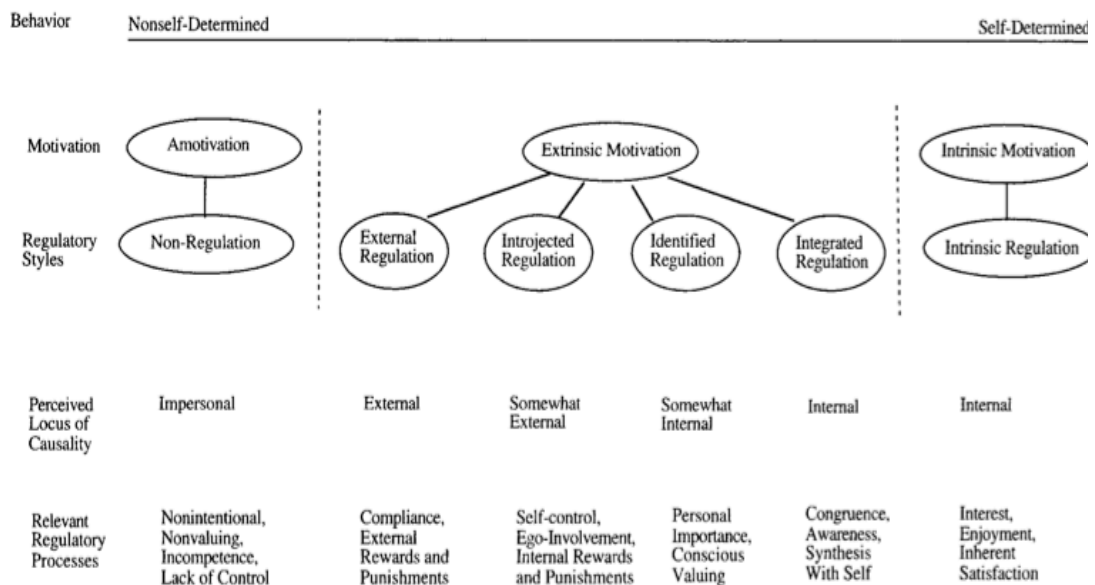
effektiv. Ønskelige utfall er nødvendig for å tilfredsstillere behovet for kompetanse. Relasjoner handler om menneskets behov for å føle seg som en del av et fellesskap. Dette behovet omhandler spesielt relasjonen til signifikante andre. Tilfredsstillere av alle disse behovene har sammenheng med velvære og jeg vil komme nærmere inn på dette senere i oppgaven (Reis, Sheldon, Gable, Roscoe, & Ryan, 2000).

Det er gjort en hel del forskning på de tre universelle behov, og da spesielt dens sammenheng med ulike motivasjonstyper. Reeve og Deci (1996) gjorde et forsøk der de så på sammenhengen mellom miljø og motivasjon. Et kontrollert miljø der deltagerne ble utsatt for et press om å vinne, førte til lav indre motivasjon. Et slikt kontrollert miljø tilfredsstilte ikke behovet for autonomi. Deltagere i det ukontrollerte miljøet som ikke ble utsatt for press viste derimot en høyere grad av indre motivasjon. Ulike feltstudier gjort på arbeidsplasser (Deci, Connell, & Ryan, 1989) og i skolen (Deci, Schwartz, Sheinman, & Ryan, 1981; Ryan & Grolnick, 1986) kom også frem til at ved å tilfredsstillere behovet for autonomi vil deltagerne ha en større indre motivasjon, enn om behovet ikke ble tilfredstilt. Tilfredsstillere av behovet for kompetanse kan også påvirke motivasjonen. Ulike studier har vist at bruk av positive tilbakemeldinger kan føre til økt indre motivasjon (Boggiano & Rubler, 1979; Deci, 1971). Positive tilbakemeldinger kan sees i sammenheng med tilfredsstillere av behovet for kompetanse da slike tilbakemeldinger kan føre til en følelse av kompetanse (Vallerand & Reid, 1984). Negative tilbakemeldinger vil på sin side kunne føre til en nedgang i indre motivasjon (Deci & Cascio, 1972).

2.2.3 Organismic Integration Theory

Organismic Integration Theory (OIT) indikerer at mennesker deltar i en aktivitet på grunnlag av flere ulike motiver. Med andre ord kan mennesket ha ulike motivasjon for å gjøre samme aktivitet. Når en aktivitet ikke er tilstrekkelig interessant, utfordrende eller fornøyetlig for deltagerne, krever aktiviteten et ytre motiv som for eksempel penger (Ryan & Deci, 2002).

Vi kan dele inn motivasjon i flere ulike former fra amotivasjon, ytre motivasjon, ulike reguleringer og indre motivasjon. De forskjellige motivasjonstypene kan fremlegges i en tabell kalt selvbestemmelses-kontinuum.

Figur 2.1: *Self-Determination Continuum hentet fra Ryan og Deci (2000a)*

Motivasjon kan variere i styrke; hvor sterk motivasjon er for individet, og orientering; hvilken type motivasjon som er viktig (Ryan & Deci, 2000a). Samtidig vil mennesket ofte ha flere motiver (indre og ytre) for å utføre en aktivitet eller oppgave. Vi kan dele inn i flere typer motivasjon, alt ettersom hva motivet er. En fullstendig motivasjonsteori må derfor kunne forklare motivasjon som ikke er styrt av indre motiver og skille mellom disse (Standage & Ryan, 2012). Dette gjør SDT. Denne teorien skiller nemlig mellom ulike motivasjonskvaliteter som ikke er indre motivasjon. Jeg vil gå nærmere inn på de ulike typene motivasjon nå.

Amotivasjon kan sees på som fravær av motivasjon og kjennetegn kan blant annet være følelse av inkompetanse, ingen verdi i selve aktiviteten samt mangel på opplevd sammenheng mellom ønskelig utfall og aktiviteten (Ryan & Deci, 2000a). Som vi ser i figur 2.1 er de ulike formene for motivasjon organisert fra svært lite selvbestemmende (amotivasjon) til svært selvbestemmende (indre).

De ulike formene for regulerte motiver har ulike karakteristikk og de navngis ved hjelp av ulike reguleringer. Reguleringer kan sees på som det som styrer motivasjonen i en bestemt retning. Den minst autonome formen av disse kalles external regulation eller ekstern regulering på norsk. Denne formen for motivasjon kan også kalles ytre motivasjon da den er den minst autonome typen motivasjon. Den kjennetegnes ved at

aktiviteten blir gjort på grunn av ytre påvirkninger som belønning eller straff. Det er det ytre utfallet som står i sentrum, ikke aktiviteten i seg selv (Ryan & Deci, 2000a).

Introjected regulation eller introjektiv regulering på norsk, er neste motivasjonstype på kontinuumet. Denne typen motivasjon kjennetegnes av ytre påvirkning da mennesket føler at de bør delta i en aktivitet. Skyldfølelse og skam, men også stolthet er sentralt for denne typen motivasjon (Deci & Ryan, 2000). Aktiviteter som gjøres på grunn av introjektiv regulering vil oftere vedlikeholdes enn ekstern regulerte aktiviteter. Dette er fordi introjektiv regulering er en mer internalisert form for motivasjon (Standage & Ryan, 2012).

Neste type motivasjon er identified regulation, eller identifisert regulering. Dette er en mer autonom og internalisert form for motivasjon. Aktiviteter som bedrives av mennesker med denne formen for motivasjon ser utfallet som meningsfull og/eller verdifull. Dette kan for eksempel være mennesker som jogger på grunn av de helsemessige årsakene (Standage & Ryan, 2012).

Integrated regulation er den mest autonome formen for regulering og kan oversettes med integrert regulering på norsk. Denne type motivasjon kjennetegnes ved aktiviteter som passer godt sammen med personens verdier, mål og behov. Siden dette er den mest autonome formen for ytre motivasjon har den mange likehetstrekk med indre motivasjon. Men disse kan skilles fordi aktiviteten gjøres på grunn av at aktiviteten fører til et ønsket utfall og ikke bare på grunn av lyst og interesse, som kan være kjennetegn for indre motiverte aktiviteter (Ryan & Deci, 2002).

Indre motivasjon er når man gjør en aktivitet utelukkende for dens naturlige tilfredsstillelse og ikke dens ytre utfall. Indre motiverte mennesker ser aktivitetens egenverdi og velger aktiviteter ut ifra interesser, er selvregulerende og er motiverte uten en ytre belønning (Standage & Ryan, 2012). Selv om indre motivasjon finnes i individer, er det forholdet mellom indre motivasjon og individet som er interessant. Vi er alle forskjellige og en aktivitet kan oppleves givende og indre motivert for noe, mens for andre kan samme aktivitet sees på som fullstendig meningsløs og være for eksempel ytre motivert. På denne måten kan samme aktivitet oppleves forskjellig fra person til person, og motivene kan derfor variere (Ryan & Deci, 2000a).

Det finnes forskjellige definisjoner på hva indre motivasjon er. Noen vil si at det er grad av interessanhet som definerer om en oppgave er indre motivert eller ikke, mens andre vil si at tilfredsstillelsen en person får av å gjøre en oppgave er med på å definere (Ryan & Deci, 2000a). Jeg skal ikke ta stilling til hvilken av disse definisjonene som er "riktig" i denne oppgaven, men jeg vil ta utgangspunktet i at begge definisjonene er sentrale for indre motivasjon. Indre motiverte aktiviteter er som regel både interessante og tilfredsstillende.

I dette prosjektet vil jeg bruke selvbestemmelses-kontinuum for å kartlegge hver enkelt utøvers motivasjon og videre se på motivasjon sin sammenheng med velvære, lidenskap, innsats, tilfredsstillelse av de tre psykologiske behov, samt se om miljøet (autonomistøttende klima og positive tilbakemeldinger) kan ha påvirkning på individets motivasjon.

2.2.4 Cognitive Evaluation Theory

Cognitive Evaluation Theory (CET) ble utviklet for å kunne forklare hvilken effekt sosiale kontekster kan ha på indre motivasjon. Ulike sosiale faktorer som belønning, kommunikasjon og tilbakemeldinger kan ha en påvirkning på individets indre motivasjon. CET sier at alle hendelser som enten tilrettelegger eller undergraver behovet for kompetanse og autonomi vil ha en effekt på indre motivasjon (Deci & Ryan, 1985a). I senere tid har det blitt erkjent at menneskers behov for tilhørighet også vil ha en påvirkning på den indre motivasjonen. Dette gjelder spesielt for aktiviteter som i utgangspunktet er sosiale av natur, noe jibbing kan sies å være (Ryan & Deci, 2002).

Hendelser som inneholder både kontrollerende og informasjonsmessige aspekter vil som sagt ha påvirkning på individets indre motivasjon. Hendelser som inneholder et kontrollerende aspekt, altså ytre faktorer man ikke selv kan kontrollere, vil undergrave den indre motivasjonen. På den andre siden kan hendelser som inneholder informasjonsmessige aspekter støtte oppunder eller styrke individets indre motivasjon. For at den skal gjøre dette må hendelsen inneholde positiv informasjon om individets evner og ferdigheter. Dette kan sammenlignes med positive

tilbakemeldinger. Negativ informasjon vil på sin side ha en undergrave individets indre motivasjon (Deci & Ryan, 1985a).

Behovet for kompetanse og autonomi er som sagt sentralt i CET. Flere forsøk(Deci, 1975; Vallerand & Reid, 1984) viser at positive tilbakemeldinger vil kunne styrke behovet for autonomi og kompetanse. Negative tilbakemeldinger vil på sin side undergrave behovene. I forhold til kompetanse vil ikke en tilfredsstillende av dette behovet styrke individets indre motivasjon alene. Aktiviteten må også innholde en følelse av frihet (Ryan & Deci, 2000b).

I dette prosjektet vil jeg se nærmere på om de tre universelle behov er tilfredsstillt blant jibberne som har deltatt i dette studiet. Samtidig er det interessant å se nærmere på hva tilfredsstillende av de ulike behov kan føre til blant deltagerne. Samsvarer det med tidligere forskning eller viser dette studiet nye sammenhenger som tidligere ikke er vist?

2.2.5 Causality Orientation Theory

Causality Orientation Theory (COT) går nærmere inn på personlige forskjeller i forhold til motivasjon og tilfredsstillende av behov. Som teoriens navn viser til har denne miniteorien med årsaksforklaring å gjøre. Teorien legger frem ulike orienteringer et individ kan ha; autonom, kontrollert eller upersonlig orientering (Deci & Ryan, 1985a).

Et viktig poeng i COT er at et individ ikke bare vil ha én orientering og kategoriseres på denne måten. Det er derfor naturlig å tenke seg at individer vil helle mot en av disse tre orienteringene og dette kan være med på å forklare hvordan individet oppfører seg (Deci & Ryan, 1985a). En person kan for eksempel helle mot en kontrollert orientering. Denne personen vil skåre lavt på autonomi og upersonlig orientering og på denne måten kan man forklare grunnen til en spesiell atferden eller aktivitetsvalg.

Alle de tre orienteringene vil til en viss grad eksistere hos alle mennesker og utvikle seg gjennom interaksjonen med kulturen og den sosiale konteksten mennesket er en

del av. Et autonomiorientert menneske vil regulere sin adferd og valg av aktiviteter gjennom selvvalgte mål og interesser. Deres motivasjon vil ofte helle mot de mest selvbestemte typene motivasjon som indre motivasjon, identifisert og integrert regulering. Derfor søker autonomi orienterte mennesker ofte oppgaver som er interessante og utfordrene for de. Kontroll orienterte mennesker vil på sin side være styrt av belønning, tidsfrister og hva andre krever av de. Motivasjonen som driver denne type orienterte mennesker vil ofte være de mindre selvbestemte typene motivasjon som ytre motivasjon og introjeksjon regulering. Upersonlig orientering kan sammenlignes med amotivasjon og mennesker som heller mot denne type motivasjon vil ikke se noen mening med aktiviteten og føle seg inkompetente (Standage & Ryan, 2012).

I forhold til velvære vil de ulike orienteringene påvirke individets velvære forskjellig. Autonomiorienterte individer vil ha en positiv relasjon til adaptive utfall som bedre selvtillit, utvikling og en tendens til å støtte andre med samme orientering. En autonom orientering kan med andre ord føre til positive utfall og resultere i velvære. Kontrollert eller upersonlig orientering vil på sin side assosieres med negative utfall (Deci & Ryan, 2000).

2.3 Autonomistøttende klima

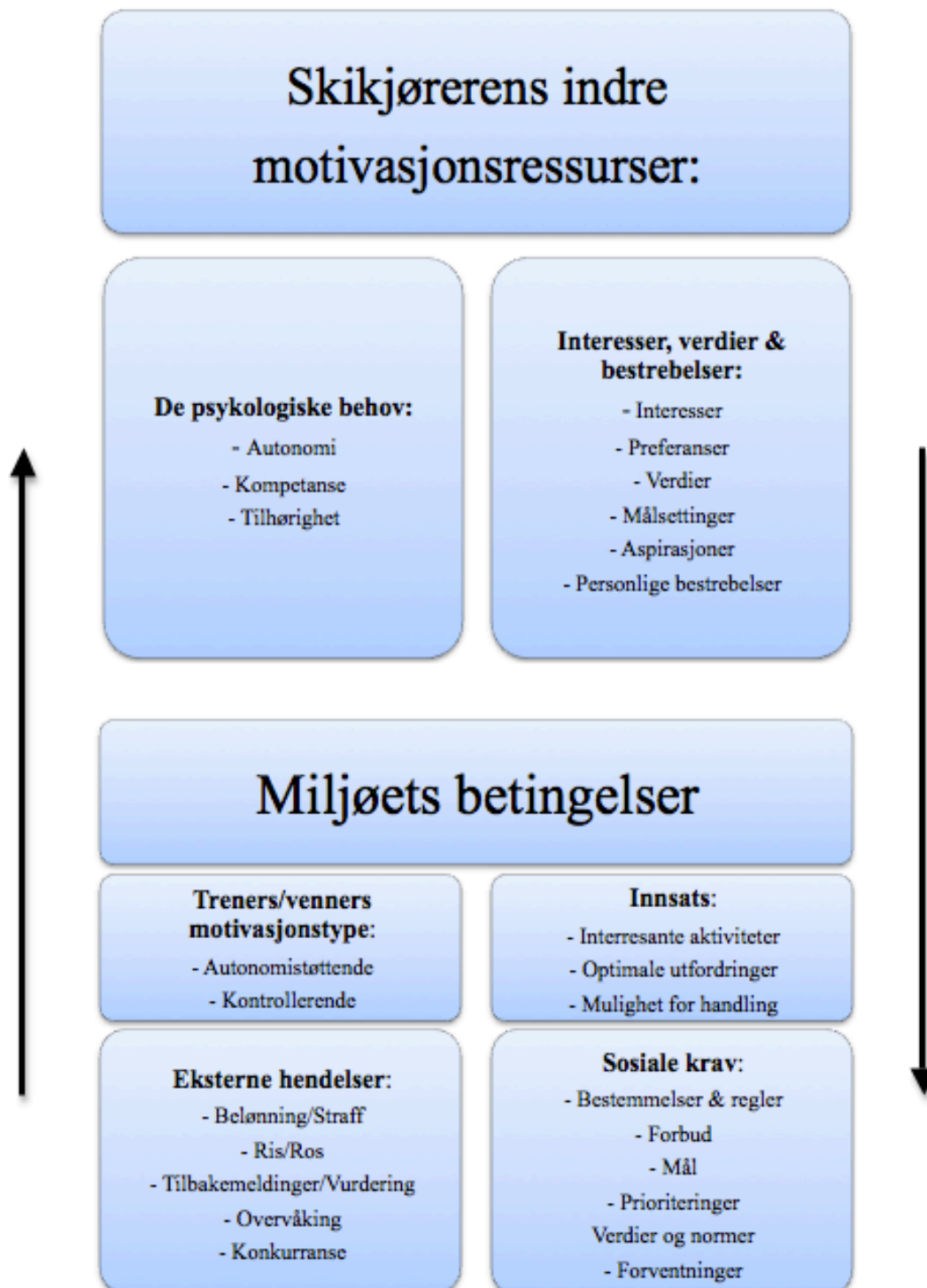
Det er gjort en god del forskning på ulike miljøer og SDT. Mye av forskningen innenfor autonomistøttende klima baserer seg på ulike prosjekter som er gjort i skolen. Selv om mye er gjort innenfor nettopp skolen vil jeg prøve å dra sammenligninger til idretten og da spesielt jibbing. For å konkretisere denne sammenligningen har jeg valgt å lage en figur (Figur 2.2) som viser den gjensidige påvirkningen mellom skikjørerens indre motivasjonsressurser og ski-miljøets betingelser. Denne figuren viser to overordnede grupper; indre motivasjonsressurser og miljøets betingelser. Jeg vil gå nærmere inn på disse hovedgruppene og videre ta for meg ulike undergrupper. Deretter vil jeg se på hvordan disse kategoriene kan påvirke individet. I utgangspunktet er figur 2.2 ment for studenter og miljøet i klasserommet og er tatt fra Reeve (2006).

Til å begynne med vil jeg si litt om autonomistøttende klima generelt. Et autonomistøttende klima involverer og tilfredsstillende de tre psykologiske behov, personlig interesser og verdier. Forskning viser at studenter som har en autonomistøttende lærer vil oppleve flere positive ting. Blant annet, bedre opplevd kompetanse, økt kreativitet, søker utfordrende oppgaver i stedet for enkle, høyere engasjement, positive følelser, høyere indre motivasjon, og økt velvære (Reeve, 2006). Alle disse positive utfallene kan sees i sammenheng med jibbing, men det er ikke alle jibbere som har en overordnet person å forholde seg til. En slik overordnet person kan lett sammenlignes med en lærer. Likevel mener jeg det er hensiktsmessig å sammenligne elever og jibbere når det gjelder autonomistøttende klima. Noen har en trener å forholde seg til. En trener kan uten problemer sammenlignes med en lærer. Men de aller fleste jibbere er uorganiserte og forholder seg til venner og bekjente. Venner utgjør miljøets betingelser for mange jibbere og er viktig i individets opplevelse og utvikling av miljøet.

Reeve og Jang (2006) viser til intensjoner som en viktig del av studenters motivasjon. En student kan ha ulike intensjoner for ulike oppgaver akkurat som de kan ha ulike motivasjon for å gjøre ulike oppgaver. En student kan se på oppgaven som en del av seg selv og ha intensjoner om å gjøre denne oppgaven fordi det gir mening for studenten. Denne type intensjon vil reflektere motivasjon som er av den autonome typen, altså indre motivasjon, integrert og identifisert regulering (Standage & Ryan, 2012; Ryan & Deci, 2002). Ved ytre påvirkninger vil intensjonen være noe annerledes. Påvirkningen kan komme fra lærerens krav, en belønning eller en ego-involvering. Når intensjonen er farget av en slik ytre påvirkning vil individet ha en type motivasjon som er mindre autonom; slik som ytre motivasjon og introjektiv regulering (Ryan & Deci, 2000; Deci & Ryan, 2000). Lærere kan enten legge til rett for positiv utvikling av indre ressurser eller ødelegge for utvikling og dermed føre til en mindre optimal utvikling (Reeve, 2006) Dette kommer jeg tilbake til senere i kapitlet.

Indre motivasjonsressurser kan deles inn i to ulike grupper. Den ene er nedarvet og består av de tre psykologiske og universelle behov; kompetanse, autonomi, og tilhørighet. Den andre gruppen er ressursene som er internalisert og består av personlige interesser, preferanser og verdier. Sammen så er disse to ulike ressursene

med på å bestemme aktivitetens verdi for individet. Og som nevnt tidligere kan miljøet enten undergrave eller tilfredsstille disse indre motivasjonsressursene (Reeve, 2006).

Figur 2.2: Forholdet mellom individet og miljøet. Hentet fra Reeve (2006)

Pilene på hver side av figur 2.2 viser den gjensidige påvirkningen mellom individet og miljøet. Som man kan se går pilen på høyre side fra individet til miljøet. Dette symboliserer at individet deltar i miljøet ut i fra sine interesser, verdier, mål, aspirasjoner, preferanser, og personlige bestrebelser. Samtidig vil de psykologiske behov og tilfredsstillelsen av disse i det bestemte miljøet spille inn på individets motivasjon (Reeve, 2006)

Miljøet vil som sagt enten kunne undergrave eller øke/tilfredsstille individets indre motivasjon. Pilen på venstre side går fra miljøet og opp mot individets indre motivasjonsressurser. Dette symboliserer miljøets påvirkning på individets motivasjon. Hver og en av de fire underkategoriene vil kunne påvirke individets motivasjon i en bestemt retning, men det er trener eller venners motivasjonstype som er mest sentral. En autonomistøttende trener eller venn kan som nevnt tidligere påvirke individet i form av positive utfall og blant annet skape en sterk indre motivasjon. En kontrollerende trener eller venn vil ikke føre til de samme positive utfall (Reeve, 2006)

Miljøets betingelser består også av eksterne hendelser, innsats og sosiale krav. Disse faktorene kan også spille inn på individets motivasjon. Faktorer som har en positiv korrelasjon med autonomi og indre motivasjon, som blant annet positive tilbakemeldinger, ros, muligheter for interessante aktiviteter, optimale utfordringer, og mulighet for handling, vil føre med seg positive utfall for individets motivasjon. Derfor er det viktig at miljø og motivasjon spiller på lag. Det skal sies at det er konstant endring i både miljøet og motivasjonen og at dette skaper utfordringer for et optimalt samspill mellom miljø og motivasjon. Men det vil alltid være slik at jo bedre miljøet tilfredsstiller behov og motivasjon, jo bedre vil utfallet hos individet være (Reeve, 2006)

2.4 Velvære

Hva kjennertegner et godt liv? Dette er et sentralt spørsmål i forhold til velvære og mennesker har reflektert over dette i mange år. En variant av velvære som blir mye brukt i forhold til SDT er ”Subjective well-being” (SWB). Dette er en definisjon som

tar utgangspunkt i individets subjektive følelse om sitt eget liv. Mennesker opplever rikelig SWB når en opplever mange behagelige og få ubehagelige følelser, deltar i en interessant aktivitet, og er tilfredstilt med sitt eget liv (Diener, 2000).

Som nevnt tidligere kan velvære sees i sammenheng med SDT, og da spesielt i forhold til tilfredsstillelsen av de tre psykologiske behov; autonomi, kompetanse og tilhørighet. Forskning av Sheldon, Ryan, og Reis (1996) viste en sammenheng mellom velvære og tilfredsstillelsen av autonomi og kompetanse. Personer som scoret høyt på autonomi og kompetanse rapporterte i gjennomsnitt høyere velvære. Den daglige variasjonen i opplevd autonomi og kompetanse førte til endringer av velvære. Individets personlige utgangspunkt vil spille en rolle her. Endringene i velvære vil variere rundt individets eget utgangspunkt og vil enten være bedre eller dårligere i forhold til utgangspunktet.

De tre psykologiske behov vil altså påvirke individets velvære. Tilfredsstillelse av et av disse behovene alene vil ikke føre til velvære, men kan ha en påvirkning. For eksempel vil en sosial kontekst som tilfredsstiller behovet for kompetanse, men ikke behovet for tilhørighet, kunne føre til undergraving av velvære (Ryan & Deci, 2000b).

Personlige målsettinger kan også ha påvirkning på velvære. Forfølgelsen og oppnåelsen av individets personlige mål er da sentralt. En oppnåelse av personlige mål kan knyttes direkte opp mot tilfredsstillelsen av de tre psykologiske behov og derfor knyttes opp mot velvære. Personlige mål varierer i stor grad fra person til person og derfor vil målsettingens karakter ha mye å si for hvilken påvirkning det skal ha på velvære (Ryan & Deci, 2000b). Forskning av Kasser og Ryan (1993, 1996) gikk nærmere inn på nettopp dette. Vi kan skille mål som karakteriseres av indre eller ytre ambisjoner. Indre ambisjoner betyr mål som går på tilhørighet, personlig vekst og kommunikasjon. Disse målsettingene har en klar tilknytting til de tre universelle behov. Mål som karakteriseres av ytre ambisjoner kan for eksempel være rikdom, image og berømmelse. Disse målsettingene kan i beste fall tilfredsstille de tre behov, men vil som oftest undergrave de. Resultatene viste at individer med indre ambisjoner var assosiert med kjennetegn på velvære som selvtillit, selvrealisering, og motsetningen til depresjon og angst. Individer med ytre ambisjoner hadde en negativ relasjon til dissen indikatorene på velvære (Kasser & Ryan, 1993; 1996).

2.5 Lidenskap

Lidenskap defineres som en sterk tiltrekning mot aktiviteter individer liker, synes er viktige og investerer mye tid og energi i (Vallerand, et al., 2003). Indre motivasjon har mange likhetstrekk med lidenskap, men vil også kjennetegnes ved at aktiviteten blir internalisert i individets identitet (Vallerand, Mageau, Elliot, Dumais, Demers, & Rousseau, 2008). Med andre ord vil aktiviteten bli en del individets identitet. En person som spiller tennis vil karakterisere seg som en tennisspiller og ikke en som spiller tennis. Definisjonen legger grunnlaget for hva som menes med lidenskap, men som vi skal se finnes det to forskjellige former for lidenskap. Disse ulike formene for lidenskap vil ha ulik påvirkning på individets motivasjon og velvære.

Vi kan skille mellom harmonisk og besettende lidenskap. La oss se nærmere på harmonisk lidenskap først. Denne typen lidenskap har individet når det har skjedd en autonom internalisering av aktiviteten slik at den blir en del av individets identitet (Vallerand, et al., 2008). For individer som har en harmonisk lidenskap ovenfor en aktivitet, vil denne aktiviteten være i harmoni med individets andre aspekter av livet, som for eksempel livsmål, og den vil verken kontrollere eller gå utover individets liv (Vallerand, et al., 2003).

Besettende lidenskap resulterer fra en kontrollert internalisering av aktiviteten inn i individets identitet. En kontrollert internalisering kommer av press fra seg selv eller andre; eller at begeistringens individet får av aktiviteten tar kontrollen og blir vanskelig å regulere. Besettende lidenskap kan også oppleves ved aktiviteter individet liker, men i motsetning til harmonisk lidenskap vil aktivitetene kontrollere individets liv. Aktivitetene vil ikke nødvendigvis samsvare med individets livsmål og på denne måten ikke ha en positiv korrelasjon med SWB (Vallerand, et al., 2008). Den besatte typen lidenskap kjennetegnes derfor ved at den kontrollerer individet. Et indre press til å bedrive aktiviteten gjør det vanskelig for individet å unngå å tenke på og utføre selve aktiviteten. Det vil kunne gå utover individets personlig verdier som forholdet til venner og bekjente (Vallerand, et al., 2003).

I forhold til prestasjon har de to typene lidenskap en betydning. Ericsson, Krampe og Tesh-Römer (1993) bruker begrepet deliberate practice som kan oversettes til planlagt

trening. Dette begrepet defineres som en strukturert aktivitet motivert av et eksplisitt mål om å forbedre prestasjon. Planlagt trening kan være nødvendig for å oppnå gode resultater på et internasjonalt nivå. Denne type trening fokuserer som sagt på å forbedre prestasjoner, og ved planlagt trening vil ofte aktiviteten eller bevegelsen deles opp i mindre deler for så å trene spesifikt på de delene av aktiviteten eller bevegelsen som kan forbedres. Dette består ofte av mange repetisjoner og er ikke nødvendigvis fornøylig. Om man tar dette i betraktning vil likevel ikke ytre motiver spille en stor rolle for individet som står igjen en time etter endt treningsøkt for å øve på for eksempel frispark i fotball. Vallerand med medarbeider (2008) presenterer en hypotese om at lidenskap er en viktig motivasjonsfaktor som kan føre til planlagt trening. Lidenskap vil ikke ha en direkte sammenheng med prestasjon, men kan være med på å skape den energien som trengs for å bedrive planlagt trening og på denne måten nå et ekspertnivå i sin respektive idrett. I følge studiet som ble gjort på blant annet basketballspillere viste hypotesen seg korrekt. Både besettende og harmonisk lidenskap vil føre til planlagt trening, som igjen fører til bedre prestasjoner (Vallerand, et al., 2008).

Som nevnt tidligere kan lidenskap ha sammenheng med individets subjektive velvære. Når en legger mye energi og tid i en bestemt aktivitet, som man gjør når man er lidenskapelig opptatt av en aktivitet, vil hva slags type lidenskap være sentralt for påvirkningen den har på individets subjektive velvære. To studier gjort av Vallerand & Miquelon (2007) viser til resultater som er med på å forklare blant annet lidenskapens påvirkning på SWB. Harmonisk lidenskap vil ha en positiv relasjon til velvære, mens besettende lidenskap vil enten være urelatert eller ha en negativt relasjon til velvære. Et annet studie av Vallerand med medarbeidere (2008) viser også at harmonisk lidenskap har en positiv påvirkning på SWB.

Sammenhengen mellom lidenskap og ønske om spenning, fart og risiko er lite forsket på tidligere, og vil bli sett nærmere på og diskutert i dette studiet. Dette er et interessant tema da vi kan se om de risikosøkende heller mot harmonisk eller besettende lidenskap, og hvilke følger dette kan ha.

2.6 Innsats

Innsatsen som legges i aktiviteter vil være farget av motivasjon, og et individ kan ha ulik tilnærming til motivasjon. Som nevnt tidligere kan mål og målsettinger ha en påvirkning på velvære (Kasser & Ryan, 1993; 1996). Og som vi skal se nærmere på kan det også ha en påvirkning på innsats og måloppnåelse.

Innsats kan sees på som energien som legges i en aktivitet for å nå et spesifikt mål (Sheldon & Elliot, 1998). Innsats vil derfor ha sammenheng med mål og måloppnåelse. Et mål kan være styrt av indre ønsker (autonome mål) eller ytre krav (kontrollerte mål). Autonome mål vil predikere måloppnåelse. Dette er mål som har bakgrunn i individets egne valg og fri vilje. Kontrollerte mål vil på sin side ikke predikere måloppnåelse i samme grad, og er påvirket av ytre press og krefter (Sheldon & Elliot, 1998).

Indre motivasjon vil som tidligere nevnt ha flere positive utfall, også i forhold til innsats. Autonome mål kommer i to forskjellige former, og grad av indre motivasjon er med på å bestemme om målet er selvbestemt. Innenfor indre motivasjon finner vi identifisert regulering og indre motivasjon (Standage & Ryan, 2012). Disse motivasjonstypene har autonome kjennetegn og vil ha en påvirkning på innsatsen som legges i aktiviteter. Autonome mål vil blant annet føre til en mer vedvarende innsats som igjen vil føre til måloppnåelse (Sheldon & Elliot, 1998).

Mål er ikke nødvendigvis morsomme. Både autonome og kontrollerte mål kan oppleves som kjedelige, men mål og målsettinger kan samsvare med individets normer og verdier og derfor oppleves som autonome. Ved slike mål vil innsatsen også være vedvarende nettopp på grunn av at normene og verdiene i aktiviteten har likhetstrekk med individets. Aktiviteter som er styrt av identifisert regulering kan oppleves som annerledes enn indre motiverte aktiviteter, men kan føre til samme positive utfall for individet (Sheldon & Elliot, 1998). Denne type mål kan sees i sammenheng med identifisert regulering fordi aktivitetens utfall sees på som meningsfull og/eller verdifull, mens aktiviteten i seg selv er kjedelig (Standage & Ryan, 2012).

I forhold til kontrollerte mål kommer disse også i to forskjellige former. Ekstern og introjektiv regulering. Ekstern regulering er den minst autonome typen av ytre motivasjon, og belønning og straff påvirker individet i en bestemt retning . Ved introjektiv regulering står individet ovenfor ytre press fra andre. Følelser som skam, skyld og stolthet er med på å presse individet (Ryan & Deci, 2000a). Kontrollerte mål er forfulgt uten en følelse av eierskap (Ryan, 1995). Dette kan ha påvirkning på hvordan individet møter tilbakegang og hindringer, og det er større sannsynlighet for at kontrollerte mål blir forstyret av ulike irrelevante faktorer. Ved slike mål vil også innsatsen bli påvirket, og Sheldon og Elliot (1998) viser at individer som har kontrollerte mål utfører aktiviteten med den tiltenkte innsatsen i starten, men innsatsen opprettholdes ikke. Vi kan si at kontrollerte mål kan skape motivasjon i planleggingsfasen og den tiltenkte innsatsen er høy, men ved selve utførelsesfasen vil motivasjonen og innsatsen svekkes.

I denne oppgaven vil innsats sees i en større sammenheng enn bare kontrollerte og autonome mål. Samtidig er sammenhengen mellom autonome mål og innsats interessant, og vil bli tatt opp i diskusjonskapittelet. Kvaliteten på innsatsen er en viktig faktor som vil bli sett nærmere på. Vil deltagerne i dette studiet score høyt på kvalitet? Og hvorfor vil de det? De ulike formene for lidenskap kan også ha en påvirkning på innsats og dette vil også bli sett nærmere på i analysen.

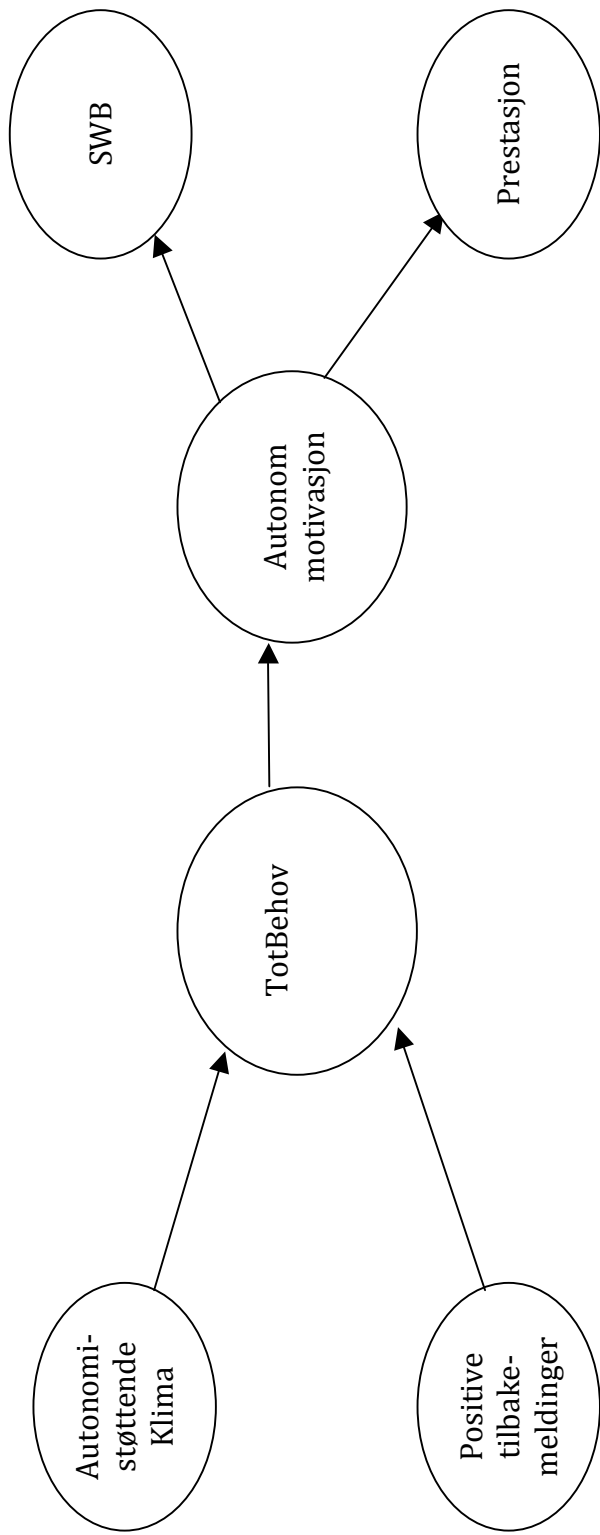
2.7 Oppsummering

All teorien jeg har valgt å legge frem har tilknytning til variablene i figur 1.1. Jeg har valgt å gå grundigere inn på noen variabler fordi jeg mener noen er mer sentrale i denne oppgaven enn andre.

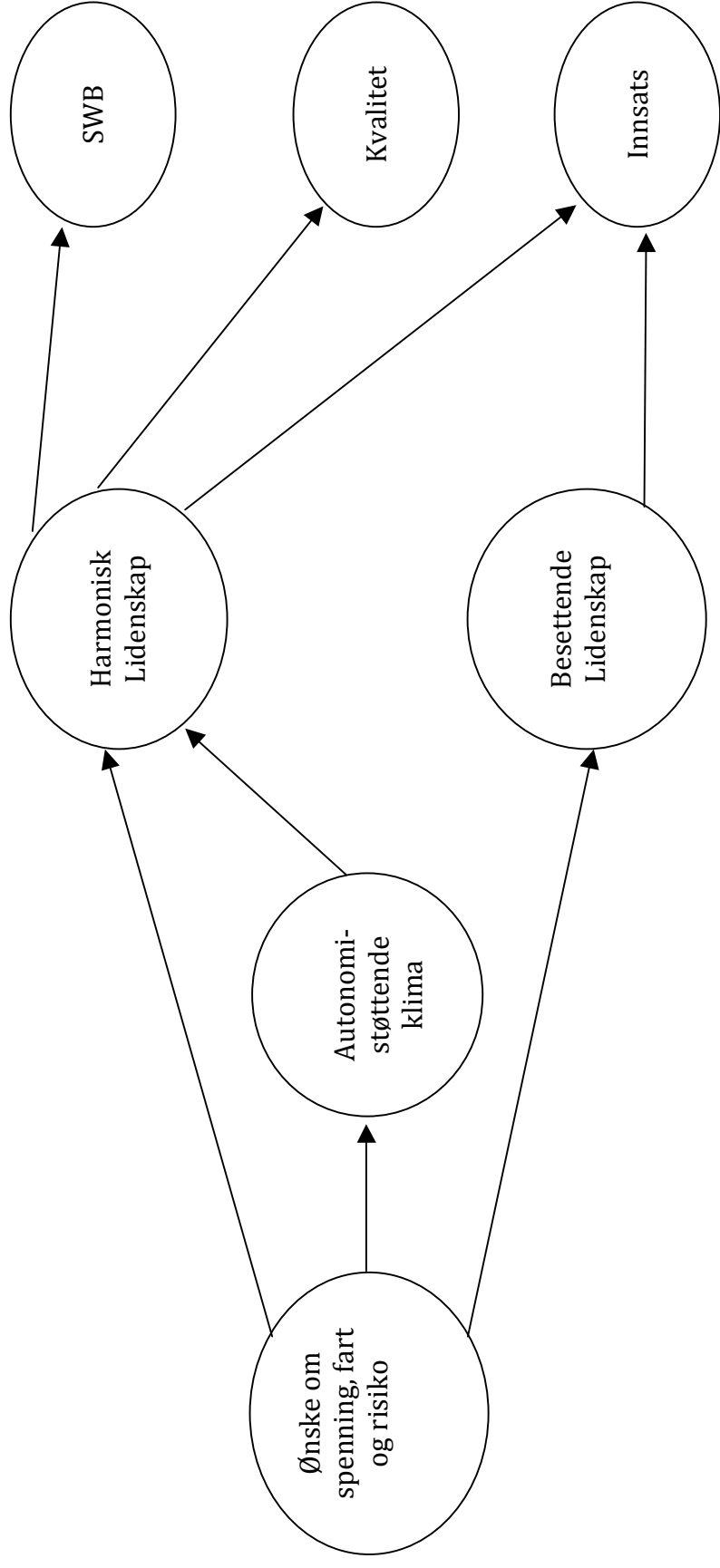
Miljø	De tre universelle behov	Motivasjonskvalitet og lidenskap	Resultat
<ul style="list-style-type: none">•Autonomistøttende klima•Positive tilbakemeldinger•Ønske om fart, spenning og risiko.	<ul style="list-style-type: none">•Kompetanse•Autonomi•Sosiale relasjoner	<ul style="list-style-type: none">•Indre•Identifisert•Introjektiv•Ytre•Harmonsik lidenskap•Besettende lidenskap	<ul style="list-style-type: none">•Velvære•Innsats•Kvalitet

Figur 1.1: Oversikt over variabler i studiet

Det var viktig å forenkle modellene som skulle testes i oppgaven, fordi det bare var 136 jibbere inkludert. Løsningen på dette ble å utvikle to ulike modeller som tok for seg noen av variablene. Vi kom frem til de ulike modellene på grunnlag av: (1) SDT der vi ville teste tilfredsstillende av behov og motivasjon, samt deres foranledninger og konsekvenser (teoretisk behovs- og motivasjonsmodell, figur 3.1); (2) teori om lidenskap der vi også testet dette i forhold til foranledninger og konsekvenser (teoretisk lidenskapsmodell, figur 3.2). På de neste sidene vil jeg legge frem begge modellene med teoretiske sammenhenger jeg vil diskutere senere i oppgaven. I resultatkapittelet vil modellen igjen bli lagt frem, da med korrelasjoner.

Figur 3.1: Teoretisk behovs- og motivasjonsmodell med sammenhenger mellom variabler

Figur 3.2: Teoretisk lidenskapsmodell med sammenhenger mellom variabler

Utvelgelsesprosessen av teori er ingen enkel oppgave ved et såpass stort prosjekt. Jeg har valgt å legge frem den teorien jeg mener er viktig for at leserne skal kunne forstå oppgaven videre. På den andre siden var det viktig for meg å ha et godt teoretisk grunnlag der alt som legges frem gir mening og sammenheng. Jeg kom tidlig frem til hvilken motivasjonsteori (SDT) som skulle være grunnlaget for dette prosjektet og dette har gjort det noe enklere å velge ut videre teorien. Samtidig er SDT en stor teori som inneholder mange ulike retninger. Jeg føler jeg har tatt hensyn til problemstillingen og området jeg skal forske på når jeg har valgt teori. Jibbing, som er en type ekstremsport, kan knyttes opp mot alle variablene og teoriene jeg har valgt å legge frem. Det er også slik at resultatene vil være med å avgjøre hvilke variabler som blir hovedfokus i dette prosjektet. Lidenskap, behovstilfredsstillelse og motivasjon vil være sentrale temaer videre i denne oppgaven.

Variabler som innsats, velvære, positive tilbakemeldinger og autonomistøttende klima vil også være variabler i modellene, da enten som resultatet eller miljø. I forhold til de ulike miniteoriene under SDT er alle sentrale. BNT ser på behovstilfredsstillelse og er utgangspunkt for en av modellene. OIT går nærmere inn på mennesker ulike motiver for å gjøre en aktivitet. De ulike reguleringene er med på å forklare oss hvilke motiver en jibber kan ha for å fortsette med aktiviteten. CET går inn på den sosiale konteksten og hvilken effekt det har på motivasjon. Hvilken påvirkning et autonomistøttende klima har, vil være viktig for utøverne jeg forsker på og er derfor helt sentralt i denne oppgaven. Til slutt er det COT som ser på personlige forskjeller i forhold til motivasjon og behovstilfredsstillelse. Ingen mennesker er like, og COT viser til flere forskjellige orienteringer et individ kan ha (Deci & Ryan, 1985a).

Behovs- og motivasjonsmodellen (figur 3.1) viser flere interessante sammenhenger. Tilfredsstillelse av de universelle behov samt autonom motivasjon er sentrale variabler i denne modellen. Vi starter med å se på autonomistøttende klima sin påvirkning av behovstilfredsstillelse. Tidligere forskning viser en sammenheng mellom disse variablene (Reeve, 2006). Videre viser Deci (1975) også til en sammenheng mellom positive tilbakemeldinger og behovstilfredsstillelse, da spesielt behovet for autonomi. I dette prosjektet trekker vi også en sammenheng mellom positive tilbakemeldinger og prestasjon. Tilfredsstillelsen av de universelle behov

sees også i sammenheng med autonom motivasjon. Og til slutt ser vi på korrelasjonen mellom autonom motivasjon og velvære og prestasjon.

Da lidenskap kan sees i sammenheng med velvære (Vallerand & Miquelon, 2007), samt aktiviteter som individet liker, føler er viktige og bruker mye tid og energi på (Vallerand, et al., 2003); vil det være naturlig å se på sammenhengen mellom lidenskap, velvære, innsats og kvalitet. Lidenskapsmodellen (figur 3.2) ser nettopp på disse sammenhengene. Vi skiller også mellom harmonisk og besettende lidenskap. På denne måten ser vi hvilken påvirkning disse to ulike formene for lidenskap har på velvære, innsats og kvalitet. Er det noe forskjell på harmonisk og besettende lidenskap? Dette tas opp senere i oppgaven. Samtidig er sammenhengen mellom ønske om spenning, fart og risiko, autonomistøtte og harmonisk og besettende lidenskap interessant. Sammenhengen mellom disse variablene er noe forholdsvis nytt innenfor idrettspsykologi og det blir spennende å gå nærmere inn på dette forskningsområdet.

For å kunne konkretisere mine forskningsspørsmål utarbeidet jeg flere problemstillinger og hypoteser som jeg håpet å kunne besvare avslutningsvis i dette prosjektet. Jeg har valgt å ha en hovedproblemstilling og flere underproblemstillinger da hovedproblemstillingen tar for seg forholdsvis mange variabler og derfor ikke er særlig konkret.

Som nevnt lyder hovedproblemstillingen(P¹) til dette prosjektet som følger: Hvilke sammenhenger er det mellom miljø, de tre universelle behov, motivasjonskvalitet, lidenskap, innsats og velvære blant jibbere? Jeg vil nå introdusere underproblemstillingene og hypotesene som behovs- og motivasjonsmodellen (figur 3.1) tar utgangspunkt i.

P²: Har et autonomistøttende klima og positive tilbakemeldinger noen sammenheng med grad av tilfredsstillelse av de universelle behov og autonom motivasjon?

P³: Hvilke sammenhenger er det mellom tilfredsstillelse av de universelle behov, motivasjon, velvære og prestasjon?

Hypotesene (H¹-H⁵) som behovs- og motivasjonsmodellen (figur 3.1) tar utgangspunkt i; er utarbeidet i samarbeid med veileder og har bakgrunn i tidligere forskning og teori.

H¹: Det er en positiv sammenheng mellom autonomistøttende klima og tilfredsstillelse av behov.

H²: Det er en positiv sammenheng mellom positive tilbakemeldinger og tilfredsstillelse av behov.

H³: Det er en positiv sammenheng mellom tilfredsstillelse av behov og autonom motivasjon.

H⁴: Det er en positiv sammenheng mellom autonom motivasjon og velvære.

H⁵: Det er en positiv sammenheng mellom autonom motivasjon og prestasjon.

Underproblemstillingene og hypotesene som lidenshipsmodellen (figur 3.2) tar utgangspunkt i vil jeg nå legge frem.

P⁴: Har ønske om fart, spenning og risiko en sammenheng med lidenshipsstypen?

P⁵: Er det noen sammenheng mellom lidenshipsstypen og opplevd velvære, innsats og kvalitet?

Hypotesene (H⁶-H¹³) som lidenshipsmodellen (figur 3.2) tar utgangspunkt i, er utarbeidet i samarbeid med veileder og har bakgrunn i tidligere forskning og teori.

H⁶: Det er en positiv sammenheng mellom ønske om fart, spenning og risiko, og autonomistøttende klima.

H⁷: Det er en positiv sammenheng mellom ønske om fart, spenning og risiko, og harmonisk lidenships.

H⁸: Det er en positiv sammenheng mellom ønske om fart, spenning og risiko, og besettende lidenships.

H⁹: Det er en positiv sammenheng mellom autonomistøttende klima og harmonisk lidenships.

H¹⁰: Det er en positiv sammenheng mellom harmonisk lidenships og velvære.

H¹¹: Det er en positiv sammenheng mellom harmonisk lidenships og kvalitet.

H¹²: Det er en positiv sammenheng mellom harmonisk lidenships og innsats.

H¹³: Det er en positiv sammenheng mellom besettende lidenships og innsats.

Dette prosjektet hensyn til mange hypoteser. Alle hypotesene er sammenhenger jeg mener er interessante for oppgavens problemstillinger og overordnet mål. Samtidig kan de besvares ut i fra figur 3.1 og 3.2. Videre i oppgaven skal vi gå nærmere inn på valg av metode, og deretter se på resultatene. Avslutningsvis vil resultatene sees opp mot tidligere forskning og teori i diskusjonskapittelet.

3 Metode

I startfasen av dette prosjektet var min tanke å gjøre et kvantitativt og kvalitativt studie. Tanken bak dette var å kunne bruke resultatene fra spørreskjemaene til å utarbeide en intervjuguide. Dette viste seg dog å være vanskelig. Jeg vil kommentere grunnen til dette senere i metodekapittelet. Jeg endte opp med et kvantitativt studie der data ble innhentet gjennom spørreskjema.

3.1 Spørreskjema

Spørreskjemaet jeg brukte i mitt prosjekt var sammensatt av flere ulike standardiserte spørreskjemaer som tidligere er brukt innenfor ulike studier. For å få informasjon om alle variablene jeg ønsket var dette en god metode. Siden spørsmålene jeg brukte, var brukt ved tidligere forskning, var det ikke nødvendig for meg å verifisere alle spørsmålene selv. Jeg vil legge frem en kort oppsummering av spørreskjemaet jeg har satt sammen før jeg går nærmere inn på hvert enkelt emne.

Først vil jeg kartlegge litt generell data som kjønn, alder, om utøveren er tilknyttet en klubb (organisert) eller uorganisert, eventuelle sponsorer, antall år på ski og antall skidager i året. Dette gjør jeg for å kunne skille mellom informantene ved analyse. Videre vil jeg ha spørsmål som går inn på motivasjonskvalitet. Dette er kartlegging av motiver, fra ytre til indre motiver. Deretter vil noen spørsmål angående lidenskap bli stilt. Her vil det skilles mellom harmonisk og besettende lidenskap. Spørsmål som går inn på viktigheten av ulike faktorer (fart, spenning, risiko og tøyning av egne grenser) kommer så. Det er tidligere vist en sammenheng mellom aktiviteter som inneholder risiko og motivasjon. Disse spørsmålene vil gi meg data på området, så jeg kan se nærmere på sammenhengen. Videre vil jeg ha spørreskjemaer som går inn på behovstilfredsstillelse, autonomistøttende klima, og positive og negative følelser. Spørreskjemaet om behovstilfredsstillelse vil se nærmere på tilfredsstillelsen av kompetanse, autonomi og sosial tilhørighet. Å være en del et autonomistøttende klima kan være en viktig faktor for blant annet tilfredsstillelse av autonomi. Dette, i tillegg til flere andre sammenhenger vil vi se nærmere på. Positive og negative følelser vil være knyttet til jibbing spesielt og hvilken følelser som er sentrale for ulike utøvere når de jibber. Dette vil gi resultater som indikerer om jibbing oppleves som positivt eller negativt. Livstilfredsstillelse er neste tema som tas opp i spørreskjemaet. Dette er

tilfredsstillelse av livet generelt og er en viktig faktor i forhold til velvære. Jeg vil også kartlegge mulige utfall av aktiviteten ved hjelp av spørsmål angående innsats og kvalitet. Motivasjon kan ha påvirkning på innsats og jeg vil se på sammenhengen mellom innsats og kvalitet; og motivasjon. Dette er de ulike variablene som skal sees nærmere på i dette prosjektet.

De ulike spørreskjemaene som jeg har valgt å bruke i mitt prosjekt er som sagt brukt i ulike studier tidligere. Spørsmålene er derfor omformulerte og tilpasset slik at de er hensiktsmessige å bruke i dette studiet. For meg var det viktig at spørsmålene ble lett forståelige. Jeg vil videre forklare hvor jeg har hentet spørsmålene til de ulike variablene fra og si litt om hva de faktisk kartlegger.

3.1.1 Generell data

Spørsmålene knyttet til generell data ble satt sammen av meg i samarbeid med veileder. Grunnen til at vi valgte disse spørsmålene er å kunne skille informantene ved en eventuell sammenligningsanalyse. Spørsmålene mener jeg er relevante spørsmål for jibbere, og de kan være med på å skille ulike tilnærminger til jibbing på en god måte.

3.1.2 Motivasjonskvalitet

The Behavioral Regulation in Exercise Questionnaire (BREQ) er et spørreskjema med 16 spørsmål som tar for seg fire forskjellige typer motivasjon. Indre motivasjon, identifisert, introjektiv regulering og ytre motivasjon. Ved hjelp av ulike spørsmål kan man få innsikt i hvilken type motivasjonskvalitet jibbere har. Et eksempel på et spørsmål i forhold til indre motivasjon er: ”Jeg kjører ski fordi det er gøy.” Dette spørreskjemaet har tilknytning til selvbestemmelsesteorien og motivasjon-kontinuumet og har blant annet blitt brukt av Mullan, Markland og Ingledew (1997). Spørsmålene besvares med en skala fra 1 (Ikke sant) til 5 (Helt sant).

3.1.3 Lidenskap

Ved hjelp av The Passion Scale (PS) kartlegges utøvernes lidenskap. Spørreskjemaet er brukt av blant annet Vallerand med medarbeider (2003). Dette spørreskjemaet er brukt av flere forskere tidligere og består av 16 spørsmål. Av de 16 spørsmålene er

det noen i forhold til harmonisk lidenskap, mens andre kartlegger besettende lidenskap. Det inneholder også spørsmål som går på generell data som for eksempel hvor mye tid man bruker på aktiviteten og hvor viktig aktiviteten er for vedkommende. Et eksempel på et spørsmål som tar for seg harmonisk lidenskap er: ”Jeg har vanskeligheter med å kontrollere min lyst til å jibbe.” Spørsmålene besvares på en skala fra 1 til 7, der 1 er svært uenig og 7 er svært enig.

3.1.4 Ønske om fart, spenning og risiko

Thrill and Adventure Seeking Scale (TASS) inneholder spørsmål om hva deltagerne ønsker å oppleve gjennom skikjøring. Ved hjelp av disse spørsmålene vil jeg kartlegge viktigheten av fire ulike faktorer. Disse faktorene er spenning, risiko, fart og tøying av egne grenser. Spørsmålene er en del av ”Thrill and Adventure Seeking Scale” (Zuckerman, 1983;1984; Zuckerman, Eysenck, & Eysenck, 1978). De fire faktorene besvares fra 1 (Ikke viktig) til 7 (Veldig viktig). Spørreskjemaet inneholder også spørsmål angående om man ønsker å delta i ulike aktiviteter som kan oppleves som risikofylte. Jeg valgte å ikke ta med disse spørsmålene fordi informantene allerede tar del i en idrett som kan inneholde risiko og oppleves som risikofyllt.

3.1.5 De tre universelle behov

The Basic Psychological Need Satisfaction in Exercise Scale (BPNES) er et spørreskjema med 4 spørsmål om tilfredsstillelsen av hvert av de universelle behov. BPNES kan være med å kartlegge grunnen til deltagelse i en bestemt aktivitet, i dette tilfellet jibbing, samtidig vil behovstilfredsstillelsen bli kartlagt. Et eksempel på et spørsmål angående autonomi er: ”Jeg føler sterkt at jeg har muligheter til å gjøre valg i forhold til min aktivitet.” Spørsmål angående autonomi, kompetanse og sosial tilhørighet besvares på en skala fra 1 til 7 der 1 er veldig usant og 7 er veldig sant. Dette spørreskjemaet er blant annet brukt av Vlachopoulos og Michailidou (2006)

3.1.6 Autonomistøttende klima

The Sport Climate Questionnaire (SCQ) er et spørreskjema som kan være med å kartlegge utøveres opplevde autonomistøtte i miljøet. Det besvares på en skala fra 1 (Veldig uenig) til 7 (Veldig enig). Det fokuserer først og fremst på forholdet mellom utøver og trener. Et eksempel på et spørsmål er: ”Vennene mine hører på hvordan jeg

vil gjøre ting.” Selv om jibbing er en uorganisert aktivitet for mange ser vi at flere og flere barn og ungdommer deltar på organiserte treninger. De som har trenere er enten en del av landslaget eller organisert gjennom klubber som for eksempel Heming Adrenalin. For å kunne bruke dette spørreskjemaet for begge grupper, både organiserte og uorganiserte, valgte jeg å gjøre noen endringer. Treneren vil byttes ut med venner. På denne måten blir spørreskjemaet tilpasset begge grupper, selv om uorganiserte utøvere ofte ikke har noen trenere vil de være en del av et klima der opplevd autonomistøtte er sentralt. For organiserte utøvere antas det at venner også spiller en sentral rolle i forhold til klimaet. Dette spørreskjemaet er blant annet brukt av Williams, Grow, Freedman, Ryan og Deci (1996).

3.1.7 Positive og negative følelser

The Positive and Negative Affect Schedule (PANAS) er et spørreskjema som kartlegger positive og negative følelser deltagerne har når de kjører ski. Tilstedeværelsen av 12 ulike følelser kartlegges og besvares ved hjelp av en 5-punkt skala, fra svært lite (1) til svært mye (5). Dette kan sees på som en del av utfallet av aktiviteten og er blant annet brukt av Watson, Clark og Tellegen (1988).

3.1.8 Velvære

The Satisfaction With Life Scale (SWLS) er et spørreskjema om livstilfredsstillelse og kan også knyttes til utfallet av aktiviteten. Dette blir på et generelt plan, men det kan sees i sammenheng med aktiviteten, da jibbing oppleves som viktig for mange av deltagerne. Et eksempel på et spørsmål er: ”Jeg er fornøyd med livet mitt.” Spørreskjemaet består av 5 spørsmål, og besvares ved hjelp av en skala fra 1 til 7, der 1 er ikke sant, og 7 er veldig sant. SWLS er tidligere brukt av Pavot og Diener (1993).

3.1.9 Innsats

Intrinsic Motivation Inventory (IMI) er et spørreskjema som kartlegger indre motivasjon ved hjelp av flere underskalaer. Jeg vil bruke spørsmålene under Effort/Importance som er en av underskalene; for å gå nærmere inn på hva slags innsats som ligger til grunn for aktiviteten(jibbing). Dette kan også sees på som en del av utfallet ved aktiviteten. Et eksempel på et spørsmål er: ” Jeg bruker mye tid på

denne aktiviteten.” Dette spørreskjemaet er blant annet brukt av McAuley, Duncan og Tammen (1989) i en idrettskontekst. Det består av 5 spørsmål og besvares på en skala fra 1(veldig usant) til 7(veldig sant).

3.1.10 Kvalitet

Ved hjelp av 5 spørsmål som går på kvaliteten på innsats, trening og utførelsen av aktiviteten kartlegges utøvernes tanker om kvalitet innenfor skikjøring. Det besvares på en skala fra 1 til 7, der 1 er veldig usant og 7 er veldig sant. Dette spørreskjemaet er hentet fra Kuvaas (2006) og tidligere brukt for å kartlegge ulike variabler i forhold til innsats, kvalitet på innsats og motivasjon på arbeidsplassen. Jeg har valgt å tilpasse spørsmålene slik at de passer for mine informanter. Et eksempel på et spørsmål er: ”Kvaliteten på innsatsen min når jeg kjører ski er høy.”

3.1.11 Treningskarakteristikker og positive tilbakemeldinger

Dette er et spørreskjema som går nærmere inn på forskjellige karakteristikker og positive tilbakemeldinger. Dette er tidligere brukt av Van den Broeck, Vansteenkiste, De Witte og Lens (2008). I utgangspunktet er dette et spørreskjema ment på arbeidslivet, men jeg velger likevel å bruke dette. Flere av spørsmålene går inn på hvor autonom aktiviteten oppleves og hvor utbredt bruken av positive tilbakemeldinger er. Et eksempel på et spørsmål er: ”Jeg får i all hovedsak positive tilbakemeldinger om skikjøringen min”. Spørsmålene er blitt tilpasset slik at de passer inn i idrettskonteksten og da spesielt blant jibbere. Spørsmålene besvares på en skala fra 1 (Helt uenig) til 7 (Helt enig).

3.1.12 Betydningen av familie og venner

For å kartlegge hvilken betydning familie og venner har for valg av aktiviteten jibbing har jeg valgt å ta med noen spørsmål angående dette. Kan familie og venner være en viktig faktor for at deltagerne begynner og/eller fortsetter å jibbe? For å få svar på hvor viktig disse signifikante andre er for deltagerne, har jeg valgt å bruke et spørreskjema som tidligere er brukt av Rønbeck (2006). Et eksempel på et spørsmål er: ”I min barndom var flere av mine venner engasjert i skikjøring.” Spørsmålene besvares fra 1 (Helt uenig) til 7 (Helt enig). Disse spørsmålene viste seg å ikke fungere målemessig. Med 3 spørsmål om venner, 2 spørsmål om søsken og 1

spørsmål foreldre ble dette for lite entydig og for få spørsmål innen hver kategori til at dette ble reliable mål.

3.2 Deltakere

Antall deltakere som besvarte spørreskjemaet var 136. 83,7 % av informantene var menn. Informantenes alder var stort sett fordelt på 16 til 20 år (41,2%) og 21 til 25 år (42,5 %). I forhold til sponsorer var det 31,3 % som var sponset. Videre var det 27,9 % som var organisert i en klubb, mens de resterende 72,1 % var uorganiserte. Av alle informantene hadde 96,3 % stått på ski i fire år eller mer. Antall skidager i året var det stor spredning blant deltagerne. De fordelte seg fra 0 til 20 dager (8,8%), 21 til 40 dager (14%), 41 til 60 dager (19,9%), 61 til 80 dager (23,5%) og 81 dager eller mer (33,8%). Dette resultatet viste at flesteparten av informantene hadde forholdsvis mange skidager i løpet av året.

3.3 Prosedyre

Spørreskjemaet er satt sammen av ulike spørsmål som er brukt i forskning tidligere. Likevel har jeg gjennomført en pilotundersøkelse. Målet med denne undersøkelsen var å se om spørsmålene ble oppfattet som lett forståelige. Ved hjelp av utfyllende muntlige kommentarer ble det gjort noen få endringer på spørreskjemaet. Blant annet ble spørsmålene angående ønske om fart, spenning og risiko delt inn i tre spørsmål istedenfor ett.

For å få relevante deltagere kontaktet jeg ulike personer som har tilknytning til jibbemiljøet i Norge. Blant annet kontaktet jeg NSFF og ekstremssportsmagasinet Friflyt. Jeg var usikker på hvordan jeg skulle få kontaktet mange nok jibbere til mitt prosjekt. Jeg tok kontakt med Friflyt og redaktør Tore Meirik, og sendte så en forespørsel om mitt spørreskjema kunne blitt lagt ut på friflyt sine nettsider som en liten artikkel med en link til spørreskjemaet. Jeg forklarte litt om prosjektets problemstilling og tema, og det viste seg å ikke være noe problem for Friflyt å legge ut en liten artikkel. Samtidig som denne artikkelen kom ut, valgte jeg å dele den blant mine facebook-kontakter. Jeg oppfordret deretter mine venner som kjører ski til å dele videre til sine venner. På denne måten spredde spørreskjemaet seg til en hel del jibbere. I diskusjonskapittelet vil det metodiske utvalget blir diskutert inngående.

4 Resultat

I dette kapittelet vil de statistiske resultatene jeg har kommet frem til gjennom analyse bli lagt frem. Jeg har brukt ulike tilnærminger til analyse i dette prosjektet. Først ville jeg legge frem den deskriptive statistikken. Deretter følger en oversikt over korrelasjonen mellom de ulike variablene i form av en korrelasjonsmatrise. De mest sentrale korrelasjonen vil bli sett nærmere på. Til slutt vil jeg legge frem to ulike modeller og forklare hvordan vi kom frem til disse modellene. Sammenhengen mellom variabler vil bli sett nærmere på i dette kapittelet og diskusjonskapittelet.

4.1 Deskriptiv statistikk

Tabellen nedenfor (tabell 1) viser gjennomsnittsscoren (M), standardavvik (SD), laveste og høyeste score (Range), skjevhet (Skewness), og cronbach alpha (α). Disse ulike verdier er med å forklare ulike ting, og alle variablene som vil bli brukt i studiet vil være representert i tabellen (tabell 1).

Gjennomsnittet (M) viser den sentrale tendensen blant informantene. Standardavviket (SD) viser spredningen av resultatet, altså hvor langt unna enkeltobservasjoner gjennomsnittlig ligger unna gjennomsnittet (M).

Range viser rett og slett den laveste og høyeste scoren på de ulike variablene og dette er med på å vise hvor ulikt personer opplever jibbing.

Når det gjelder variablenes skjevhet er de aller fleste innenfor akseptable verdier ($-2.0 < \text{skewness} < 2.0$), det vil si indikasjon på relativ normalfordeling. Dette med unntak av indre motivasjon som har en skjevhet på -2.2 . Denne verdien er i grenseland, og indikerer at jibberne som gruppe har en høy indre motivasjon. Dette er fordi en negativ skjevhet forklarer en fordeling som er høyere enn gjennomsnittet.

Cronbach alpha verdien forteller oss noe om reliabilitet. Reliabilitet ser på måleinstrumentets grad av stabilitet og konsistens når det gjelder de ulike spørsmål/påstander for det enkelte begrep. En alphaverdi mellom .70 og .90 er ønskelig, mens verdier over .60 er akseptable (Tavakol & Dennick, 2011).

Tabell 1: Deskriptiv statistikk (n= 136)

	Mean	SD	Range (min-max)	Skewness	Cronbach alpha
RiskDesire	5.4	1.1	2.7 – 7.0	-.41	.67
Autonomistøtte	5.8	.92	2.0 – 7.0	-.93	.84
PosFeed	4.4	.49	2.1 – 5.0	-1.5	.79
AutBehov	5.7	1.0	1.3 – 7.0	-.96	.69
KompBehov	5.3	1.1	1.0 – 7.0	-.51	.87
RelaBehov	6.2	.97	1.0 – 7.0	-1.7	.86
TotBehovT	5.7	.83	1.1 – 7.0	-1.4	
Indre	4.7	.40	3.0 – 5.0	-2.2	.63
Ident	4.5	.86	1.0 – 5.0	-1.8	.89
Ytre	1.9	.71	1.0 – 4.0	.64	.73
HL	5.4	1.2	1.0 – 7.0	-.72	.81
BL	4.1	1.4	1.0 – 6.8	-.35	.81
NegFol	3.2	.89	1.2 – 5.0	.10	.85
PosFol	4.4	.53	1.7 – 5.0	-1.5	.79
Livstilfr	5.1	1.2	2.2 – 7.0	-.35	.84
SWB	6.3	1.5	2.4 – 9.5	-.01	
Innsats	5.9	1.4	1.0 – 7.0	-1.6	.88
Kvalitet	4.9	1.1	1.2 – 7.0	-.41	.84

Det er viktig å gjøre oppmerksom på at noen variabler strekker seg fra 1 til 5 (PosFeed, Indre, Ident, Ytre, NegFol, og PosFol), mens andre fra 1 til 7 (RiskDesire, Autonomistøtte, AutBehov, KompBehov, RelaBehov, HL, BL, Livstilfr, Innsats, og Kvalitet). Tabell 1 viser blant annet at ytre motivasjon (M = 1.9) og negative følelser (M = 3.2) har de laveste gjennomsnittsscorene. I forhold til tilfredsstillelsen av de ulike behov er det behovet for sosiale relasjoner (RelaBehov) som scorer høyest (M = 6.2). Med andre ord, behovet for relasjoner er det behovet som blir mest tilfredsstilt blant jibbere. Det skal sies at tilfredsstillelsen av alle de tre behov scorer høyt. Behovet for kompetanse har en gjennomsnittscore på 5.3 og behovet for autonomi har på 5.7. Om vi ser på de ulike formene for lidenskap scorer harmonisk lidenskap (M = 5.4) noe høyere enn besettende lidenskap (M = 4.1). I forhold til motivasjon ser vi at både indre motivasjon (M = 4.7) og identifisert regulering (M = 4.5) scorer forholdsvis mye høyere enn ytre motivasjon (M = 1.9). Indre motivasjon og identifisert regulering, som begge er autonome former for motivasjon, harmonerer bedre med jibberes opplevelse av jibbing enn hva ytre motivasjon gjør. Om vi ser på Range på de ulike typene motivasjon vil det også gi oss noen pekepinner på

deltagernes opplevelse av motivasjon. Alle de tre typene motivasjon ble kartlagt ved hjelp av spørsmål med svaralternativer fra 1 til 5. På tabellen ovenfor ser vi blant annet at resultatene fra spørsmålene angående indre motivasjon har en range fra 3 til 5. Dette viser at informantene er forholdsvis samstemte om at de er indre motivert for å jibbe. I forhold til ytre motivasjon viser rangen at ingen har brukt svaralternativ 5, noe som betyr at jibbere flest ikke er utelukkende ytre motivert. Disse resultatene gir uttrykk for min antagelse; om at jibbing ofte er en autonom aktivitet, er riktig.

Grunnen til at noen av variablene ikke har en Cronbach Alpha verdi er fordi disse variablene er satt sammen av flere andre variabler. Disse variablene er TotBehovT og SWB. TotBehovT er total behovstilfredsstillelse og består av behovet for autonomi (AutBehov), kompetanse (KompBehov), og relasjoner (RelaBehov). SWB består av livstilfredsstillelse (Livstilfr) og positive følelser (PosFol), minus negative følelser (NegFol). Tabell 1 viser alphaverdi til alle de resterende variablene. Som vi kan se i tabellen oppfyller alle variablene en akseptabel alphaverdi. Terskelen for en god verdi er som sagt .70 (Tavakol & Dennick, 2011). Noen av variablene har en alphaverdi som er helt i grenseland for hva som er akseptabelt, men ingen har en score under .60.

4.2 Korrelasjonsanalyse

Korrelasjonsanalyse brukes for å avdekke sammenhenger mellom ulike variabler. Den kan enten se på sammenhengen mellom to ulike variabler (bivariat korrelasjon) eller flere ulike variabler (multivariat korrelasjon). Pearsons produkt moment korrelasjonskoeffisient er brukt i denne oppgaven. Dette analyseverktøyet kartlegger hvilke variabler som har en signifikant korrelasjon til hverandre. Dette er en form for bivariat korrelasjon og er til stor hjelp videre i analyse arbeidet. Ved hjelp av korrelasjonsmatrisen kan vi velge ut hvilke variabler det vil være ønskelig å analysere videre.

Tabell 2: Pearsons korrelasjoner mellom variabler

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1.RiskDesire	1.0																	
2.Autonomistøtte	.30	1.0																
3. PosFeed	.41	.36	1.0															
4. AutBehov	.36	.25	.55	1.0														
5. KompBehov	.21	.26	.42	.45	1.0													
6. RelaBehov	.28	.40	.50	.48	.47	1.0												
7. TotBehovT	.32	.36	.59	.79	.82	.79	1.0											
8. Indre	.34	.25	.52	.36	.15	.43	.35	1.0										
9. Ident	.31	.16	.35	.55	.23	.29	.45	.37	1.0									
10. Ytre	.05	.05	.05	-.03	.17	.04	.13	-.02	.13	1.0								
11. HL	.40	.35	.48	.60	.44	.47	.62	.35	.58	.02	1.0							
12. BL	.29	.16	.35	.473	.13	.20	.33	.23	.51	.17	.49	1.0						
13. NegFol	.07	.12	.19	.13	.09	.13	.17	.10	.17	-.08	.07	.12	1.0					
14. PosFol	.31	.33	.46	.45	.37	.42	.51	.44	.39	-.11	.47	.19	.39	1.0				
15. Livstilfr	.12	.37	.16	.20	.29	.25	.30	.18	.07	.09	.30	.07	.12	.22	1.0			
16. SWB	.14	.36	.15	.22	.28	.26	.30	.24	.11	.10	.36	.05	-.40	.31	.81	1.0		
17. Innsats	.29	.13	.55	.69	.41	.40	.62	.39	.53	.02	.59	.57	.16	.38	.22	.19	1.0	
18. Kvalitet	.28	.32	.54	.43	.59	.46	.61	.36	.27	.12	.46	.20	.08	.47	.27	.33	.49	1.0

Korrelasjoner som er uthevet er signifikante ($p < .05$, minimum).

Korrelasjonsmatrisen viser flere interessante funn, og er på mange måter selve grunnmuren i den videre analysen. På en enkel og oversiktlig måte legges korrelasjonen mellom studiets ulike variabler frem. Ved første øyekast er det noen variabler som stikker seg ut. Ytre motivasjon har ingen signifikant korrelasjon til noen av de andre variablene, mens negative følelser har bare en svak, men signifikant positiv korrelasjon til PosFeed (.19*). Samtidig er negative følelser den eneste variabelen som har en signifikant negativ korrelasjon, og det er til velvære (-.40**). Jeg kommer som sagt til å bruke korrelasjonsmatrisen videre i analysedelen og ta opp flere sentrale korrelasjoner.

4.3 Veien til modellene

Analyseprogrammet LISREL (Versjon 8.80) ble tatt i bruk for å teste målmodeller og strukturmodeller med forskjellige hypotetiske linker. For å sjekke om dataen passet modellene godt tok vi hensyn til flere faktorer. Disse var Comparative Fit Index (CFI), Incremental Fit Index (IFI), Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA), og Standardized Root-Mean-Square Residual (SRMR). Verdiene til RMSEA og SRMR blir sett på som gode hvis de er i nærheten eller lavere enn .08. I forhold til CFI og IFI blir verdier i nærheten eller høyere enn .95 betraktet som gode (Bollen, 1989; Hu & Bentler, 1999)

4.3.1 Figur 4.1: Behovs- og motivasjonsmodell

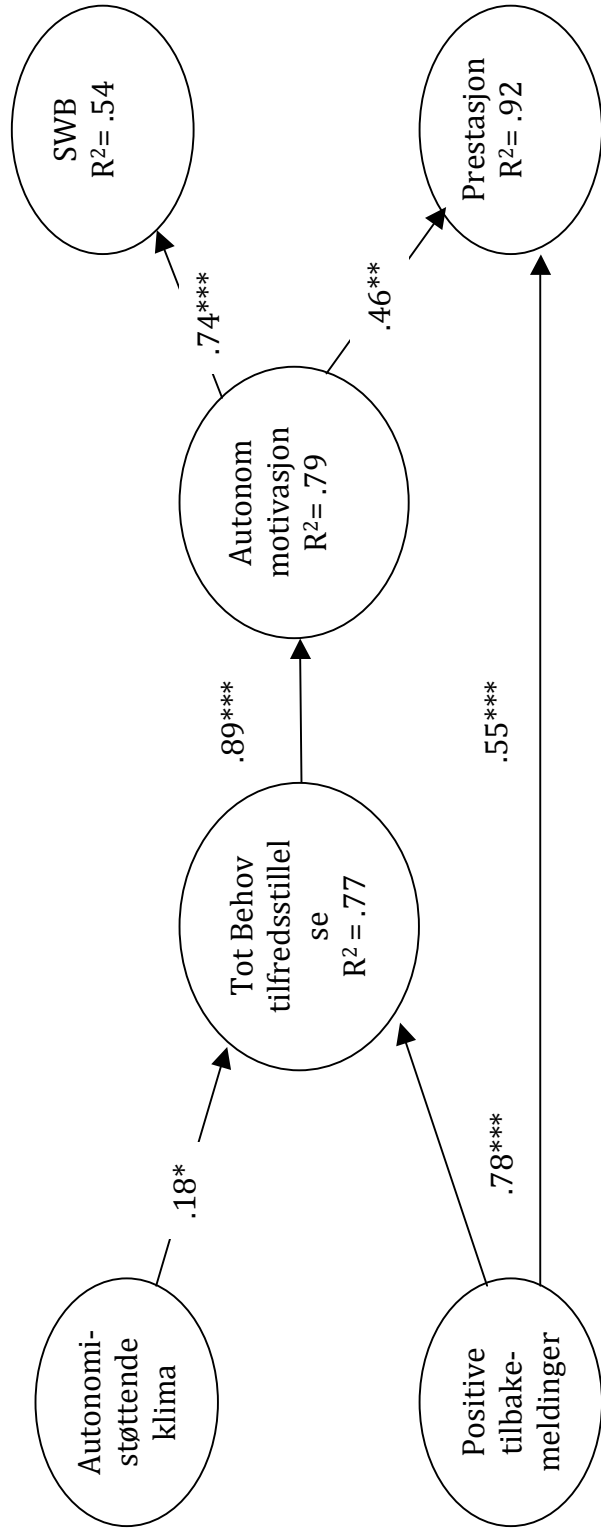
Utgangspunktet for behovs- og motivasjonsmodellen (figur 4.1) er prosjektets problemstillinger, hypoteser, den teoretiske behovs- og motivasjonsmodellen (figur 3.1) og korrelasjonsmatrisen (tabell 2). Korrelasjonsmatrisen indikerer en signifikant positiv korrelasjon mellom autonomistøtte og total behovstilfredsstillelse. Positive tilbakemeldinger viser også en signifikant positiv korrelasjon til totalt behovstilfredsstillelse, og samtidig til de to variablene som prestasjon består av (innsats og kvalitet). Total behovstilfredsstillelse korrelerer positivt med begge former for autonom motivasjon (indre motivasjon og identifisert regulering). Videre så er det en positiv korrelasjon mellom indre motivasjon og SWB, samt mellom indre motivasjon, identifisert regulering, og innsats og kvalitet (prestasjon).

På grunn av et høyt antall indikatorer i forhold til et ganske lavt antall informanter ble behovs- og motivasjonsmodellen (figur 4.1) testet på bakgrunn av kombinasjonen av 5 latente variabler (autonomistøttende klima med 2 pakker med 3 items i hver, behovstilfredsstillelse representert ved de 3 behov, autonom motivasjon representert ved indre og identifisert reguleringer, velvære representert ved positive og negative følelser og livstilfredshet, og prestasjon representert ved innsats og kvalitet). Positiv feedback ble behandlet som en observert variabel.

Målmodellen ble testet og passet dataen på en god måte [$X^2(75) = 164.10$; $p = .0000$; $X^2/df = 2.19$; CFI = .95; IFI = .95; SRMR = .073; RMSEA = .094, 90% CI for RMSEA (.074; .11)] bortsett fra RMSEA verdien som er akseptabel, men ikke god. På grunn av dette reviderte vi denne målmodellen og fulgte modifiseringene LISREL foreslo. Dette var å tilføye en positiv korrelasjon mellom behov for kompetanse og kvalitet; og mellom behov for autonomi og innsats. Dette resulterte i en endelig målmodell som viste gode måleverdier for alle faktorene (se tabell 3.1). Den endelige målmodellen ble brukt i testingen av strukturmodellen. Strukturmodellen passet dataen på en god måte [$X^2(83) = 125.64$; $p = .0018$; $X^2/df = 1.51$; CFI = .97; IFI = .97; SRMR = .072; RMSEA = .062, 90% CI for RMSEA (.038; .083)]. Sammenhengene fremkommer i figur 4.1.

Tabell 3.1: Statistiske mål for hvor godt målmodell, endelig målmodell og strukturmodell passer data. Behovs- og motivasjonsmodell

Modell	X^2	df	X^2 / df	p	CFI	IFI	SRMR	RMSEA	90% CI for RMSEA
Målmodell	164.10	75	2.19	=.0000	.95	.95	.073	.094	(.074 – .11)
Endelig målmodell	118.47	75	1.58	=.0010	.97	.97	.068	.066	(.042 - .087)
Strukturmodell	125.64	83	1.51	=.0018	.97	.97	.072	.062	(.038 - .083)

Figur 4.1: Behovs- og motivasjonsmodell med standardisert regresjonskoeffisienter fra LISREL strukturmodell ($X^2(83) = 125.64; p = .0018; X^2/df = 1.51; CFI = .97; IFI = .97; SRMR = .072; RMSEA = .062; 90\% CI$ for RMSEA (.038; .083))

* $p < .05$; ** $p < .01$; *** $p < .001$

4.3.2 Figur 4.2: Lidenskapsmodell

Problemstillingene, hypotesene og den teoretiske lidenskapsmodellen (figur 3.1) har vært utgangspunktet for figur 4.2. Samtidig har korrelasjonsmatrisen (tabell 2) gitt uttrykk for hvilke sammenhenger det gir mening å ta for seg rent statistisk sett. Ser vi på korrelasjonsmatrisen (Tabell 2) i forhold til variablene i lidenskapsmodellen kan vi gå inn på utgangspunktet for de ulike korrelasjonene i figur 4.2. Ønske om fart, spenning og risiko har en signifikant positiv korrelasjon til autonomistøttende klima, samt harmonisk- og besettende lidenskap. Variabelen autonomistøttende klima viser også en positiv korrelasjon til harmonisk lidenskap. Harmonisk- og besettende lidenskap viser så en positiv korrelasjon til hverandre og dette tar figur 4.2 hensyn til. Videre viser korrelasjonsmatrisen at harmonisk lidenskap har en signifikant positiv korrelasjon til subjektivt velvære, innsats og kvalitet. Besettende lidenskap viser først og fremst en sterk positiv korrelasjon til innsats, og denne sammenhengen er derfor tatt med i modellen. Videre korrelerer kvalitet positivt med både subjektiv velvære og innsats.

Lidenskapsmodellen (figur 4.2) ble testet på bakgrunn av kombinasjonen av 5 latente variabler (ønske om fart, spenning og risiko med 3 items, autonomistøttende klima med 2 pakker med 3 items i hver, velvære representert ved positive og negative følelser og livstilfredshet, harmonisk lidenskap med 2 pakker med 2 items i hver, besettende lidenskap med 2 pakker med 3 items i hver), og 2 observerte variabler (innsats med 2 items, og kvalitet med 5 items).

Målmodellen passet dataen på en god måte [$\chi^2(74) = 110.11$; $p = .004$; $\chi^2/df = 1.49$; CFI = .96; IFI = .96; SRMR = .078; RMSEA = .060, 90% CI for RMSEA (.035; .083)].

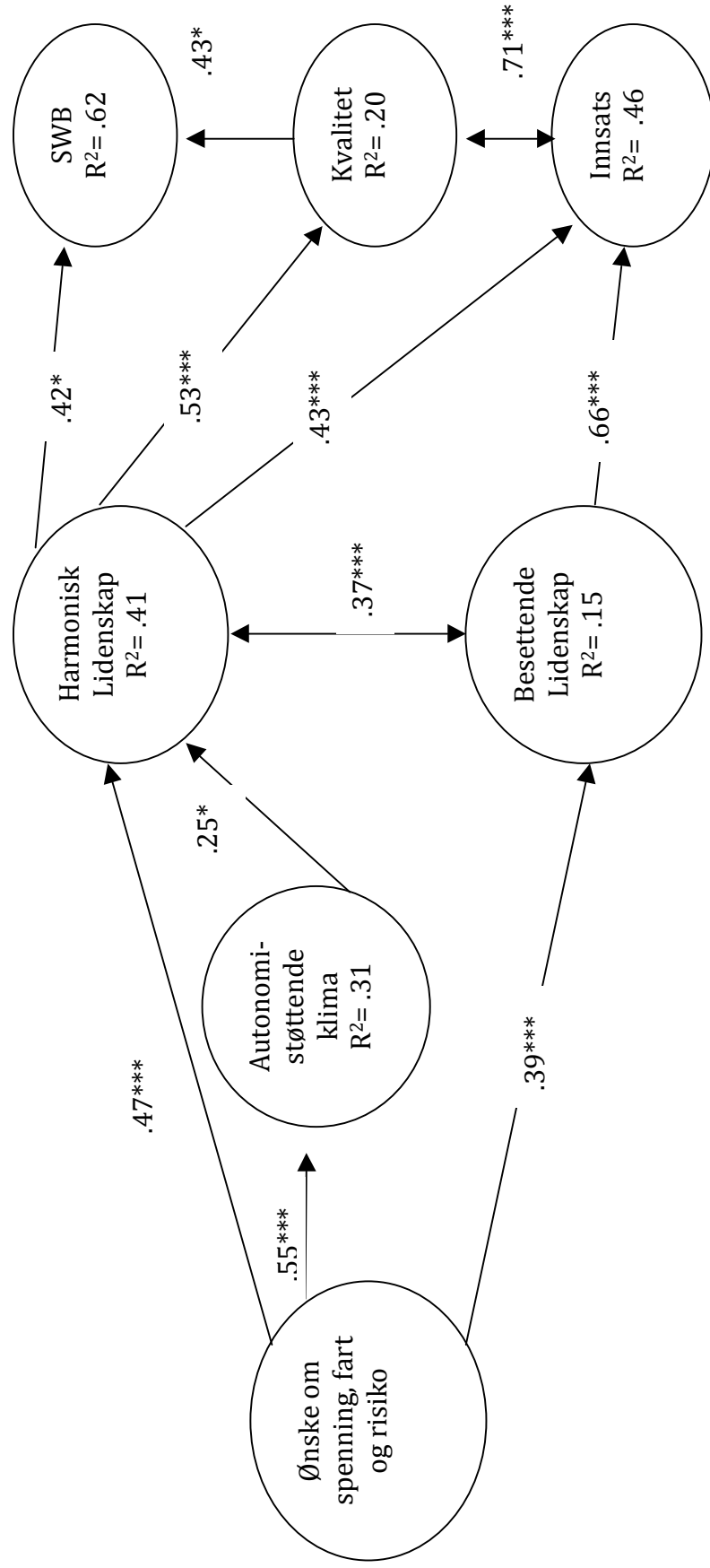
Denne modellen var delaktig i testingen av strukturmodellen. Ved testingen av strukturmodellen lot vi harmonisk og besettende lidenskap, samt innsats og kvalitet samvarierte. Strukturmodellen passet også dataen på en god måte (se tabell 3.2).

Sammenhengene i modellen fremkommer i figur 4.2.

Tabell 3.2: Statistiske mål for hvor godt målmodell og strukturmodell passer data.

Lidenskapsmodell

Modell	X^2	df	X^2 / df	p	CFI	IFI	SRMR	RMSEA	90% CI for RMSEA
Målmodell	110.11	74	1.49	=.004	.96	.96	.078	.060	(.035 – .083)
Strukturmodell	131.93	85	1.55	=.001	.95	.95	.078	.064	(.041 - .085)

Figur 4.2: Lidenskapsmodell med standardisert regresjonskoeffisienter fra LISREL strukturmodell ($X^2(85) = 131.93; p = .001; X^2/df = 1.55; CFI = .95; IFI = .95; SRMR = .078; RMSEA = .064, 90\% CI for RMSEA (.041; .085)$) * $p < .05$; ** $p < .01$; *** $p < .001$

5 Diskusjon

I diskusjonsdelen vil jeg gå nærmere inn på resultatene fra analysen. Sentrale elementer vil bli satt opp mot teori. På denne måten vil jeg se om resultatene er med på å underbygge sentrale og relevante teoretiske aspekter. Både behovs- og motivasjonsmodellen (figur 4.1) og lidenskapsmodellen (figur 4.2) vil være sentrale i denne delen av oppgaven. Jeg vil se grundigere på de ulike sammenhengene som figur 4.1 og 4.2 viser, se på tidligere forskning og diskutere hovedproblemstillingen (P^1), underproblemstillingene (P^{2-5}) og hypotesene (H^{1-13}), samt utfall av dette prosjektet. Hva vil være veien videre for å forstå jibberes motivasjon bedre? Hvordan kan resultatene fra dette prosjektet brukes? Hvorfor er dette et viktig prosjekt for jibbing og jibbere?

5.1 Metodisk utvalg

Utgangspunktet for dette prosjektet var å undersøke motivasjonen til både erfarne og uerfarne jibbere. Hensikten med dette var å få et bredt utvalg av deltagere. Fordelingen av informanter på antall skidager mener jeg er god. Den største prosentandelen er de som har 80 dager eller mer på ski (33,8%). Dette viser at mange av de som deltok i studiet er veldig engasjerte og interesserte. I forhold til alder var overvekten av informantene i alderen 16 til 25 år. Dette kan ha noe med hvordan jeg gikk frem for å skaffe deltagere. Jeg tok i bruk et elektronisk spørreskjema som bare kunne besvares via en nettside. Som sagt ble spørreskjemaet lagt ut på friflyt.no. Videre delte jeg denne linken på min facebookside der jeg har flere bekjente som jibber. Disse bekjente delte linken og på denne måten nådde jeg deltagerne (N=136). Man kan spørre seg om dette er en god måte å nå et bredt utvalg informanter på, og om dette hadde noen påvirkning på hvem som deltok i studiet. Det er naturlig å tenke seg at bruken av internett har en viss påvirkning på aldersspennet, men jeg mener dette var den beste løsningen for å kontakte flest mulig jibbere. Jeg vurderte å kontakte skikjørere gjennom e-post, men dette viste seg å være vanskelig da jeg ikke fikk tak i noe register for jibbere. Dessuten viste resultatene fra spørreskjemaet at 27,9% av deltagerne var organiserte gjennom en klubb. Om vi snur om på problematikken ved bruken av friflyt.no og Facebook, ville det antageligvis blitt færre uorganiserte deltagere ved å ta i bruk e-post eller andre metoder som for eksempel

fysisk utdeling av spørreskjemaet i Tryvann Vinter Park. Dette har å gjøre med når på året jeg samlet inn data. Det er liten tvil om at jeg innhentet data på et forholdsvis ugunstig tidspunkt i forhold til skisesongen. For mange hadde ikke sesongen startet enda og mange av alpinsentrene var langt unna å åpne. Dette ville antakeligvis gjort fysisk utdeling av spørreskjemaet; lite bærekraftig. Med disse tankene tatt i betraktning mener jeg at bruken av Friflyt og Facebook var det beste alternativet for å nå flest mulig jibbere på det tidspunktet.

5.2 Autonomistøttende klima og positive tilbakemeldinger

Behovs- og motivasjonsmodellen (figur 4.1) viser en sammenheng mellom autonomistøttende klima, positive tilbakemeldinger og tilfredsstillelse av de tre universelle behov og autonom motivasjon. Dette er i samsvar med tidligere forskning (Deci, 1975; Deci & Ryan, 1985b; Ryan & Deci, 2000b; Reeve, 2006). Noen av disse sammenhengene blir blant annet forklart gjennom en av SDT sine miniteorier, nemlig CET. Denne miniteorien går nærmere inn på hvilken effekt sosiale kontekster kan ha på behovstilfredsstillelse og indre motivasjon (Deci & Ryan, 1985a). CET vil bli tatt opp senere i dette kapitlet. Først vil jeg se på hva slags påvirkning et autonomistøttende klima kan ha på behovstilfredsstillelse og motivasjon.

Reeve (2006) så på hva slags påvirkning en autonomistøttende lærer hadde på sine studenter. Studentene som ble undervist av en autonomistøttende lærer viste flere positive utfall som blant annet økt kreativitet, høyere engasjement, positive følelser, bedre opplevd kompetanse, høyere indre motivasjon, og økt velvære. Figur 4.1 viser mange av disse sammenhengene. Et autonomistøttende klima har en sammenheng med tilfredsstillelse av behovet for autonomi, kompetanse og sosiale relasjon. Behovet for sosiale relasjoner kan sees i sammenheng med et behov for å føle en tilhørighet til et bestemt miljø. Har man en følelse av tilhørighet kan dette påvirke den indre motivasjonen, spesielt når aktiviteten er sosial av natur, noe jibbing kan sies å være (Ryan & Deci, 2002). Dette kan så føre til autonom motivasjon, som igjen kan føre til velvære og prestasjon. I forhold til sammenlignbarheten mellom skolemiljøet og skimiljøet har jeg tidligere nevnt at disse har noen fellestrekk. Men det er noen vesentlige forskjeller som at mindretallet av jibberne i dette prosjektet forholder seg til en trener, som enkelt kan sammenlignes med en lærer. Flertallet forholder seg til

venner. I begge tilfeller er det snakk om et miljø. Enten det er lærere, trenere eller venner som utgjør miljøets betingelser er de viktige for utviklingen og opplevelsen av miljøet. Figur 2.2 viser den gjensidige påvirkningen mellom jibberens motivasjonsressurser og miljøet. Dette viser også mitt prosjekt (figur 4.1). Det finnes en sammenheng mellom miljøets betingelser; da i forhold til et autonomistøttende miljø og jibberens motivasjonsressurser i form av tilfredsstillelse av de tre universelle behov.

Et autonomistøttende klima vil være en viktig faktor i et hvert miljø, og da spesielt i forhold til tilfredsstillelse av de universelle behov. Samtidig viser figur 4.1 en sammenheng mellom autonomistøttende klima og autonom motivasjon, ofte gjennom tilfredsstillelsen av de universelle behov. Reeve (2006) sitt prosjekt viser at miljøet kan undergrave eller tilfredsstille menneskers indre motivasjon. Det er ingen grunn til å tro at dette ikke gjelder i jibbemiljøet også. Som vi kan se på tabell 1, er gjennomsnittsscorene til variablene autonomistøttende klima ($M = 5.8$) og indre motivasjon ($M = 4.7$), samt identifiserende regulering ($M = 4.5$) forholdsvis høye. Dette viser at flesteparten av informantene ofte tar del i et autonomistøttende klima og et miljø som tilfredsstiller menneskers indre motivasjon. På denne måten vil det være naturlig å tenke seg at skikjørerenes indre motivasjonsressurser er tilfredstilt i dette miljøet. Jibbing kan derfor sees på som en aktivitet der individets interesser, preferanser, verdier, målsettinger, aspirasjoner og personlige bestrebelser er sentrale i valg av aktivitet (figur 2.2). Korrelasjonsmatrisen (tabell 2) viser oss at et autonomistøttende klima har en positiv korrelasjon til behovet for autonomi (.25**), behovet for kompetanse (.26**), og behovet for sosiale relasjon (.40**). Disse resultatene forteller oss at det er en positiv sammenheng mellom autonomistøttende klima og tilfredsstillelse av behov, og derfor bekreftes H^1 .

Figur 2.2 viser miljøets betingelser, og hvilken påvirkning dette kan på individets motivasjon. Jeg har allerede tatt for meg treners/venners miljøtype, da i forhold til et autonomistøttende eller et kontrollerende miljø. Det er likevel flere faktorer som utgjør miljøets betingelser. Eksterne hendelser som belønning eller straff, tilbakemeldinger, ris eller ros, overvåking og konkurranser kan også påvirke individets motivasjon. Om vi igjen ser på resultatene og den deskriptive statistikken (tabell 1), kan den fortelle oss noe om hvor sentrale de ulike eksterne hendelsene er i

jibbemiljøet. Positive tilbakemeldinger har en forholdsvis høy gjennomsnittsscore på 4.4. Dette betyr at en stor del av informantene er en del av et miljø der positive tilbakemeldinger er mye brukt. Belønning og straff kan sees i sammenheng med ytre motivasjon. Har man sterk ytre motivasjon for å gjøre en aktivitet vil ytre påvirkninger som belønning eller straff ofte være viktig for individet (Ryan & Deci, 2000a). Resultatene viser at ytre motivasjon har en lav gjennomsnittsscore på 1.9 (Tabell 1). Disse resultatene kan blant annet bety at de eksterne hendelsene i jibbemiljøet tilfredsstillende, og ikke undergraver; individets indre motivasjon.

Om vi igjen ser på figur 4.1 ser vi en indirekte sammenheng mellom positive tilbakemeldinger og autonom motivasjon, gjennom tilfredsstillende av behov. En direkte sammenheng mellom positive tilbakemeldinger og autonom motivasjon er dokumentert i tidligere forskning av blant annet Deci (1975) som gir uttrykk for at positive tilbakemeldinger vil styrke behovet for autonomi og derfor føre til autonom motivasjon. Men tilfredsstillende av behovet for autonomi alene vil ikke føre til autonom motivasjon. Behovet for kompetanse og tilhørighet vil også være viktig å tilfredsstille og det vil være naturlig å tenke seg at positive tilbakemeldinger også vil ha en positiv påvirkning på disse behov. På en annen side er det kjent at negative tilbakemeldinger vil undergrave behovet for autonomi og vil antageligvis heller ikke ha en positiv påvirkning på verken behovet for kompetanse eller tilhørighet. Det er også interessant at Ryan og Deci (2000b) mener at aktiviteten må inneholde en følelse av frihet for at behovet for autonomi skal bli tilfredsstilt. Positive tilbakemeldinger vil altså ikke være tilstrekkelig for at behovet for autonomi vil bli tilfredsstilt. Her kommer det autonomistøttende klima tilbake. Et slikt klima har naturlig nok en klar sammenheng med følelsen av frihet og vil være sentralt for å tilfredsstille behovet for autonomi tilstrekkelig (Reeve, 2006). Som vi senere skal se kan positive tilbakemeldinger ha en positiv påvirkning på tilfredsstillende av behovet for kompetanse også. Selv om Ryan og Deci (2000b) gir uttrykk for at positive tilbakemeldinger ikke er tilstrekkelig for tilfredsstillende av behovet for autonomi, forteller korrelasjonsmatrisen (tabell 2) oss noe annet. Positive tilbakemeldinger har nemlig en signifikant positiv korrelasjon til behovet for autonomi (.55**), kompetanse (.42**) og sosiale relasjoner (.50**). Behovs- og motivasjonsmodellen (figur 4.1) viser også en positiv sammenheng mellom positive tilbakemeldinger og total behovstilfredsstillende (.78***). I forhold til disse resultatene er det en positiv

sammenheng mellom positive tilbakemeldinger og tilfredsstillelse av behov, og dermed bekreftes H^2 .

Mennesker kan ha ulike intensjoner ved en oppgave og dette vil påvirke motivasjonen (Reeve & Jang, 2006). Om individet ser på oppgaven som en del av seg selv vil oppgaven bli utført med en indre motivasjon. En slik oppgave vil med andre ord gi mening for individet. Dette kan sees i sammenheng med COT, som er en av miniteoriene til SDT. COT ser nemlig på ulike orienteringer mennesker kan ha (Deci & Ryan, 1985a). De ulike orienteringene er autonom, kontrollert eller upersonlig. Som nevnt tidligere vil ikke et individ bare ha én orientering. De tre orienteringene eksisterer til en viss grad hos alle mennesker. Grunnen til at jeg nevner COT er fordi de ulike orienteringene vil utvikle seg gjennom interaksjon med kulturen, den sosiale konteksten og mennesket. I forhold til resultatene i dette studiet viser det at jibbere ofte er indre motiverte. Det er naturlig å tenke seg at de fleste jibbere ser på oppgavene i forhold til jibbing som meningsfulle og derfor har en autonom orientering til aktiviteten. Dette gir mening når autonomiorienterte mennesker ofte velger aktiviteter ut i fra selvvalgte mål og interesser (Standage & Ryan, 2012). Videre forteller dette at kulturen og den sosiale konteksten, og interaksjonen mellom dem fører til indre motivasjon og behovstilfredsstillelse. Dette kan igjen ha en påvirkning på velvære (Deci & Ryan, 2000), og vil bli diskutert senere i diskusjonskapittelet.

5.3 Behovstilfredsstillelse og autonom motivasjon

Før vi går i gang med å diskutere dette temaet vil jeg forklare hva jeg i denne oppgaven mener med begrepet autonom motivasjon. Utgangspunktet for autonom motivasjon er indre motivasjon og de formene for motivasjon som ligger indre motivasjon nærmest. Dette er identifisert og integrert regulering, og disse ulike reguleringene i tillegg til indre motivasjon vil være utgangspunktet for autonom motivasjon. I dette studiet vil indre motivasjon og identifisert regulering være variablene som autonom motivasjon består av.

Tidligere forskning viser ulike sammenheng mellom behovstilfredsstillelse og autonom motivasjon (Deci & Ryan, 2000; Reeve & Deci, 1996; Deci, et al., 1981;

Ryan & Grolnick, 1986; Deci, et al., 1989; Boggiano & Ruble, 1979; Deci, 1971; Deci & Cascio, 1972; Deci & Ryan, 1980; Vallerand & Ried, 1984; Ryan & La Guardia, 2000; Ryan, Stiller, & Lynch, 1994). Mange av forsøkene har tatt for seg et av behovene og sett på sammenhengen med indre motivasjon. Derfor kommer jeg til å legge frem hvert enkelt behov sin påvirkning på motivasjonen først.

Behovet for autonomi sin sammenheng med motivasjon, og da spesielt autonom motivasjon, har jeg skrevet litt om tidligere. Likevel vil jeg vise til annen forskning og se resultatene fra disse studiene i sammenheng med mitt prosjekt. Reeve og Deci (1996) så nærmere på hvilken effekt konkurranse kan ha på motivasjon. Dette var et forsøk som gikk ut på å se om det var noe forskjell på motivasjonen når konkurransen foregikk i et kontrollert miljø og et ukontrollert miljø. Deltagerne skulle fullføre et puslespill der den ene halvparten var i et kontrollert miljø, mens de resterende forsøkspersonene var i et ukontrollert miljø. Resultatet viste at deltagerne i det kontrollerte miljøet, som ble utsatt for et press til å vinne, hadde mindre indre motivasjon enn deltagerne i det ukontrollerte miljøet som fikk en følelsen av autonomi. Med tanke på resultatene (se tabell 1) er det naturlig å tenke seg at de deltagerne i mitt studiet som har deltatt i konkurranser har vært del av et ukontrollert miljø der de fikk en følelse av autonomi. Jeg har ingen konkrete data på hvor mange av deltagerne som har deltatt i konkurranser. Uansett viser resultatene mine at behovet for autonomi har en høy gjennomsnittsscore ($M = 5.7$) og det vil derfor være en naturlig antagelse at konkurranseaspektet ikke har en stor negativ påvirkning på deltagerne i mitt studie. Dette kan videre forskning kanskje gi oss tydeligere svar på. Et studie som ser på forskjeller mellom uorganiserte utøvere som ikke deltar i konkurranser og utøvere som deltar i flere konkurranser per sesong kunne vært interessant. Feltstudier gjort på skoler (Deci, et al., 1981; Ryan & Grolnick, 1986) og arbeidsplasser (Deci, et al., 1989) kom frem til det samme resultatet. I tillegg førte en kontekst der behovet for autonomi ble tilfredsstilt til andre positive utfall som økt tilfredsstillelse og økt velvære. Behovet for autonomi har en påvirkning på motivasjonen og det er ingen grunn til å tro at dette ikke gjelder for jibbere også. Korrelasjonsmatrisen (Tabell 2) gir oss også en pekepinn på hvor viktig sammenhengen mellom tilfredsstillelse av behovet for autonomi og indre motivasjon er for deltagerne i studiet. Behovet for autonomi har en signifikant positiv korrelasjon til både indre motivasjon (.36**) og identifisert regulering (.55**). Dette samsvarer

med den tidligere forskningen jeg har vist til og figur 4.1. Tilfredsstillelse av behovet for autonomi har en positiv sammenheng med autonom motivasjon blant jibberne som deltok i dette studiet.

Kompetanse er også et av de universelle behov, og tas hensyn til i dette prosjektet. Det er kartlagt flere interessante sammenhenger mellom tilfredsstillelse av behovet for kompetanse og motivasjon. Tidligere forskning har vist en sammenheng mellom positive tilbakemeldinger og motivasjon (Boggiano & Ruble, 1979; Deci, 1971; Deci & Cascio, 1972; Vallerand & Reid, 1984). Som referansene viser er dette forholdsvis gamle prosjekter. Selv om forskningen er gammel ligger dette til grunn for en viktig sammenheng mellom behovstilfredsstillelse av kompetanse og motivasjon og derfor mener jeg det er uproblematisk å bruke disse kildene. Positive tilbakemeldinger vil ha en sammenheng med kompetanse fordi slike tilbakemeldinger kan skape en følelse av kompetanse og på denne måten tilfredsstille behovet for kompetanse. Dette kan sees i sammenheng med CET. Denne teorien gir uttrykk for at hendelser som inneholder informasjonsmessige aspekter vil påvirke motivasjonen. Positive tilbakemeldinger kan sees på som et informasjonsmessig aspekt som kan være med på å underbygge individets indre motivasjon gjennom tilfredsstillelse av behovet for kompetanse. Både Boggiano og Rubler (1979) og Deci (1971) kom frem til at positive tilbakemeldinger førte til økt indre motivasjon i forhold til ingen tilbakemeldinger. Negative tilbakemeldinger på sin side, førte til en nedgang i indre motivasjon, i forhold til ingen tilbakemeldinger (Deci & Cascio, 1972). Disse forsøkene tok for seg enten positive eller negative tilbakemeldinger versus ingen tilbakemeldinger. Vallerand og Reid (1984) tok derimot for seg positive tilbakemeldinger versus negative tilbakemeldinger. Positive tilbakemeldinger førte til følt kompetanse, og dermed tilfredsstillelse av behovet for kompetanse. Dette førte igjen til økt indre motivasjon. Negative tilbakemeldinger førte på sin side ikke til tilfredsstillelse av behovet for kompetanse. Dette undergravde individets indre motivasjon. Med disse forskningsprosjektene tatt i betraktning; kan positive tilbakemeldinger være viktig for å tilfredsstille behovet for kompetanse og derfor underbygge indre motivasjon. Det er naturlig å tenke seg at jibberne opplever positive tilbakemeldinger på lik linje som andre. Mine resultater underbygger denne påstanden. Deltagerne i mitt prosjekt har en forholdsvis høy gjennomsnittsscore på positive tilbakemeldinger ($M = 4.4$) og tilfredsstillelsen av behovet for kompetanse ($M = 5.3$). Se tabell 1. Dette viser at

jibbere er i et miljø der positive tilbakemeldinger er mye brukt og behovet for kompetanse er tilfredsstillt. Samtidig viser korrelasjonsmatrisen (Tabell 2) en signifikant positiv korrelasjon mellom positive tilbakemeldinger og tilfredsstillelse av kompetansebehovet (.42**). Figur 4.1 viser at det er en indirekte sammenheng mellom positive tilbakemeldinger og autonom motivasjon, gjennom total behovstilfredsstillelse. Mine resultater samsvarer med tidligere forskning på området (Boggiano & Ruble, 1979; Deci, 1971; Deci & Cascio, 1972; Vallerand & Reid, 1984). Som nevnt tidligere vil også behovet for sosiale relasjoner være sentralt når det gjelder motivasjonskvalitet. Spesielt i forhold til aktiviteter som er sosiale av natur (Ryan & Deci, 2002). Vi skal nå se om det er noen sammenheng mellom tilfredsstillelse av sosiale relasjoner og autonom motivasjon.

Behovet for sosiale relasjoner kan ha en påvirkning på motivasjonen, men det er likevel flere situasjoner der behovet for autonomi og kompetanse vil ha størst påvirkning på den indre motivasjonen. Dette kan forklares med at indre motiverte aktiviteter også kan gjøres aleine (Deci & Ryan, 2000). Aktiviteter som å gå på fjelltur og legge kabal kan være eksempler på slike aktiviteter. Likevel viser flere studier at behovet for sosiale relasjoner kan påvirke individets indre motivasjon (Ryan & Grolnick, 1986; Ryan, et al., 1994; Ryan & La Guardia, 2000). Det skal nevnes at behovet for sosiale relasjoner omhandler individets behov for å føle seg som en del av et felleskap og relasjonen til signifikante andre er spesielt viktig (Deci, 1996). Både Ryan og Grolnick (1986) og Ryan med medarbeidere (1994) gjorde studier i skolen som viste at studenter som opplevde lærerne som omsorgsfulle og varme hadde høy indre motivasjon. Ryan og La Guardia (2000) konkluderte med at sikkerhet i sosiale kontekster var sentralt i forhold til indre motivasjon. Det var også større sannsynlighet for sterk indre motivasjon blant individer i kontekster som var karakterisert av en følelse av sikkerhet. Mine resultater og korrelasjonsmatrisen (tabell 2) viser at det er en signifikant positiv korrelasjon mellom tilfredsstillelsen av behovet for sosiale relasjoner og indre motivasjon (.43**) og identifisert regulering (.29**). Med bakgrunn i disse resultater og tidligere forskning jeg har vist til, spiller behovet for sosiale relasjoner en rolle i forhold til grad av autonom motivasjon blant deltagerne. Dette kan ha bakgrunn i at jibbing er en aktivitet der individene tar del i et miljø, og derfor vil tilfredsstillelsen av behovet for sosiale relasjoner ha påvirkning på individets motivasjon. Samtidig kan vi trekke frem at resultatene (tabell 1) viser at

behovet for sosiale relasjoner har den høyeste gjennomsnittscoren ($M = 6.2$) av samtlige behov. Dette betyr at behovet for sosiale relasjoner er behovet som er mest tilfredsstillt blant jibberne som har deltatt i dette prosjektet. Vi kan derfor si at mange av deltagerne har en følelse av sikkerhet i miljøet; blant trenere, venner og bekjente. Samtidig opplever de at miljøet de er en del av; har omsorgsfulle og varme personer som tar seg av dem. Alt dette kan være en sentral grunn til den høye graden av autonom motivasjon blant jibberne.

Med bakgrunn i teorien som er lagt frem i teorikapittelet og eksemplene vist til i diskusjonskapittelet viser behovs- og motivasjonsmodellen (figur 4.1), og da spesielt sammenhengen mellom total behovstilfredsstillelse og autonom motivasjon ($.89^{***}$), en sammenheng som underbygges av tidligere forskningsresultater. Dette er et stort tema å diskutere, da total behovstilfredsstillelse og autonom motivasjon består av flere ulike variabler. I dette kapittelet har jeg prøvd å gi uttrykk for hva som ligger til grunn for de ulike sammenhengene, og mine resultater samsvarer med mye av den tidligere forskningen. Det er naturlig å tenke seg at alle variablene spiller en rolle her. Ut i fra resultatene kan vi si at tilfredsstillelse av alle de tre universelle behov fører til autonom motivasjon, og at det uten tvil er en sammenheng her. Hvorvidt vi kan si at dette gjelder alle jibbere er usikkert, men det er antageligvis en tendens vi kan se blant flere enn de som deltok i dette studiet. Det er en positiv sammenheng mellom tilfredsstillelse av behov og autonom motivasjon, og H^3 kan derfor bekreftes.

5.4 Autonom motivasjon og velvære

Er det noen sammenheng mellom autonom motivasjon og velvære blant jibbere? Dette er et spørsmål som inngår i hovedproblemstillingen (P^1) og vil bli sett nærmere på i dette kapittelet. Behovs- og motivasjonsmodell (figur 4.1) viser en signifikant positiv korrelasjon mellom autonom motivasjon og velvære ($.74^{***}$). Som vi skal se nærmere viser tidligere forskning en sammenheng mellom autonom motivasjon og velvære (Sheldon et al., 1996; Deci & Ryan, 2000; Deci, et al., 1981; Ryan & Grolnick, 1986; Deci, et al., 1989)

Som nevnt tidligere ble det gjort feltstudier som så på hvilken påvirkning et autonomistøttende klima hadde på individet (Deci, et al., 1981; Ryan & Grolnick,

1986; Deci, et al., 1989). Forsøkspersonene som deltok i et slikt klima viste positive utfall som økt tilfredsstillelse, høyere grad av indre motivasjon og økt velvære. Dette utfallet gjenspeiler seg også i figur 4.1. Autonomistøttende klima har en positiv korrelasjon til total behovstilfredsstillelse, som igjen korrelerer med autonom motivasjon, som til slutt korrelerer med velvære. Sheldon med medarbeidere (1996) kom frem til at personer som scoret høyt på tilfredsstillelse av behovet for autonomi og kompetanse rapporterte gjennomsnittelig høyere velvære. Dette viser en sammenheng mellom behovstilfredsstillelse og velvære. Resultatene viser ikke en direkte sammenheng mellom autonom motivasjon og velvære, men når vi tidligere har vist at behovstilfredsstillelse ofte kan føre til autonome former for motivasjon, gir dette oss en indikasjon på at det er en sammenheng mellom autonom motivasjon og velvære slik som behovs- og motivasjonsmodellen (figur 4.1) viser.

COT, som er en av miniteoriene i SDT, viser til ulike orienteringer et individ kan ha. Dette kan påvirke individet på flere forskjellige plan, blant annet velvære. Orienteringen det er naturlig å tenke seg at de fleste jibbere som har deltatt i dette studiet heller mot er en autonom orientering. Som nevnt tidligere vil autonomiorienterte individer ofte helle mot de mest autonome formene for motivasjon (Standage & Ryan, 2012). Det gjør også deltagerne i dette studiet. Tabell 1 viser en forholdsvis høy gjennomsnittscore på både indre motivasjon og identifisert regulering, noe som kan indikere en autonom orientering. Deci og Ryan (2000) viser at autonomiorienterte mennesker vil ha en positiv relasjon til adaptive utfall som blant annet bedre utvikling og selvtillit. Dette er positive utfall som på sin side kan føre til økt velvære.

Selv om autonom motivasjon viser en korrelasjon til velvære på figur 4.1, viser korrelasjonsmatrisen (tabell 2) oss andre interessante verdier. Indre motivasjon har en signifikant positiv korrelasjon til både positive følelser (.43**), og livstilfredsstillelse (.18*). Identifisert regulering viser derimot kun en positiv korrelasjon til positive følelser (.39**). Identifisert regulering er som nevnt tidligere en type motivasjon der aktiviteter bedrives på grunn av aktivitetens utfall (Standage & Ryan, 2012). Det kan derfor tenkes at deltagerne som har en identifisert regulering ovenfor aktiviteten kan ha positive følelser når de jobber, men at dette ikke nødvendigvis føre til livstilfredsstillelse direkte.

Sammenhengen mellom autonom motivasjon og velvære er en forholdsvis gitt sammenheng med bakgrunn i forskningen jeg har vist til tidligere i kapitlet. Det er naturlig å tenke seg at det er en sammenheng mellom autonome former for motivasjon og velvære, likevel er det viktig å huske på at velvære er et komplekst fenomen der vi alle er forskjellige. Selv om jibbing kan føre til velvære for mange av informantene er jibbing bare en av ofte flere fritidsaktiviteter, og det er derfor vanskelig å si at jibbing fører til generell livstilfredsstillelse og langvarig velvære blant deltagerne i dette studiet. Likevel mener jeg at resultatene og tidligere forskning er med på å bekrefte H^4 , nemlig at det er en positiv sammenheng mellom autonom motivasjon og velvære.

Jeg kommer tilbake til velvære når jeg skal diskutere harmonisk og besettende lidenskap.

5.5 Autonom motivasjon og prestasjon

Begrepet prestasjon innebærer i dette studiet variablene innsats og kvalitet. Som vi skal se kan innsats være farget av motivasjon (Vansteenkiste, Sierenes, Soenens, Luyckx, & Lens, 2009). Innsats kan defineres som energien som legges i en aktivitet for å nå et spesifikt mål (Sheldon & Elliot, 1998). Derfor kan innsats sees i sammenheng med målsettinger.

Innsats kan påvirke grad av måloppnåelse og målsettinger. Sheldon og Elliot (1998) tar for seg nettopp dette temaet. Mål kan enten være kontrollerte eller autonome. Autonome mål kjennetegnes ved at det er indre ønsker, og ikke ytre krav som ligger til grunne for valg av mål. Det er naturlig å tenke seg at de fleste jibbere i dette studiet har en innsats som er farget av autonom motivasjon, da begge formene for autonom motivasjon har en høy gjennomsnittsscore (se tabell 1). Autonome mål har flere fordeler i forhold til innsats. Blant annet kan det føre til vedvarende innsats og måloppnåelse (Sheldon & Elliot, 1998). Dette kan også sees i sammenheng med begrepet planlagt trening (Ericsson, et al., 1993) Som vi skal se senere i diskusjonen kan grad av lidenskap skape energien som trengs for å bedrive denne type trening. Planlagt trening tar først og fremst opp viktigheten av et høyt antall timer med trening som er med på å øke ferdighetsnivå og dermed øke prestasjonen, og viser seg viktig

for å nå og opprettholde et høyt nivå (Krampe & Ericsson, 1996). I mitt prosjekt er prestasjon tilknyttet egne målsettinger, ikke nødvendigvis et ekspertnivå. Derfor blir kanskje teorien om planlagt trening unødvendig i et slikt studie. Samtidig er det viktig å tenke på at det antageligvis er deltagerne i dette studiet som har et ønske om å nå et ekspertnivå. Derfor er også planlagt trening interessant å ta opp i dette prosjektet, og da spesielt sett opp mot ulike typer lidenskap som vi kommer tilbake til senere i diskusjonskapittelet.

Vansteenkiste med medarbeidere (2009) kom frem til at autonom motivasjon har en positiv korrelasjon til blant annet innsats. Denne påstanden stemmer godt overens med mine resultater. Deltagerne i mitt studie har en høy gjennomsnittsscore på innsats ($M = 5.9$). Samtidig viser korrelasjonsmatrisen (tabell 2) at det er en positiv sammenheng mellom indre motivasjon og innsats (.39**) og identifisert regulering og innsats (.53**). Dette gjenspeiler seg også i behovs- og motivasjonsmodellen (figur 4.1). Autonom motivasjon har en positiv korrelasjon til prestasjon (.46**). Det samme har positive tilbakemeldinger (.55***). At positive tilbakemeldinger kan føre til prestasjon kan sees i sammenheng med de andre variablene, men det er likevel verdt å merke seg at figur 4.1 viser en direkte sammenheng mellom positive tilbakemeldinger og prestasjon. Positive tilbakemeldinger kan derfor føre til høy innsats og god kvalitet på innsatsen blant jibbere. Denne sammenhengen hadde jeg ikke tenkt på før resultatene viste det.

Prestasjon består ikke bare av innsats, men også kvaliteten på innsatsen som legges ned i aktiviteten. Det er naturlig å tenke seg at kvaliteten på innsatsen vil påvirke prestasjonen. Høy innsats i seg selv vil ikke nødvendigvis føre til prestasjon. Det er viktig å gjøre oppmerksom på at i dette studiet sees prestasjon i sammenheng med egne mål og målsettinger, ikke nødvendigvis et høyt internasjonalt nivå. Resultatene viser at kvalitet har en forholdsvis høy gjennomsnittsscore ($M = 4.9$). Samtidig viser korrelasjonsmatrisen (tabell 2) at det er en positiv korrelasjon mellom positive tilbakemeldinger og kvalitet (.54**). Den viser også en positiv sammenheng mellom indre motivasjon og kvalitet (.36**), samt identifisert regulering og kvalitet (.27**). Begge variablene innefor autonom motivasjon har altså en positiv sammenheng med kvalitet. Utifra resultatene kan man anta at jibbere har høy kvalitet på innsatsen som legges i aktiviteten. Derfor kan vi anta at jibbere presterer godt i forhold til sine egne

mål og målsettinger. Resultatene bekrefter også H⁵. Det er en positiv sammenheng mellom autonom motivasjon og prestasjon.

Mange av variablene i behovs- og motivasjonsmodellen (figur 4.1) har en sammenheng mellom seg, og jeg har på best mulig måte prøvd å legge frem disse sammenhengene på en konkret og tydelig måte. Om vi igjen ser på modellen er alle sammenhengene påpekt i tidligere forskning som jeg har vist til gjennom hele kapittelet. Vi kan derfor si, forholdsvis sikkert, at disse sammenhengene ikke er tilfeldig. Dette gjør behovs- og motivasjonsmodellen (figur 4.1) interessant modell, og de fremlagte korrelasjonene sentrale også i jibbemiljøet.

Underproblemstillingene (P²-P³) som vi introduserte i teorikapittelet kan nå bli besvart med resultatene, tidligere forskning, og teori ferskt i minnet. Har et autonomistøttende klima og positive tilbakemeldinger noen sammenheng med grad av tilfredsstillelse av de universelle behov og autonom motivasjon (P²)? Både et autonomistøttende klima og positive tilbakemeldinger viser en positiv sammenheng til høy tilfredsstillelse av de universelle behov. Som vi har sett kan positive tilbakemeldinger ha påvirkning på behovet for kompetanse, da slike tilbakemeldinger kan føre til en følelse av kompetanse, men som korrelasjonsmatrisen (tabell 2) viser er det en positiv sammenheng mellom positive tilbakemeldinger og total behovstfredsstillelse. Dette indikerer at positive tilbakemeldinger kan føre til tilfredsstillelse av de tre universelle behov. Dette kan igjen føre til autonom motivasjon når vi vet at tilfredsstillelse av behov kan påvirke motivasjon i en autonom retning. Autonomistøttende klima vil også ha en positiv sammenheng med total behovstfredsstillelse. Som vi har sett kan miljøet undergrave eller tilrettelegge for autonome former for motivasjon. Resultatene (tabell 1 og 2; figur 4.1) viser at de fleste deltagerne antageligvis er del av et miljø som tilfredsstiller de tre universelle behov og tilrettelegger for autonom motivasjon. Alle variablene nevnt i hypotesen (P²) har en positiv sammenheng. Hvilke sammenhenger er det så mellom tilfredsstillelse av de universelle behov, motivasjon, velvære og prestasjon (P³)? Det er en positiv sammenheng mellom tilfredsstillelse av de universelle behov og autonom motivasjon. I forhold til sammenhengen mellom tilfredsstillelse av behov, motivasjon, velvære og prestasjon har vi sett at autonome former for motivasjon har en positiv sammenheng med både velvære og prestasjon. Da vi har vist at

tilfredsstillelse av behov kan føre til autonom motivasjon, er det en positiv sammenheng mellom alle variablene i P³.

5.6 Ønske om fart, spenning og risiko

Ønske om fart, spenning og risiko har jeg valgt å ta med i lidenskapsmodellen (figur 4.2) da jeg mener dette er et interessant felt å diskutere. Jibbing kan sees på som en ekstremsport der utøverne utsettes for nettopp fart, spenning og risiko, og kan ha ulik påvirkning på utøverne. Jeg vil se nærmere på hvilke følger det kan ha for jibbere. Da spesielt i forhold til de to ulike typene lidenskap, men også hva tidligere forskning har vist i forhold til andre variabler (Trimpop, 1994; Roberti, 2004).

Som lidenskapsmodellen (figur 4.2) viser har ønske om fart, spenning og risiko en direkte sammenheng med både harmonisk og besettende lidenskap. Sammenhengen mellom ønske om fart, spenning og risiko og harmonisk lidenskap vises også indirekte gjennom et autonomistøttende klima.

Ønske om fart, spenning og risiko blir sett på som et personlighetstrekk og kan føre til forskjellige utfall som vi skal se nærmere på. Et individ med et slikt personlighetstrekk kan tiltrekkes av en aktivitet som jibbing. Og i tabell 1 ser vi at ønske om fart, spenning og risiko har en forholdsvis høy gjennomsnittsscore på 5.4. Dette resultatet gir uttrykk for at mange av deltagerne i studiet har et ønske om å oppleve fart, spenning og risiko gjennom aktiviteten jibbing. Jibbing er en type ekstremsport og kan derfor være en effektiv aktivitet når det gjelder økt spenning og opphisselse. Som vi skal se nærmere på kan man bli nærmest avhengig av denne type spenning og opphisselse.

Roberti (2004) mener mennesker med et ønske om fart, spenning og risiko kan bli tilfredsstilt av aktiviteter som jibbing nettopp på grunn av økt spenning og opphisselse. Samtidig viser tidligere forskning at indre motivasjon og belønning også kan ha en sammenheng med deltagelse i slike aktiviteter (Trimpop, 1994). Med resultatene i mitt prosjekt tatt i betraktning, vil jeg argumentere for at deltagerne i dette studiet deltar i aktiviteten jibbing på grunn av et personlighetsstrekk som inneholder et ønske om fart, spenning og risiko, eller en sterk indre motivasjon. Trimpop (1994) nevner at ytre motiver som for eksempel belønning, også kan være en

grunn for å delta i aktiviteter. Disse mener jeg ikke spiller en stor rolle i forhold til deltagelse i aktiviteten jibbing blant deltagerne i dette prosjektet, da gjennomsnittsscoren til ytre motivasjon er forholdsvis lav. Se tabell 1.

Med denne teorien (Roberti, 2004; Trimpop, 1994) tatt i betraktning vil jeg gå nærmere inn på sammenhengen mellom ønske om fart, spenning og risiko, og lidenskap. Lidenskap kan kjennetegnes som en sterk helling mot en aktivitet som det investeres mye tid og energi på, og blir sett på som viktig for individets identitet (Vallerand, et al., 2003; 2008). Lidenskap kan bli sett på som et fenomen, men i dette prosjektet vises det til to ulike former for lidenskap; besettende og harmonisk lidenskap. Som lidenskapsmodellen (figur 4.2) viser, kan de ulike formene for lidenskap føre til ulike utfall. Dette kommer jeg tilbake til i neste kapittel. Individuer som tiltrekkes av fart, spenning og risiko vil ofte være lidenskapelig opptatt av aktiviteten de bedriver, men som modellen (figur 4.2) viser har ønske om fart, spenning og risiko en positiv korrelasjon med både harmonisk- og besettende lidenskap. Ønske om fart, spenning og risiko viser også en positiv sammenheng i korrelasjonsmatrisen (tabell 2), både til harmonisk lidenskap (.40**) og besettende lidenskap (.29**). Dette er med på å bekrefte både H^7 , nemlig at det er en positiv sammenheng mellom ønske og fart, spenning og risiko og harmonisk lidenskap, og H^8 . Det er en sammenheng mellom ønske om fart, spenning og risiko og besettende lidenskap. Så hva er det som avgjør om man får en harmonisk eller besettende lidenskap ovenfor jibbing? Dette er et spørsmål som er interessant fordi det er flest fordeler å ha en harmonisk lidenskap ovenfor aktiviteten. Lidenskapsmodellen (figur 4.2) viser en interessant sammenheng i forhold til dette spørsmålet. Som vi ser korrelerer ønske om fart, spenning og risiko til harmonisk lidenskap både direkte og indirekte, gjennom autonomistøttende klima. Med bakgrunn i denne korrelasjonen kan vi anta at jibbere som er deltagere i et autonomistøttende klima vil ha en mer harmonisk type lidenskap enn de som ikke er deltagere i et slikt klima. Disse resultatene viser at det er en positiv sammenheng mellom autonomistøttende klima og harmonisk lidenskap, og H^9 bekrefte. Samtidig viser tidligere forskning (Deci & Ryan, 2000) at et autonomistøttende klima kan føre til flere positive utfall som blant annet velvære. Dette er en sammenheng som modellen (figur 4.2) også viser. Dette vil jeg komme tilbake til.

Som lidensksapsmodellen (figur 4.2) viser er det en positiv sammenheng mellom ønske om fart, spenning og risiko og autonomistøttende klima. Dette gir også korrelasjonsmatrisen (tabell 2) uttrykk for, da ønske om fart, spenning og risiko har en positiv korrelasjon til autonomistøttende klima (.30**). Disse resultatene er med på å bekrefte H⁶.

Identitet er et sentralt tema i forhold til lidensksap. Dette gir også Vallerand med medarbeidere (2008) uttrykk for. Som nevnt tidligere har jibbing en kultur som kan sammenlignes med snøbrett. Vi snakker blant annet om felles klær, musikk og språk. Selv om ingen av spørsmålene i spørreskjemaet går direkte inn på dette, er det etter min personlige erfaring slik at jibbere har en felles kultur der identitet spiller en viktig rolle. Vi skal ikke legge for mye i mine tanker om dette, da jeg ikke har resultater som direkte underbygger et slikt utsagn. Likevel kan vi si at jibbere flest ønsker å bli karakterisert som jibbere og ikke en som jibber. Dette kan sees i sammenheng med lidensksap, og som tabell 1 viser har både harmonisk (M =5.4) og besettende lidensksap (M = 4.1) forholdsvis høye gjennomsnittsscorer. Disse resultatene viser indirekte at identitet er et sentralt tema blant deltakerne i dette studiet med bakgrunn i teorien til Vallerand med medarbeidere (2008) som gir uttrykk for at lidensksapelige aktiviteter blir internalisert i individets identitet og derfor blir en del av individets identitet.

Lidensksapsmodellen (figur 4.2) viser at personlighetsstrekk der individet har et ønske om fart, spenning og risiko har en positiv korrelasjon med harmonisk og besettende lidensksap ovenfor jibbing. I det kommende kapittelet skal vi se at de ulike formene for lidensksap kan føre til ulike utfall.

5.7 Lidensksap

Det er liten tvil om at mange jibbere er lidensksapelig opptatt av jibbing, og som vi skal se nærmere på kan de to ulike tilnærmingene til lidensksap føre til forskjellige utfall. Med bakgrunn i resultatene fra dette prosjektet, da spesielt lidensksapsmodellen (figur 4.2) og tidligere forskning og teori (Sheldon & Elliot, 1998; Diener, 2000; Reeve & Jang, 2006; Vallerand & Miquelon, 2007; Vallerand, et al., 2008) vil dette diskuteres mer inngående videre i kapittelet.

De ulike utfallsvariablene vi har tatt hensyn til i dette studiet er velvære, innsats og kvalitet. Som vi skal se nærmere på, og som lidenskapsmodellen (figur 4.2) viser, korrelerer harmonisk lidenskap positivt med alle de tre variablene, mens besettende lidenskap kun har en positiv korrelasjon til innsats. Hva som kan være grunnen til dette vil vi komme tilbake til. Vallerand med medarbeidere (2008) kom frem til at besettende lidenskap forekommer når selve aktiviteten tok kontroll over individets liv og ble vanskelig å regulere. Vi snakker her om at følelsen og begeistringens individet får ved å gjøre aktiviteten blir overveldende, og dermed vanskelig å kontrollere. Denne overveldende følelsen kan sees i sammenheng med økt spenning og opphisselse, og på denne måten skape mye energi og videre føre til høy innsats. Men en lidenskap oppstår ikke bare på grunn av en subjektiv følelse av spenning og opphisselse. Press fra seg selv eller andre kan også påvirke individet mot en besettende lidenskap. Uansett hvem presset kommer fra vil individer som har en besettende lidenskap ovenfor en aktivitet legge masse tid og energi i aktiviteten og derfor kan det gå utover individets liv. Det er ikke unikt for besettende lidenskap å bruke mye tid og energi på aktiviteten. Dette vil nemlig individer som har en harmonisk lidenskap ovenfor en aktivitet også gjøre. Problemet er først og fremst at besettende lidenskap kan føre til bortprioritering av andre viktige aktiviteter og gjøremål generelt i livet. Samtidig kan det også føre til at man bedriver aktiviteter som i utgangspunktet ikke er bra for seg selv. Et eksempel blant jibbere kan være å kjøre ski med en skade som i utgangspunktet trenger hvile, eller kjøre på store elementer selv om det er isete og hardt og dermed ekstra stor risiko for å skade seg. Med dette tatt i betraktning kan besettende lidenskap vise seg å være et problem for noen mennesker; den kan rett og slett ta styringen på livet. Dette kan være en av flere grunner til at besettende lidenskap ikke har en positiv korrelasjon til velvære.

Selv om lidenskapsmodellen (figur 4.2) viser en positiv korrelasjon mellom besettende lidenskap og innsats vil ikke dette alene føre til prestasjon. Som nevnt tidligere vil det være nødvendig med høy kvalitet på innsatsen om det skal føre til prestasjon. Blant deltagerne i dette studiet vil besettende lidenskap kun ha en positiv sammenheng med innsats. Korrelasjonsmatrisen (tabell 2) underbygger lidenskapsmodellen (figur 4.2), og viser at besettende lidenskap har en signifikant positiv korrelasjon til innsats (.57**). Disse resultatene er med på å bekrefte H¹³. Det er en positiv sammenheng mellom besettende lidenskap og innsats. Harmonisk

lidenskap vil på sin side ha en positiv sammenheng med både kvalitet og innsats. Dette gir også korrelasjonsmatrisen (tabell 2) inntrykk av. Den viser nemlig at det er en positiv sammenheng både mellom harmonisk lidenskap og innsats (.59**) og mellom harmonisk lidenskap og kvalitet (.46**). Dette er med på å bekrefte både H¹¹ og H¹². Siden harmonisk lidenskap har en positiv sammenheng med innsats og kvalitet på innsats kan denne type lidenskap føre til prestasjon. Selv om Vallerand med medarbeidere (2008) viste at både besettende og harmonisk lidenskap ville føre til planlagt trening og videre prestasjon, vil jeg med bakgrunn i resultatene fra modellen (figur 4.2) påstå at det er større sannsynlighet for at harmonisk lidenskap fører til prestasjon enn besettende lidenskap. Likevel er det liten tvil om at besettende lidenskap kan være med på å skape den energien som er nødvendig for å nå et ekspertnivå i sin respektive idrett, slik som tidligere forskning har vist (Vallerand, et al., 2008). Det er viktig å få frem at studiet av Vallerand med medarbeidere (2008) så på lidenskap som en viktig motivasjonsfaktor som indirekte kunne føre til planlagt trening, og videre prestasjon. Mitt studie viser derimot en direkte sammenheng mellom lidenskap og to variabler som er sentrale når det gjelder prestasjon, nemlig innsats og kvalitet på innsats. For å prestere er det også viktig at innsatsen er vedvarende, og dette tar Sheldon og Elliot (1998) opp i en artikkel. For å se dette i sammenheng med lidenskap, kan vi trekke inn de ulike målene man kan ha; autonome eller kontrollerende mål. Som nevnt tidligere vil autonome mål føre til en mer vedvarende innsats fordi målene samsvarer med individets normer og verdier (Sheldon & Elliot, 1998). Lidenskapsmodellen (figur 4.2) viser en positiv korrelasjon mellom autonomistøttende klima og harmonisk lidenskap. Denne korrelasjonen kan være med på å forklare oss noe om vedvarende innsats. Vi kan gå tilbake til behovs- og motivasjonsmodellen (figur 4.1) og se på korrelasjonene til et autonomistøttende klima. Denne viser nemlig at deltagelse i et autonomistøttende klima kan føre til behovstilfredsstillelse, deretter autonome former for motivasjon og resultere i blant annet høy innsats. Samtidig vil deltagere i et slik klima høyst sannsynlig ha autonome mål og derfor vil innsatsen være vedvarende. Fra tidligere vet vi at autonome mål tar utgangspunkt i indre ønsker, egne valg og fri vilje (Sheldon & Elliot, 1998). Dette stemmer godt overens med kjennetegnene til autonomistøttende klima (Reeve & Jang, 2006). Om vi ser de positive korrelasjonene til autonomistøttende klima i begge modellene (figur 4.1 og 4.2) kan dette være med på å forklare oss at et

autonomistøttende klima kan være viktig for en hel del positive utfall som blant annet harmonisk lidenskap, vedvarende og høy innsats, og velvære.

Sammenhengen mellom lidenskap og velvære er tidligere forsket på (Vallerand, et al., 2008; Vallerand & Miquelon, 2007). Forskningen viser en sammenheng mellom harmonisk lidenskap og velvære. Korrelasjonsmatrisen (tabell 2) gir også inntrykk av dette, da harmonisk lidenskap har en positiv korrelasjon til velvære (.36**).

Resultatene fra korrelasjonsmatrisen (tabell 2) og lidenskapsmodellen (figur 4.2), samt tidligere forskning (Vallerand, et al., 2008; Vallerand & Miquelon, 2007) er med på å bekrefte H¹⁰. Det er en sammenheng mellom harmonisk lidenskap og velvære. Det samme kan ikke sies å gjelde for besettende lidenskap. Vallerand og Miquelon (2007) viste nemlig at besettende lidenskap vil enten være urelatert til velvære eller ha en negativ korrelasjon til velvære. Dette samsvarer godt med min data. Om vi ser på lidenskapsmodellen (figur 4.2) ser vi at besettende lidenskap verken har en positiv korrelasjon til velvære eller kvalitet. Dette gir også korrelasjonsmatrisen (tabell 2) uttrykk for med unntak av at besettende lidenskap har en svak, men signifikant positiv korrelasjon til kvalitet (.20*).

Siden vi tidligere har diskutert velvære i forhold til autonomistøttende klima, tilfredsstillelse av de universelle behov og autonom motivasjon, er det interessant å se om disse sammenhengene også gir mening når vi vet hva som kjennetegner harmonisk og besettende lidenskap. Som resultatene (figur 4.1) har vist er det en sammenheng mellom autonomistøttende klima, tilfredsstillelse av de universelle behov, autonom motivasjon og velvære. Lidenskapsmodellen (figur 4.2) viser også noen av de disse sammenhengene, da det er en positiv korrelasjon mellom autonomistøttende klima og harmonisk lidenskap, samt mellom harmonisk lidenskap og velvære. Som nevnt tidligere vil personer som føler velvære oppleve mange behagelige og få ubehagelige følelser, samt delta i interessante aktiviteter og føler seg tilfredsstilt i livet generelt (Diener, 2000). Denne definisjonen legger vekt på blant annet opplevelse av få ubehagelige følelser. Det er derfor ikke unaturlig at det ikke er en positiv korrelasjon mellom besettende lidenskap og velvære. Vi vet at denne type lidenskap kan føre til ulike negative utfall som å kjøre ski med en skade. Dette kan naturlig nok føre til ubehagelige og negative følelser. Korrelasjonsmatrisen (tabell 2) viser at negative følelser har en negativ korrelasjon til velvære (-.40**). Resultatet er

tydelig. Om man får mange negative følelser når man kjører ski, vil det ikke ha en positiv sammenheng med velvære. Dette kan være en av grunnene til at individer med en besettende lidenskap ovenfor en aktivitet ikke vil få samme følelse av velvære som de individene som heller mer mot harmonisk lidenskap.

Om vi ser tilbake på underproblemstillingene (P^4 - P^5) som ble lagt frem i teorikapittelet, er begge disse problemstillingene relevant i forhold til dette prosjektet og resultatene jeg har lagt frem. Har ønske om fart, spenning og risiko en sammenheng med autonomistøttende klima og lidenskapstype (P^4)? Dette gir mine resultater et svar på selv om ønske om fart, spenning og risiko kan føre til både harmonisk og besettende lidenskap. Det resultatene indikerer er at jibbere som har et ønske om fart, spenning og risiko og er deltagere i et autonomistøttende klima har større sannsynlig for å ha en harmonisk lidenskap ovenfor aktiviteten. Det er interessant at deltagelse i et bestemt klima kan føre til harmonisk lidenskap da dette er igjen kan ha positive følger som velvære, innsats og kvalitet. Videre spør jeg om det er noen sammenheng mellom lidenskapstype og opplevd velvære, innsats og kvalitet (P^5). Resultatene viser at harmonisk lidenskap har flest positive utfall, da det kan føre til opplevd velvære, innsats og kvalitet. Besettende lidenskap vil på sin side kunne føre til innsats, men ikke opplevd velvære eller kvalitet.

6 Avslutning

Hvilke sammenhenger er det mellom miljø, de tre universelle behov, motivasjonskvalitet, lidenskap, velvære, innsats og kvalitet (P^1)? Dette er hovedproblemstillingen til prosjektet mitt og vil nå bli sett nærmere på.

Problemstillingen har vært sentral gjennom hele prosjektet. Fra utarbeidelse av spørreskjemaet, utvelgelse og avgrensning av teori, analyse av data, til utviklingen av underproblemstillingene (P^2 - P^5), hypotesene (H^1 - H^{13}) og figurene (figur 1.1; 2.1; 3.1; 3.2; 4.1; 4.2) som er brukt i dette prosjektet. Først og fremst kan vi slå fast at det er flere sammenhenger mellom alle variablene P^1 tar hensyn til. Med miljø har dette prosjektet tatt utgangspunkt i autonomistøttende klima og positive tilbakemeldinger. Begge disse variablene har en positiv sammenheng til behovstilfredsstillelse, autonom motivasjon, harmonisk lidenskap, velvære, innsats og kvalitet. De tre universelle behov har en sammenheng med motivasjonskvalitet. Denne sammenhengen er først

og fremst at tilfredsstillelse av behovet for autonomi, kompetanse og sosiale relasjoner kan føre til autonome former for motivasjon. I dette studiet er både indre motivasjon og identifisert regulering variabler som blir sett på som autonom motivasjon. Motivasjonskvalitet, og da autonom motivasjon har en positiv sammenheng med velvære, innsats og kvalitet. De mindre autonome formene for motivasjon som er tatt hensyn til i dett prosjektet er ytre motivasjon og har ingen sammenheng med verken velvære, innsats eller kvalitet. Sammenhengen mellom lidenskap, velvære, innsats og kvalitet er delt. Som vi har sett kan lidenskap deles inn i to forskjellige former, nemlig besettende og harmonisk lidenskap, og disse vil ha forskjellige kjennetegn og utfall. Resultatene har vist at harmonisk lidenskap har en positiv sammenheng med velvære, innsats og kvalitet. Besettende lidenskap har kun en positiv sammenheng med innsats. Ønske om fart, spenning og risiko kan bli sett på som et personlighetstrekk og dette personlighetstrekket kan føre til både harmonisk og besettende lidenskap. Samtidig viser resultatene at individer som har et ønske om fart, spenning og risiko og er del av et autonomistøttende klima har en positiv sammenheng med harmonisk lidenskap.

I tillegg til resultatene fra spørreskjemaet har de teoretiske perspektivene til de ulike variablene vist sammenhenger mellom mange av variablene som det er tatt hensyn til i dette studiet. Og som vi har vist i diskusjonskapittelet, er det flere faktorer som spiller inn på individets motivasjon og velvære. Om vi tar for oss begge modellene (figur 4.1 og 4.2) gir disse uttrykk for at et autonomistøttende klima er meget sentralt i forhold til flere ulike utfall. Både når det gjelder motivasjon, tilfredsstillelse av behov, velvære, og prestasjon. Med lidenskapsmodellen (figur 4.2) har vi vist at det er en sammenheng mellom et autonomistøttende klima og harmonisk lidenskap, som kan føre til velvære. Å være deltager i et autonomistøttende klima kan føre til mye positivt og det virker som jibbere ikke har noe problem med å skape et slik klima seg imellom. I en tid der jibbing er blitt OL-gren og satsningen er høyere enn noen sinne, er det likevel viktig å huske aktivitetens sanne natur. Det er ikke i treningstrikot med en trener som forteller deg nøyaktig hvilket triks eller rotasjon som skal perfektioneres i den kommende økta. Nei, trenere og ledere må være klar over at jibbere kan skape et godt miljø uten hjelp fra overordnede personer eller krav. De trenger ikke en trener til stedet hele tiden. En slik kontrollerende skikkelse kan ha negativ påvirkning på miljøet. Det er nødvendig å skape et treningsklima der utøverne

får en følelse av autonomi og det kan virke som om at veien videre for å skape et slikt klima kan være at trenere opptrer mer som tilretteleggere enn typisk trenere. Det er selvfølgelig nødvendig å forske mer konkret på akkurat dette temaet for få en bredere oversikt og konkrete resultater som kan gi oss svar på hvilke trenertyper som fungerer best blant jibbere. Vi må også få en bredere forståelse av jibbemiljøet generelt og hva som trengs for å få jibbere organiserte. Dette er viktig for den videre utviklingen av sporten. NSFF vil kunne tilrettelegge bedre om de får et mer realistisk medlemstall. Dette kommer jeg tilbake til.

Det er også et helseaspekt i forhold til jibbing. Dette tok jeg opp allerede i prosjektets innledning. Anderssen og Andersen (2004) viste nemlig forskning som tilsa at ved fysisk inaktivitet i ungdomsalderen (15-20 år) var det større sannsynlighet for fysisk inaktivitet senere i livet. Her kan jibbing spille en større samfunnsmessig rolle. Jibbing kan være en aktivitet som får ungdom opp av sofaen, men det er viktig at aktiviteten opprettholdes over lengre tid. Om man prøver ski én gang før det bærer tilbake i sofaen, har det ingen verdi. Man må skape en innsats og motivasjon som fører til opprettholdelse over lengre tid. Et klima der ungdommen selv kan være med å bestemme, og føle seg som en del av et større fellesskap, vil være meget viktig. Klarer man å få til alt dette, kan det føre med seg positive resultater. Det kan blant annet resultere i fysisk aktivitet og god helse resten av livet.

Innledningsvis i dette prosjektet reiste jeg spørsmålet om hva som skal til for at flere jibbere melder seg inn i klubber? Dette er et spørsmål man gjerne kan forske på videre fordi det er et interessant og viktig spørsmål. Så lenge det ikke er flere enn 4000 medlemmer i NSFF, vil forbundet aldri få de midlene de fortjener. Dette er midler som kan brukes på opplegg for jibbere over hele landet. Det er ingen hemmelighet at dette kunne ført til en kvalitetsøkning i skianlegg i hele landet. Likevel er et veldig lavt medlemstall i NSFF, men hvorfor melder ikke jibbere seg inn i klubber? Med bakgrunn i resultatene fra dette studiet kan en av grunnene være det trygge og autonome miljøet mange uorganiserte jibbere er en del av. Noen er ute etter å konkurrere og bevise ferdigheter for andre, men de fleste har indre motiver for å jibbe. Mange av disse utøverne ser ikke poenget med å melde seg inn i en klubb. Klubbtilhørighet kan dessuten ofte sees i sammenheng med organiserte treninger, obligatorisk oppmøte og et miljø der prestasjon til en hver tid står i sentrum. Jeg har

ingen kunnskap om hvordan jibbing organiseres i klubbene, men jeg tror det vil være fordelaktig om NSFF klarer å formidle at utøvere som ikke vil være del av felles treninger eller konkurranser også har en fordel av å melde seg inn. Det å melde seg inn i en klubb bør være billig eller helst gratis, i tillegg bør det være enkelt å gjøre. Samtidig må det være noen tydelige fordeler med å være medlem i NSFF. Rabatter på heiskort eller utstyr kan være eksempler på en medlemsfordel. Jeg skal ikke påstå at det er så lett som jeg har skissert i dette avsnittet, men det er uansett veldig viktig for NSFF og jibbere i Norge. Med et økende medlemstall får forbundet mer midler som kan brukes til arrangementer og parker rundt om i landet. Dette kommer alle jibbere til gode. Derfor mener jeg det bør forskes nærmere på dette i fremtiden. På den måten kan man få en bedre forståelse for bakgrunnen til utøvere som ikke er medlemmer i NSFF.

Veien videre mener jeg er å se nærmere på hvordan jibbere opplever ulike trenere, og hva som skal til for at de føler seg som deltagere i et autonomistøttende klima. Samtidig ville det vært interessant å gjøre studier som gikk nærmere inn på enkeltpersoner sine opplevelser av miljøet og deres motivasjon. Et kvalitativt studie der jibbere med ulike mål og målsettinger blir intervjuet kunne gi oss spennende resultater, og samtidig utfylle mitt prosjekt på en god måte. Et studie som omhandlet en større gruppe jibbere enn mitt prosjekt vil også være nyttig, slik at mine resultater kan underbygges eller undergraves.

Litterarturliste

Anderssen, S., & Andersen, L. B. (2004). *Fysisk aktivitetsnivå i Norge 2003: data basert på spørreskjemaet "International Physical Activity Questionnaire"*. Oslo: Sosial- og helsedirektoratet.

Berg, M. (2013, Mai 25). *Vårmøte Freestyle 25. mai 2013*. Hentet Oktober 25, 2013 fra Norges Skiforbund:
<http://www.skiforbundet.no/freestyle/omfreestyle/Documents/2013Freestyle%20Status%20Mikkel%20Berg.pdf>

Boggiano, A. K., & Ruble, D. N. (1979). Competence and the overjustification effect: A developmental study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37, 1462-1468.

Bollen, K. (1989). *Struktural equations with latent variables*. New York: Wiley.

Committee, I. O. (2011, November 1). *SKIING – freestyle skiing: participation during the history of the Olympic Winter Games*. Hentet September 27, 2013 fra SKIING - freestyle skiing:
http://www.olympic.org/Assets/OSC%20Section/pdf/QR_sports_winter/Sports_Olympiques_ski_ski_acrobatique_eng.pdf

Deci, E. L. (1975). *Intrinsic Motivation*. New York: Plenum.

Deci, E. L. (1996). *Why we do what we do*. New York: Penguins Books.

Deci, E. L., & Cascio, W. F. (1972, April). Changes in intrinsic motivation as a function of negative feedback and threats. *Paper presented at the Eastern Psychological Association*.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. I R. Dienstbier, *Nebraska Symposium on Motivation: Perspectives on motivation* (Vol. 38, ss. 237-288). Nebraska: Lincoln: University of Nebraska Press.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1995). Human autonomy: The basic for true self-esteem. I M. Kernis, *Efficacy, agency, and self-esteem* (ss. 31-49). New York: Plenum.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985a). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York: Plenum.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985b). The general causality orientation scale: Self-determination in personality. *Research in Personality* (19), 109-134.

- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The 'what' and 'why' of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry* , 227-268.
- Deci, E. L., Connell, J. P., & Ryan, R. M. (1989). Self-determination in a work organization. *Journal of Applied Psychology* , 74, 580-590.
- Deci, E. L., Schwartz, A. J., Sheinman, L., & Ryan, R. M. (1981). An instrument to assess adults' orientations toward control versus autonomy with children: Reflections on intrinsic motivation and perceived competence. *Journal of Educational Psychology* , 73, 642-650.
- Diener, E. (2000). Subjective Well-Being. *American Psychologist* , 55, 34-43.
- Ericsson, K. A., Krampe, R. T., & Tesch-Römer, C. (1993). The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance. *Psychological Review* , 100 (3), 363-406.
- Fredriksson, M. (2008). Gudfaren. *Åka Skidor* , 74-78.
- Hu, L., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling* , 6, 1-55.
- Imsen, G. (2005). *Elevenes verden: Innføring i pedagogisk psykologi* (Vol. 4). Oslo: Universitetsforlaget.
- Kasser, T., & Ryan, R. M. (1993). A dark side of the American dream: Correlates of financial success as a life aspiration. *Journal of Personality and Social Psychology* , 65, 410-422.
- Kasser, T., & Ryan, R. M. (1996). Further examining the American dream: Differential correlates of intrinsic and extrinsic goals. *Personality and social psychology Bulletin* , 22, 80-87.
- Krampe, R. T., & Ericsson, A. K. (1996). Maintaining excellence: Deliberate practice and elite performance in young and older pianists. *Journal of Experimental Psychology: General* , 125, 331-359.
- Kuvaas, B. (2006). Work performance, affective commitment, and work motivation: the roles of pay administration and pay level. *Journal of Organization Behavior* , 27 (3), 365-385.
- McAuley, E., Duncan, T., & Tammen, W. (1989). Psychometric properties of the intrinsic motivation inventory in a competitive sport setting - a confirmatory factor-analysis. *Research quarterly for exercise and sport* , 48-58.
- Mullan, E., Markland, D., & Ingledew, D. K. (1997). A graded conceptualisation of self-determination in the regulation of exercise behaviour: Development of a

measure using confirmatory factor analytic procedures. *Personal and Individual Difference* , 23 (5), 745-752.

Pavot, W., & Diener, E. (1993). Review of the Satisfaction With Life Scale. *Psychological Assessment* , 5 (2), 194-172.

Rønbeck, N. F. (2006). *Familie og venners rolle i rekruttering og utvikling av idrettstalent*. Høgskolen i Finnmark. Alta: HiF.

Reeve, J. (2006). Teachers as Facilitators: What Autonomy-supportive teachers do and why their students benefit. *The Elementary School Journal* , 106 (3), 225-237.

Reeve, J., & Deci, E. L. (1996). Elements within the competitive situation that affect intrinsic motivation. *Personality and Social Psychology Bulletin* , 22, 24-33.

Reeve, J., & Jang, H. (2006). What Teachers Say and Do to Support Students' Autonomy During a Learning Activity. *Journal of Educational Psychology* , 98, 209-218.

Reis, H. T., Sheldon, K. M., Gable, S. L., Roscoe, J., & Ryan, R. M. (2000). Daily well-being: The role of autonomy, competence and relatedness. *Personality and Social Psychology Bulletin* , 26 (4), 419-435.

Roberti, J. W. (2004). A review of behavioural and biological correlates of sensation seeking. *Journal of Research in Personality* , 38, 256-279.

Ryan, R. M. (1995). Psychological needs and the facilitation of integrative processes. *Journal of Personality* , 387-427.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2002). An overview of self-determination theory: An organismic-dialectical perspective. I E. L. Deci, & R. M. Ryan, *Handbook of self-determination research* (ss. 3-33). New York: University of Rochester Press.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000a). Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions. *Contemporary Educational Psychology* (25), 54-57.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000b). Self determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well being. *American Psychologist* (55), 68-78.

Ryan, R. M., & Grolnick, W. S. (1986). Origins and pawns in the classroom: Self-report and projective assessments of individual differences in children's perceptions. *Journal of Personality and Social Psychology* , 50, 550-558.

Ryan, R. M., & La Guardia, J. G. (2000). What is being optimized over development?: A self-determination theory perspective on basic psychological

needs across the life span. I S. Qualls, & R. Abeles, *Dialogues on Psychology and Aging* (ss. 145-172). Washington : American Psychological Association.

Ryan, R. M., Deci, E. L., & Grolnick, W. S. (1995). Autonomy, relatedness and the self: Their relation to development and psychopathology. I D. Cicchetti, & D. J. Choen, *Developmental psychopathology: Theory and methods* (ss. 618-655). New York: Wiley.

Sheldon, K. M., & Elliot, A. J. (1998). Not All Personal Goals Are Personal: Comparing Autonomous and Controlled Reasons for Goals as Predictors of Effort and Attainment. *Society for Personality and Social Psychology* , 546-557.

Sheldon, K. M., Ryan, R. M., & Reis, H. T. (1996). What makes for a good day? Competence and autonomy in the day and in the person. *Personality and Social Psychology Bulletin* , 22, 1270-1279.

Standage, M., & Ryan, R. M. (2012). Self-determination theory and exercise motivation: Facilitating self-regulatory processes to support and maintain health and well-being. I G. Roberts, & D. Treasure, *Advances in motivation in sport and exercise* (Vol. 3, ss. 233-270). Champaign, Illinois: Human Kinetics.

Tavakol, M., & Dennick, R. (2011). Making sense of Cronbach's alpha. *International Journal of Medical Education* , 53-55.

Trimpop, R. M. (1994). *The psychology of risk taking behavior*. Amsterdam: New Holland.

Vallerand, R. J., & Miquelon, P. (2007). Passion for sport in athletes. I D. Lavallée, & S. Jowett, *Sosial psychology in sport* (ss. 249-262). Champaign: Human Kinetics.

Vallerand, R. J., & Reid, G. (1984). On the causal effects of perceived competence on intrinsic motivation: A test of cognitive evaluation theory. *Journal of Sport Psychology* , 6, 94-102.

Vallerand, R. J., Blanchard, C., Mageau, G. A., Koestner, R., Ratelle, C., Léonard, M., et al. (2003). Les Passions de l'Âme: On Obsessive and Harmonious Passion. *Journal of Personality and Social Psychology* , 85, 756-767.

Vallerand, R. J., Mageau, G. A., Elliot, A. J., Dumais, A., Demers, M. A., & Rousseau, F. (2008). Passion and performance attainment in sport. *Psychology of Sport and Exercise* , 373-392.

Van den Broeck, A., Vansteenkiste, M., De Witte, H., & Lens, W. (2008). Explaining the relationships between job characteristics, burnout and engagement: The role of basic psychological need satisfaction. *Work & Stress* (22), 277-294.

Vansteenkiste, M., Sierenes, E., Soenens, B., Luyckx, K., & Lens, W. (2009). Motivational profiles from a self-determination perspective: The quality of motivation matters. *Journal of Educational Psychology* , 101, 671-688.

Vlachopoulos, S. P., & Michailidou, S. (2009). Development and Initial Validation of a Measure of Autonomy, Competence, and Relatedness in Exercise: The Basic Psychological Needs in Exercise Scale. *Measurement in Physical Education and Exercise Science* , 10 (3), 179-201.

Watson, D., Clark, L. A., & Tellegen, A. (1988). Development and Validation of Brief Measures of Positive and Negative Affect: The PANAS Scales. *Personality and Social Psychology* , 1063-1070.

Williams, G. C., Grow, V. M., Freedman, Z. R., Ryan, M., & Deci, E. L. (1996). Motivational predictors of weight loss and weight-loss maintenance. *Journal of Personality and Social Psychology* (70), 115-126.

Zuckerman, M. (1983). Experience and desire: A new format for sensation seeking scales. *Journal of Behavioral Assessment* , 101-114.

Zuckerman, M. (1984). Sensation-seeking: A comparative approach to human trait. *Behavioural and Brain Sciences* , 413-471.

Zuckerman, M., Eysenck, S., & Eysenck, H. J. (1978). Sensation-seeking in England and America: Cross cultural, age and sex comparisons. *Journal of Consulting and Clinical Psychology* , 139-149.

Tabelloversikt

Tabell 1: Deskriptiv statistikk.....s. 42

Tabell 2: Pearsons korrelasjoner mellom variabler.....s. 44

Tabell 3.1: Statistiske mål for hvor godt målmodell, endelig målmodell og strukturmodell passer data. Behovs- og motivasjonsmodell.....s. 46

Tabell 3.2: Statistiske mål for hvor godt målmodell og strukturmodell passer data. Lidensksmodell.....s. 49

Figuroversikt

Figur 1: Oversikt over variabler i studiet.....s. 10/29

Figur 2.1: Self-Determination Continuum (Ryan & Deci, 2000a).....s.16

Figur 2.2: Forholdet mellom individet og miljøet (Reeve, 2006).....s. 22

Figur 3.1: Teoretisk behovs- og motivasjonsmodell med sammenhenger mellom variabler.....s. 30

Figur 3.2: Teoretisk lidenskapsmodell med sammenhenger mellom variabler...s. 31

Figur 4.1: Behovs- og motivasjonsmodell med standardisert regresjonskoeffisienter fra LISREL strukturmodell.....s. 47

Figur 4.2: Lidenskapsmodell med standardisert regresjonskoeffisienter fra LISREL strukturmodell.....s. 50

Forkortelser

NSFF	Norges Skiforbund Freestyle
SDT	Self-Determination Theory
FIS	International Ski Federation
BNT	Basic Needs Theory
OIT	Organismic Integration Theory
CET	Cognitive Evaluation Theory
COT	Causality Orientation Theory
SWB	Subjectiv Well-Being
BREQ	The Behavioral Regulation in Exercise Questionnaire
PS	The Passion Scale
TASS	Thrill and Adventure Seeking Scale
BPNES	The Basic Psychological Need Satisfaction in Exercise Scale
SCQ	The Sport Climate Questionnaire
PANAS	The Positive and Negative Affect Schedule
SWLS	The Satisfaction With Life Scale
IMI	Intrinsic Motivation Inventory
LISREL	Linear Structural Relations
CFI	Comparative Fit Index
IFI	Incremental Fit Index
RMSEA	Root Mean Square Error of Approximation
SRMR	Standardized Root-Mean-Square Residual

Vedlegg

Vedlegg A: Spørreskjema

Spørreskjema:

Dette spørreskjemaet omhandler ulike forhold rundt din motivasjon i forhold til jibbing. Det vil også være spørsmål som går nærmere inn på livstilfredsstillelse, velvære, og innsats.

Ta utgangspunkt i gruppen du kjører mest med, om det er organisert med trenere eller uorganisert med venner.

All informasjon vil bli behandlet 100% anonymt og ingen navn kan knyttes tilbake til spørreskjemaet eller resultatet.

Skikjøring kan oppleves forskjellig fra person til person. Vær vennelig å svar ærlig og oppriktig på spørsmålene. Svar det du føler er riktig.

Les spørsmålene nøye slik at du forstår hva som menes med de.

På forhånd takk!

Peder Edvard Korsbøen

Bakgrunnsdata:

1. Kjønn:

Mann Kvinne

2. Alder:

1-9 10-15 16-20 21-25 26-30 31+

3. Er du organisert eller uorganisert?

Organisert Uorganisert

4. Har du sponserer?

Ja Nei

5. Hvor lenge har kjørt ski?

1-3 år 4-8 år 9-13 år 13 år +

6. Hvor mange skidager har du i året?

0-20 21-40 41-60 61-80 81+

7. Motivasjon

Hvorfor kjører du ski?

	Ikke sant for meg	Delvis sant			Veldig sant
Jeg kjører ski fordi:					
1) Det er viktig for meg.....	1	2	3	4	5
2) Jeg føler meg skamfull når jeg ikke Kjører ski.....	1	2	3	4	5
3) Det er av stor betydning for meg personlig..1		2	3	4	5
4) Jeg får respekt av å gjøre det.....	1	2	3	4	5
5) Jeg setter pris på det.....	1	2	3	4	5
6) Det er forventet av meg.....	1	2	3	4	5
7) Fordelene med å jibbe betyr mye for meg...1		2	3	4	5
8) Det er gøy..... ..	1	2	3	4	5
9) Jeg føler et press fra andre til å Kjøre ski.....	1	2	3	4	5
10)Jeg liker å bevege meg.....	1	2	3	4	5
11) Det er interessant for meg.....	1	2	3	4	5
11)Jeg får penger eller andre former for belønning for å gjøre det jeg gjør...	1	2	3	4	5
13)Det er personlig viktig for meg.....	1	2	3	4	5
14)Jeg føler meg mislykket om jeg ikke kjører ski.....	1	2	3	4	5
15) Andre ikke skal bli skuffet over meg.....1		2	3	4	5
16) Gleden av det gjør meg tilfreds.....	1	2	3	4	5
17) Det er viktig for meg å jibbe regelmessig....1		2	3	4	5

8. Besettende og harmonisk lidenskap

Bruk skalaen og kryss av for hvor enig du er i påstandene under. Skikjøring viser til jibbing.

1 2 3 4 5 6 7
Ikke enig Passe enig veldig enig

1) Skikjøring er i harmoni med de andre aktivitetene i livet mitt.

1 2 3 4 5 6 7

2) Jeg har vanskeligheter med å kontrollere min lyst til å jibbe.

1 2 3 4 5 6 7

3) Nye ting jeg oppdager med jibbing får meg til å sette pris på det enda mer.

1 2 3 4 5 6 7

4) Jeg er altfor opptatt av jibbing

1 2 3 4 5 6 7

5) Skikjøring reflekterer de kvalitetene jeg setter pris på hos meg selv

1 2 3 4 5 6 7

6) Jibbing gir meg muligheten til å oppleve varierte opplevelser

1 2 3 4 5 6 7

7) Skikjøring er det eneste som virkelig gir meg noe

1 2 3 4 5 6 7

8) Jibbing er i stor grad en integrert del av meg

1 2 3 4 5 6 7

9) Hvis jeg kunne, ville jeg bare kjørt ski

1 2 3 4 5 6 7

10) Skikjøring er i harmoni med andre ting som er en del av meg

1 2 3 4 5 6 7

11) Skikjøring er så spennende at jeg noen ganger mister kontrollen over det

1 2 3 4 5 6 7

12) Jeg har inntrykk av at skikjøring kontrollerer meg

1 2 3 4 5 6 7

13) Jeg bruker mye tid på skikjøring

1 2 3 4 5 6 7

14) Jeg liker jibbing

1 2 3 4 5 6 7

15) Skikjøring er viktig for meg

1 2 3 4 5 6 7

16) Jibbing er en lidenskap for meg

1 2 3 4 5 6 7

9. Hva ønsker du å oppleve gjennom skikjøring og jibbing?

1 2 3 4 5 6 7
Ikke viktig Viktig Veldig viktig

1) Spenning

1 2 3 4 5 6 7

2) Risiko

1 2 3 4 5 6 7

3) Fart

1 2 3 4 5 6 7

4) Tøye mine grenser for mestring

1 2 3 4 5 6 7

10. Behovstilfredsstillelse

Svaralternativer fra 1 til 7.

1	2	3	4	5	6	7
Ikke sant i			Noe sant		Veldig sant	
det hele tatt						

1) Skikjøring er i stor grad forenlig med mine valg og interesser

1 2 3 4 5 6 7

2) Jeg føler sterkt at jibbing passer måten jeg vil kjøre ski på

1 2 3 4 5 6 7

3) Måten jeg kjører ski på er helt klart et uttrykk for hvordan jeg ønsker at skikjøring skal være

1 2 3 4 5 6 7

4) Jeg føler sterkt at jeg har mulighet til å gjøre valg i forhold til min aktivitet

1 2 3 4 5 6 7

5) Jeg føler jeg har stor fremgang i forhold til målet mitt med skikjøring

1 2 3 4 5 6 7

6) Jeg føler jeg utfører triksene mine på en god måte

1 2 3 4 5 6 7

7) Jeg føler skikjøring er noe jeg får til bra

1 2 3 4 5 6 7

8) Jeg føler jeg kan klare de oppgavene skikjøring krever

1 2 3 4 5 6 7

9) Jeg føler meg veldig bekvem sammen med de andre deltakerne

1 2 3 4 5 6 7

10) Jeg føler jeg kan omgås de andre deltakerne på en vennlig måte

1 2 3 4 5 6 7

11) Jeg føler jeg har god og åpen kommunikasjon med de andre deltakerne

1 2 3 4 5 6 7

12) Jeg føler meg veldig fortrolig med de andre treningsdeltakerne.

1 2 3 4 5 6 7

11. Autonomistøttende klima

Ta utgangspunkt i de du kjører mest sammen med

1 2 3 4 5 6 7
Veldig uenig Nøytral Veldig enig

1. Jeg føler at venner gir meg valg og alternativer

1 2 3 4 5 6 7

2. Jeg føler meg forstått av vennene mine

1 2 3 4 5 6 7

3. Mine venner gir meg selvtillit til å kjøre bra på ski

1 2 3 4 5 6 7

4. venner oppmuntrer meg til å spørre spørsmål

1 2 3 4 5 6 7

5. Vennene mine hører på hvordan jeg vil gjøre ting

1 2 3 4 5 6 7

6. Mine venner prøver å forstå hvordan jeg ser ting, før de foreslår nye måter å gjøre ting på

1 2 3 4 5 6 7

12. Positive og negative følelser

Her er en rekke beskrivelser av følelser. Se på hver enkelt og angi med en sirkel på en skala fra 1 til 5 i hvilken grad du har opplevd denne følelsen når du kjører ski.

	Svært lite		Passe		Svært mye	
	1	2	3	4	5	
1. Fortvilet	1	2	3	4	5	
2. Begeistret.....	1	2	3	4	5	
3. Oppskaket.....	1	2	3	4	5	
4. Bekymret.....	1	2	3	4	5	
5. Entusiastisk.....	1	2	3	4	5	
6. Irritert	1	2	3	4	5	
7. Oppvakt/klar	1	2	3	4	5	
8. Inspirert	1	2	3	4	5	
9. Nervøs.....	1	2	3	4	5	
10. Målbevisst.....	1	2	3	4	5	
11. Livlig	1	2	3	4	5	
12. Redd	1	2	3	4	5	

13. Livstilfredsstillelse

Dette er spørsmål angående livstilfredsstillelse generelt i livet.

1	2	3	4	5	6	7
Veldig usant			Nøytral		Veldig sant	

1) På de fleste måter er livet mitt nær det ideelle.....

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

2) Mine livsforhold er utmerkede.....

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

3) Jeg er fornøyd med livet mitt.....

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

4) Så langt har jeg fått gjort det jeg vil ut av livet mitt.....

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

5) Hvis jeg kunne leve om igjen, ville jeg nesten ikke forandre noen ting....

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

14. Innsats

Kartlegge innsatsen man legger i aktiviteten.

1	2	3	4	5	6	7
Usant			Litt sant			Veldig sant

1) Det er viktig for meg å gjøre det bra i denne aktiviteten

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

2) Jeg legger mye innsats i denne aktiviteten

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

3) Jeg prøver ikke veldig hardt å gjøre det bra i denne aktiviteten

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

4) Jeg bruker mye tid på denne aktiviteten

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

5) Jeg bruker ikke mye energi på denne aktiviteten

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

15. Kvalitet

De neste spørsmålene tar for seg kvalitet og innsats på skikjøringen din

1	2	3	4	5	6	7
Usant			Litt sant			Veldig sant

1) Kvaliteten på innsatsen min når jeg kjører ski er høy

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

2) Innsatsen min er av ypperste kvalitet

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

3) Jeg presterer bedre i skikjøring enn det som forventes av meg

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

4) Jeg øver og trener for å kjøre bra på ski

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

5) Andre ser på det jeg gjør på ski som bra

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

16. Treningskarakteristikker og positive tilbakemeldinger

De neste spørsmålene tar for seg treningsklima og miljø.

1	2	3	4	5
Helt uenig	Uenig	Noe uenig/noe enig	Enig	Helt enig

1. Jeg har mye å gjøre i forhold til skikjøring

1 2 3 4 5

2. Jeg må ofte arbeide hardt for å få ting gjort

1 2 3 4 5

3. Skikjøring innehar ofte krav som står i konflikt med hverandre

1 2 3 4 5

4. Jeg kan selv øke eller minke treningsmengden

1 2 3 4 5

5. Jeg kan velge mine egne målsettinger

1 2 3 4 5

6. Jeg kan ta pause når jeg vil

1 2 3 4 5

7. Jeg kan komme og dra når jeg vil

1 2 3 4 5

8. Skikjøring krever at jeg er kreativ

1 2 3 4 5

9. Skikjøring gir meg mulighet til å utvikle mine ferdigheter

1 2 3 4 5

10. Skikjøring tillater meg til å lære nye ting

1 2 3 4 5

11. Jibbing gir meg mulighet til å vise min kapasitet

1 2 3 4 5

12. Jeg får i hovedsak positive tilbakemeldinger om skikjøringen min

1 2 3 4 5

13. Jeg gir ofte positive tilbakemeldinger til andre jibbere

1 2 3 4 5

14. Tilbakemeldinger er viktig for min utvikling

1 2 3 4 5

17. Betydningen av familie og venner

De neste spørsmålene tar for seg hvilken betydning familie og venner har ovenfor din deltagelse innefor jibbing.

1	2	3	4	5
Helt uenig	Uenig	Nøytral	Enig	Helt enig

1. I min barndom var jeg ofte sammen med familien på ski.

1 2 3 4 5

2. Min barndom var mine søsken engasjert i idrett

1 2 3 4 5

3. Jeg var selv delaktig i idrett som barn

1 2 3 4 5

4. Mine søsken hadde stor betydning for min utvikling som skikjører

1 2 3 4 5

5. I min barndom var flere av mine venner engasjert i jibbing

1 2 3 4 5

6. Mine foreldre hadde forventninger til mine prestasjoner på ski

1 2 3 4 5

7. Mine venner har alltid anerkjent min satsning på jibbing

1 2 3 4 5

8. Ski-idoler har vært en stor inspirasjonskilde for meg

1 2 3 4 5

9. Venner har hatt stor betydning for meg i forhold til jibbing

1 2 3 4 5

Takk for at du tok deg tid til å besvare dette spørreskjemaet!

Vedlegg B: Godkjenning av bruk av figurer

Figur 2.1: Self-determination Continuum (Ryan & Deci, 2000a)

Mail from: pederekorsboen@gmail.com

To: deci@psych.rochester.edu

Time: 20.05.2014 12:31

Dear Ed,

Could you allow me to use your Table on the Self-determination continuum (Ryan & Deci, Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions, 2000, page 61) in my master thesis? I am delivering my thesis this week at The Norwegian University of Sports Sciences. My supervisor is professor Hallgeir Halvari.

I just need a confirmation email / letter from you, which I can attach to my thesis.

Sincerely,

Peder Edward Korsbøen

Master student at The Norwegian University of Sport Sciences

Mail from: deci@psych.rochester.edu
To: pederekorsboen@gmail.com

Time: 20.05.2014 14:11

Yes, you have permission to use the table in your masters thesis.

Ed Deci

Edward L. Deci
Professor of Psychology and
Helen F. & Fred H. Gowen Professor in the Social Sciences
Department of Psychology
University of Rochester
P.O. Box 270266 (for US mail)
355 Meliora Hall (for couriers)
Rochester, NY 14627
phone: 585-275-2461
fax: 585-273-1100
email: deci@psych.rochester.edu
website: <http://selfdeterminationtheory.org>

Figur 2.2: Forholdet mellom individet og miljøet (Reeve, 2006)

Mail from: pederekorsboen@gmail.com

To: reeve@korea.ac.kr

Time: 20.05.2014 12:45

Dear Johnmarshall,

Could you allow me to use your figure the dialectic framework within self-determination theory (Reeve, Teachers as Facilitators: What autonomy-supportive teachers do and why their students benefit, 2006, page 227 in The Elementary School Journal 106 (3), see Table in attachment) in my master thesis? My master thesis is about freestyle skiers and their motivation and clima, so I have translated and adapted the figure to fit in my project. I am delivering my thesis this week at The Norwegian University of Sports Sciences. My supervisor is professor Hallgeir Halvari.

I just need a confirmation email / letter from you, which I can attach to my thesis.

Sincerely,

Peder Edward Korsbøen

Master student at The Norwegian University of Sport Sciences

Mail from: reeve@korea.ac.kr
To: pederekorsboen@gmail.com

Time: 22.05.2014 07:54

Hi Peder,

Yes, you have my permission to use/reproduce/adapt the figure on the dialectical framework that appeared on page 227 in The Elementary School Journal, 2006, Vol. 106.

Hope the defense goes well; you have a good advisor!

Johnmarshall Reeve

reeve@korea.ac.kr

존 마샬 리브

Johnmarshall Reeve, Professor
633 Uncho-Useon Hall
Department of Education
Korea University
Anam-Dong, Seongbuk-Gu
Seoul 136-701, Korea

reeve@korea.ac.kr
<http://johnmarshallreeve.org>

Harald Hårfagres gate 29
N-5007 Bergen
Norway
Tel: +47-55 58 21 17
Fax: +47-55 58 96 50
nsd@nsd.uib.no
www.nsd.uib.no
Org.nr. 985 321 884

Hallgeir Halvari
Seksjon for coaching og psykologi
Norges idrettshøgskole
Postboks 4014 Ullevål stadion
0806 OSLO

Vår dato: 19.06.2013

Vår ref:34674 / 3 / HIT

Deres dato:

Deres ref:

TILBAKEMELDING PÅ MELDING OM BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER

Vi viser til melding om behandling av personopplysninger, mottatt 03.06.2013. Meldingen gjelder prosjektet:

34674	<i>Motivasjonsmiljø i jibbing</i>
Behandlingsansvarlig	<i>Norges idrettshøgskole, ved institusjonens øverste leder</i>
Daglig ansvarlig	<i>Hallgeir Halvari</i>
Student	<i>Peder Edvard Korsbøen</i>

Personvernombudet har vurdert prosjektet og finner at behandlingen av personopplysninger er meldepliktig i henhold til personopplysningsloven § 31. Behandlingen tilfredsstiller kravene i personopplysningsloven.

Personvernombudets vurdering forutsetter at prosjektet gjennomføres i tråd med opplysningene gitt i meldeskjemaet, korrespondanse med ombudet, ombudets kommentarer samt personopplysningsloven og helseregisterloven med forskrifter. Behandlingen av personopplysninger kan settes i gang.

Det gjøres oppmerksom på at det skal gis ny melding dersom behandlingen endres i forhold til de opplysninger som ligger til grunn for personvernombudets vurdering. Endringsmeldinger gis via et eget skjema <http://www.nsd.uib.no/personvern/meldeplikt/skjema.html>. Det skal også gis melding etter tre år dersom prosjektet fortsatt pågår. Meldinger skal skje skriftlig til ombudet.

Personvernombudet har lagt ut opplysninger om prosjektet i en offentlig database, <http://pvo.nsd.no/prosjekt>.

Personvernombudet vil ved prosjektets avslutning, 10.07.2014, rette en henvendelse angående status for behandlingen av personopplysninger.

Vennlig hilsen

Bjørn Henrichsen

Hildur Thorarensen

Hildur Thorarensen tlf: 55 58 26 54
Vedlegg: Prosjektvurdering
Kopi: Peder Edvard Korsbøen, Stensberggata 23A, 0170 OSLO

Rekruttering skjer via forespørsel på epost. Personvernombudet anbefaler at førstegangskontakt opprettes av noen som har naturlig tilgang til personopplysninger/epostadresser til utvalget. Dersom veileder/student ikke selv har slik tilgang, anbefaler vi at forespørsel om deltagelse formidles av andre, f.eks. ansatte i idrettsklubber.

Ifølge prosjektmeldingen skal det innhentes skriftlig samtykke basert på skriftlig informasjon om prosjektet og behandling av personopplysninger. Personvernombudet finner informasjonsskrivet tilfredsstillende utformet i henhold til personopplysningslovens vilkår, såfremt veileders kontaktinformasjon tilføyes.

Det oppgis på førstesiden av spørreskjema at "all informasjon vil bli behandlet 100 % anonymt". Elektroniske spørreundersøkelser regnes ikke som anonyme, da det alltid blir registrert enten epost- og/eller IP-adresse fra respondentene. Selv om ikke forsker får tilgang til dette, regnes de likevel ikke som anonyme i lovens forstand siden det foreligger en kobling hos databehandler. Setningen må dermed fjernes. Det kan heller stå at informasjon vil bli behandlet konfidensielt.

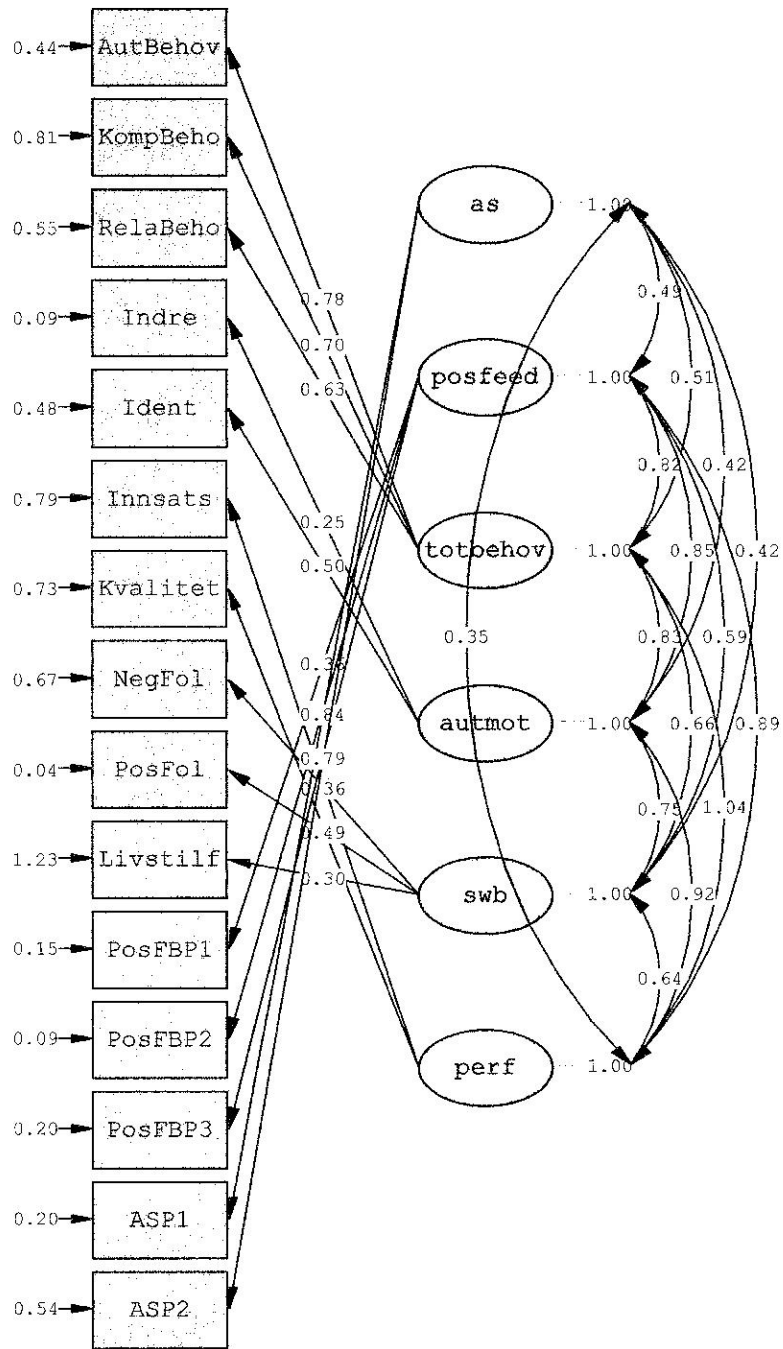
QuestBack er databehandler for prosjektet. Personvernombudet forutsetter at det foreligger en databehandleravtale mellom QuestBack og Norges idrettshøgskole for den behandling av data som finner sted, jf. personopplysningsloven § 15. For råd om hva databehandleravtalen bør inneholde, se Datatilsynets veileder på denne siden: <http://datatilsynet.no/verktøy-skjema/Skjema-maler/Databehandleravtale---mal/>

Innsamlede opplysninger registreres på privat pc. Personvernombudet legger til grunn at veileder og student setter seg inn i og etterfølger Norges idrettshøgskole sine interne rutiner for datasikkerhet, spesielt med tanke på bruk av privat pc til oppbevaring av personidentifiserende data.

Datamaterialet anonymiseres ved prosjektslutt, 10.07.2014 ved at verken direkte eller indirekte personidentifiserbare opplysninger fremgår, verken hos QuestBack eller veileder/student. Adresser og logger slettes. Anonymisering innebærer videre at direkte personidentifiserende opplysninger som navn/koblingsnøkkel slettes, og at indirekte personidentifiserende opplysninger (sammenstilling av bakgrunnsopplysninger som f.eks. yrke, alder, kjønn) fjernes eller grovkategoriseres slik at ingen enkeltpersoner kan gjenkjennes i materialet.

Vedlegg D: LISREL analyser

Målmodell, behovs- og motivasjonsmodell

Chi-Square=164.10, df=75, P-value=0.00000, RMSEA=0.094

DATE: 5/23/2014

TIME: 10:30

L I S R E L 8.80

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2006

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Users\HallgeirH\Documents\KorsbKort22112013.spj:

Canne

Observed variables

Q1 Q2 Q17.7 Q17.8 Q17.9 Autonomi BetVenn Ferd_pos

AutBehov KompBeho RelaBeho Indre Ident HL BL Innsats

Kvalitet NegFol PosFol Livstilt RiskDesi SWB TotBehov PosFBP1

PosFBP2 PosFBP3 ASP1 ASP2 Q9.1 Q9.2 Q9.3

Covariance Matrix From File C:\Users\HallgeirH\Documents\KorsbKort22112013.cov

Sample Size = 136

Latent Variables as venner posfeed totbehov autmot swb perf

Relationships

ASP1 ASP2 = as

PosFBP1 PosFBP2 PosFBP3 = posfeed

AutBehov KompBeho RelaBeho = totbehov

Indre Ident = autmot

PosFol NegFol Livstilt = swb

Innsats Kvalitet = perf

Path Diagram

Iterations=250

Method of Estimation: Maximum Likelihood

End of Problem

Sample Size = 136

Canne

Covariance Matrix

	AutBehov	KompBeho	RelaBeho	Indre	Ident	Innsats
AutBehov	1.05					
KompBeho	0.51	1.30				
RelaBeho	0.48	0.52	0.94			
Indre	0.15	0.06	0.15	0.16		
Ident	0.49	0.23	0.24	0.13	0.73	
Innsats	0.97	0.63	0.52	0.22	0.63	1.87
Kvalitet	0.49	0.75	0.50	0.16	0.25	0.75
NegFol	0.12	0.10	0.11	0.04	0.12	0.20

PosFol	0.25	0.22	0.22	0.10	0.18	0.28
Livstilf	0.24	0.38	0.28	0.08	0.07	0.34
PosFBP1	0.27	0.15	0.15	0.08	0.17	0.34
PosFBP2	0.31	0.27	0.31	0.12	0.18	0.45
PosFBP3	0.25	0.23	0.23	0.10	0.11	0.34
ASP1	0.30	0.29	0.39	0.11	0.14	0.24
ASP2	0.16	0.27	0.33	0.07	0.12	0.09

Covariance Matrix

	Kvalitet	NegFol	PosFol	Livstilf	PosFBP1	PosFBP2
Kvalitet	1.25					
NegFol	0.08	0.80				
PosFol	0.28	0.19	0.28			
Livstilf	0.35	0.12	0.13	1.32		
PosFBP1	0.21	0.08	0.12	0.12	0.28	
PosFBP2	0.35	0.07	0.15	0.11	0.18	0.35
PosFBP3	0.32	0.10	0.11	0.05	0.16	0.21
ASP1	0.33	0.06	0.17	0.39	0.12	0.23
ASP2	0.34	0.12	0.15	0.40	0.14	0.23

Covariance Matrix

	PosFBP3	ASP1	ASP2
PosFBP3	0.37		
ASP1	0.14	0.90	
ASP2	0.14	0.66	1.16

Canne

Number of Iterations = 14

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

Measurement Equations

AutBehov = 0.78*totbehov, Errorvar.= 0.44 , R² = 0.58
 (0.080) (0.072)
 9.71 6.17

KompBeho = 0.70*totbehov, Errorvar.= 0.81 , R² = 0.38
 (0.094) (0.11)
 7.42 7.48

RelaBeho = 0.63*totbehov, Errorvar.= 0.55 , R² = 0.42
 (0.079) (0.075)
 7.95 7.29

Indre = 0.25*autmot, Errorvar.= 0.095 , R² = 0.41
 (0.037) (0.016)
 6.81 6.00

Ident = 0.50*autmot, Errorvar.= 0.48 , R² = 0.34
 (0.079) (0.072)
 6.32 6.71

Innsats = 1.04*perf, Errorvar.= 0.79 , R² = 0.58
 (0.11) (0.14)
 9.37 5.65

Kvalitet = 0.73*perf, Errorvar.= 0.73 , R² = 0.42

(0.092) (0.10)
7.87 7.16

NegFol = 0.36*swb, Errorvar.= 0.67 , R² = 0.16

(0.083) (0.086)
4.35 7.78

PosFol = 0.49*swb, Errorvar.= 0.042 , R² = 0.85

(0.060) (0.048)
8.23 0.88

Livstilf = 0.30*swb, Errorvar.= 1.23 , R² = 0.070

(0.11) (0.15)
2.87 8.09

PosFBP1 = 0.36*posfeed, Errorvar.= 0.15 , R² = 0.46

(0.042) (0.021)
8.42 7.12

PosFBP2 = 0.51*posfeed, Errorvar.= 0.089 , R² = 0.74

(0.044) (0.021)
11.62 4.31

PosFBP3 = 0.41*posfeed, Errorvar.= 0.20 , R² = 0.46

(0.049) (0.028)
8.39 7.13

ASP1 = 0.84*as, Errorvar.= 0.20 , R² = 0.78

(0.090) (0.11)
9.25 1.80

ASP2 = 0.79*as, Errorvar.= 0.54 , R² = 0.54

(0.100) (0.12)
7.91 4.65

Correlation Matrix of Independent Variables

	as	posfeed	totbehov	autmot	swb	perf
as	1.00					
posfeed	0.49	1.00				
	(0.09)					
	5.70					
totbehov	0.51	0.82	1.00			
	(0.09)	(0.06)				
	5.56	13.52				
autmot	0.42	0.85	0.83	1.00		
	(0.12)	(0.09)	(0.10)			
	3.54	9.30	8.28			
swb	0.42	0.59	0.66	0.75	1.00	
	(0.10)	(0.09)	(0.10)	(0.12)		
	4.31	6.45	6.92	6.48		
perf	0.35	0.89	1.04	0.92	0.64	1.00
	(0.11)	(0.06)	(0.06)	(0.10)	(0.10)	
	3.27	13.92	16.68	8.88	6.29	

W_A_R_N_I_N_G: is not positive definite

Degrees of Freedom = 75
 Minimum Fit Function Chi-Square = 163.81 (P = 0.00)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 164.10 (P = 0.00)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 89.10
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (55.89 ; 130.05)

Minimum Fit Function Value = 1.21
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.66
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.41 ; 0.96)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.094
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.074 ; 0.11)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.00027

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 1.88
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (1.64 ; 2.19)
 ECVI for Saturated Model = 1.78
 ECVI for Independence Model = 13.70

Chi-Square for Independence Model with 105 Degrees of Freedom = 1819.28
 Independence AIC = 1849.28
 Model AIC = 254.10
 Saturated AIC = 240.00
 Independence CAIC = 1907.97
 Model CAIC = 430.17
 Saturated CAIC = 709.52

Normed Fit Index (NFI) = 0.91
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.93
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.65
 Comparative Fit Index (CFI) = 0.95
 Incremental Fit Index (IFI) = 0.95
 Relative Fit Index (RFI) = 0.87

Critical N (CN) = 88.68

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.077
 Standardized RMR = 0.073
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.86
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.78
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.54

The Modification Indices Suggest to Add the

Path to	from	Decrease in Chi-Square	New Estimate
Innsats	totbehov	9.0	-1.97
Kvalitet	totbehov	9.0	1.38
Livstilf	as	13.9	0.46
Livstilf	totbehov	8.7	0.49

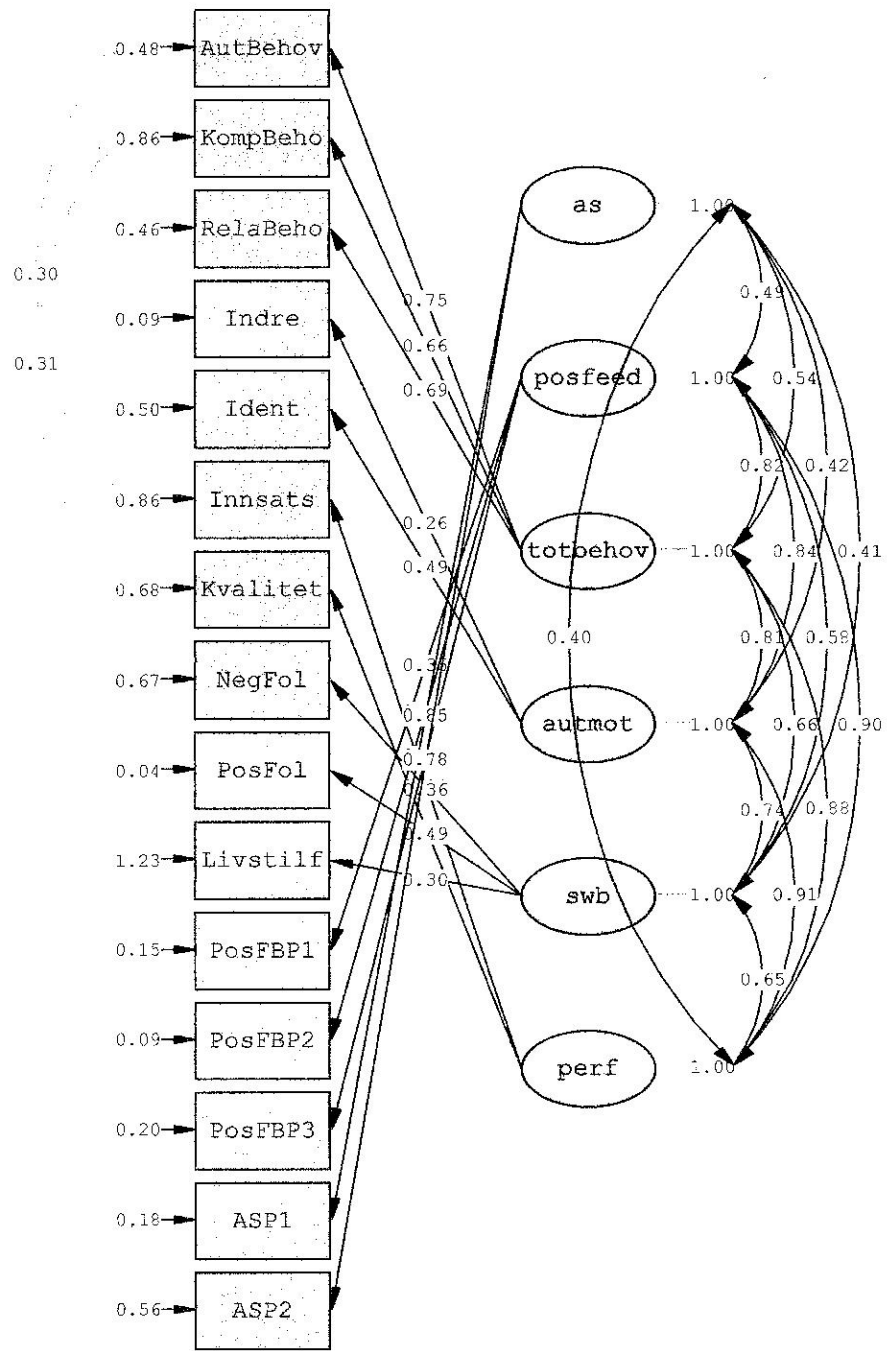
The Modification Indices Suggest to Add an Error Covariance

Between	and	Decrease in Chi-Square	New Estimate
Indre KompBeho		8.6	-0.08
Ident AutBehov		16.1	0.20
Innsats AutBehov		17.4	0.32
Innsats RelBeho		9.7	-0.23
Innsats Ident		9.9	0.22
Kvalitet AutBehov		13.9	-0.24
Kvalitet KompBeho		15.5	0.30

*Legge til 2 endelig
mätmodell.*

Time used: 0.062 Seconds

Endelig målmodell, behovs- og motivasjonsmodell

Chi-Square=118.47, df=75, P-value=0.00103, RMSEA=0.066

DATE: 5/23/2014
TIME: 10:35

L I S R E L 8.80

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2006
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Users\HallgeirH\Documents\KorsbKort22112013.spj:

Canne
Observed variables
Q1 Q2 Q17.7 Q17.8 Q17.9 Autonomi BetVenn Ferd_pos
AutBehov KompBeho RelaBeho Indre Ident HL BL Innsats
Kvalitet NegFol PosFol Livstilsf RiskDesi SWB TotBehov PosFBP1
PosFBP2 PosFBP3 ASP1 ASP2 Q9.1 Q9.2 Q9.3
Covariance Matrix From File C:\Users\HallgeirH\Documents\KorsbKort22112013.cov
Sample Size = 136
Latent Variables as venner posfeed totbehov autmot swb perf
Relationships
ASP1 ASP2 = as
PosFBP1 PosFBP2 PosFBP3 = posfeed
AutBehov KompBeho RelaBeho = totbehov
Indre Ident = autmot
PosFol NegFol Livstilsf = swb
Innsats Kvalitet = perf
Set the error covariance between Kvalitet and KompBeho to 0.31 } Lagt til fra
Set the error covariance between Innsats and AutBehov to 0.30 } modifikasjonsindices
Path Diagram
Iterations=250
Method of Estimation: Maximum Likelihood

End of Problem

Sample Size = 136

Canne

Covariance Matrix

	AutBehov	KompBeho	RelaBeho	Indre	Ident	Innsats
AutBehov	1.05					
KompBeho	0.51	1.30				
RelaBeho	0.48	0.52	0.94			
Indre	0.15	0.06	0.15	0.16		
Ident	0.49	0.23	0.24	0.13	0.73	
Innsats	0.97	0.63	0.52	0.22	0.63	1.87
Kvalitet	0.49	0.75	0.50	0.16	0.25	0.75

NegFol	0.12	0.10	0.11	0.04	0.12	0.20
PosFol	0.25	0.22	0.22	0.10	0.18	0.28
Livstilf	0.24	0.38	0.28	0.08	0.07	0.34
PosFBP1	0.27	0.15	0.15	0.08	0.17	0.34
PosFBP2	0.31	0.27	0.31	0.12	0.18	0.45
PosFBP3	0.25	0.23	0.23	0.10	0.11	0.34
ASP1	0.30	0.29	0.39	0.11	0.14	0.24
ASP2	0.16	0.27	0.33	0.07	0.12	0.09

Covariance Matrix

	Kvalitet	NegFol	PosFol	Livstilf	PosFBP1	PosFBP2
Kvalitet	1.25					
NegFol	0.08	0.80				
PosFol	0.28	0.19	0.28			
Livstilf	0.35	0.12	0.13	1.32		
PosFBP1	0.21	0.08	0.12	0.12	0.28	
PosFBP2	0.35	0.07	0.15	0.11	0.18	0.35
PosFBP3	0.32	0.10	0.11	0.05	0.16	0.21
ASP1	0.33	0.06	0.17	0.39	0.12	0.23
ASP2	0.34	0.12	0.15	0.40	0.14	0.23

Covariance Matrix

	PosFBP3	ASP1	ASP2
PosFBP3	0.37		
ASP1	0.14	0.90	
ASP2	0.14	0.66	1.16

Canne

Number of Iterations = 15

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

Measurement Equations

AutBehov = 0.75*totbehov, Errorvar.= 0.48 , R² = 0.54
(0.082) (0.064)
9.16 7.58

KompBeho = 0.66*totbehov, Errorvar.= 0.86 , R² = 0.33
(0.097) (0.098)
6.79 8.79

RelaBeho = 0.69*totbehov, Errorvar.= 0.46 , R² = 0.51
(0.080) (0.073)
8.70 6.32

Indre = 0.26*autmot, Errorvar.= 0.091 , R² = 0.43
(0.038) (0.016)
6.97 5.69

Ident = 0.49*autmot, Errorvar.= 0.50 , R² = 0.32
(0.079) (0.072)
6.15 6.88

Innsats = 0.98*perf, Errorvar.= 0.86 , R² = 0.53
(0.11) (0.12)

8.92 7.28

Kvalitet = 0.76*perf, Errorvar.= 0.68 , R² = 0.46

(0.093) (0.087)
8.20 7.83

NegFol = 0.36*swb, Errorvar.= 0.67 , R² = 0.16

(0.083) (0.086)
4.34 7.78

PosFol = 0.49*swb, Errorvar.= 0.039 , R² = 0.86

(0.060) (0.049)
8.24 0.81

Livstilf = 0.30*swb, Errorvar.= 1.23 , R² = 0.069

(0.11) (0.15)
2.85 8.10

PosFBP1 = 0.35*posfeed, Errorvar.= 0.15 , R² = 0.45

(0.043) (0.021)
8.28 7.20

PosFBP2 = 0.51*posfeed, Errorvar.= 0.085 , R² = 0.75

(0.043) (0.020)
11.75 4.18

PosFBP3 = 0.41*posfeed, Errorvar.= 0.20 , R² = 0.46

(0.049) (0.028)
8.43 7.15

ASPI = 0.85*as, Errorvar.= 0.18 , R² = 0.80

(0.091) (0.11)
9.28 1.57

ASP2 = 0.78*as, Errorvar.= 0.56 , R² = 0.52

(0.10) (0.12)
7.77 4.78

Error Covariance for Innsats and AutBehov = 0.30

Error Covariance for Kvalitet and KompBehov = 0.31

Correlation Matrix of Independent Variables

	as	posfeed	totbehov	autmot	swb	perf
as	1.00					
posfeed	0.49	1.00				
	(0.09)					
	5.65					
totbehov	0.54	0.82	1.00			
	(0.09)	(0.06)				
	5.99	13.80				
autmot	0.42	0.84	0.81	1.00		
	(0.12)	(0.09)	(0.10)			
	3.60	9.35	8.10			
swb	0.41	0.58	0.66	0.74	1.00	
	(0.10)	(0.09)	(0.09)	(0.11)		
	4.27	6.41	6.98	6.44		
perf	0.40	0.90	0.88	0.91	0.65	1.00
	(0.10)	(0.06)	(0.06)	(0.10)	(0.10)	
	3.89	15.19	15.92	8.96	6.51	

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 75

Minimum Fit Function Chi-Square = 127.67 (P = 0.00014)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 118.47 (P = 0.0010)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 43.47

90 Percent Confidence Interval for NCP = (17.77 ; 77.11)

Minimum Fit Function Value = 0.95

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.32

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.13 ; 0.57)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.066

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.042 ; 0.087)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.13

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 1.54

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (1.35 ; 1.79)

ECVI for Saturated Model = 1.78

ECVI for Independence Model = 13.70

Chi-Square for Independence Model with 105 Degrees of Freedom = 1819.28

Independence AIC = 1849.28

Model AIC = 208.47

Saturated AIC = 240.00

Independence CAIC = 1907.97

Model CAIC = 384.54

Saturated CAIC = 709.52

Normed Fit Index (NFI) = 0.93

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.96

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.66

Comparative Fit Index (CFI) = 0.97

Incremental Fit Index (IFI) = 0.97

Relative Fit Index (RFI) = 0.90

Critical N (CN) = 113.50

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.071

Standardized RMR = 0.068

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.90

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.83

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.56

The Modification Indices Suggest to Add the

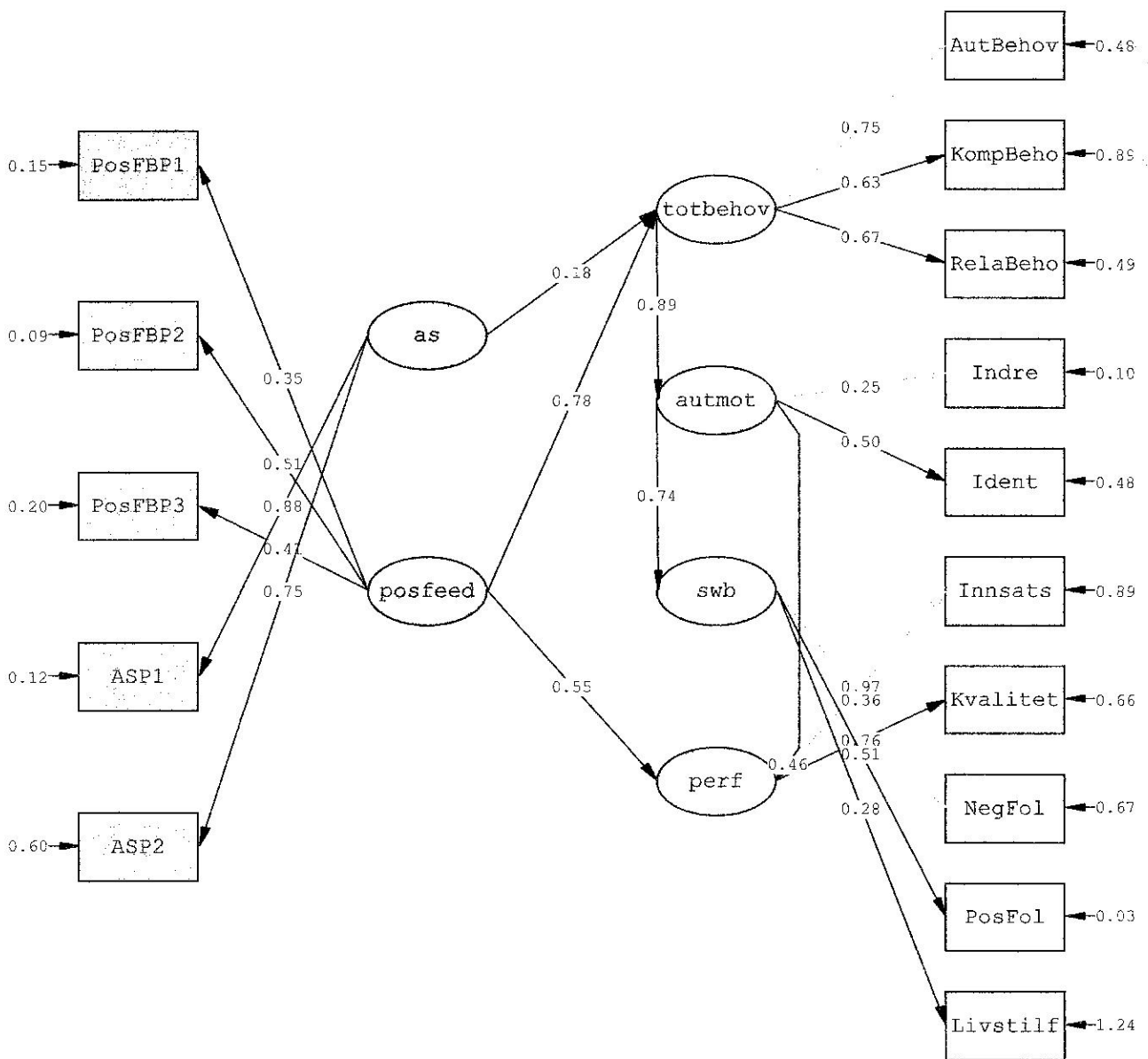
Path to	from	Decrease in Chi-Square	New Estimate
Livstifl	as	14.2	0.46

The Modification Indices Suggest to Add an Error Covariance

Between	and	Decrease in Chi-Square	New Estimate
Indre	KompBeho	8.1	-0.07
Ident	AutBehov	9.9	0.15

Time used: 0.016 Seconds

Strukturmodell, behovs- og motivasjonsmodell

Chi-Square=125.64, df=63, P-value=0.00176, RMSEA=0.062

DATE: 5/23/2014
TIME: 10:39

L I S R E L 8.80

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2006
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Users\HallgeirH\Documents\KorsbKort22112013.spj:

Canne
Observed variables
Q1 Q2 Q17.7 Q17.8 Q17.9 Autonomi BetVenn Ferd_pos
AutBehov KompBeho RelaBeho Indre Ident HL BL Innsats
Kvalitet NegFol PosFol Livstilf RiskDesi SWB TotBehov PosFBP1
PosFBP2 PosFBP3 ASP1 ASP2 Q9.1 Q9.2 Q9.3
Covariance Matrix From File C:\Users\HallgeirH\Documents\KorsbKort22112013.cov
Sample Size = 136
Latent Variables as venner posfeed totbehov autmot swb perf
Relationships
ASP1 ASP2 = as
PosFBP1 PosFBP2 PosFBP3 = posfeed
AutBehov KompBeho RelaBeho = totbehov
Indre Ident = autmot
PosFol NegFol Livstilf = swb
Innsats Kvalitet = perf
Set the error covariance between Kvalitet and KompBeho to 0.31
Set the error covariance between Innsats and AutBehov to 0.30
Path Diagram
Iterations=250
Method of Estimation: Maximum Likelihood
totbehov = as posfeed
autmot = totbehov
swb perf = autmot
perf = posfeed
End of Problem

Sample Size = 136

Canne

Covariance Matrix

	AutBehov	KompBeho	RelaBeho	Indre	Ident	Innsats
AutBehov	1.05					
KompBeho	0.51	1.30				
RelaBeho	0.48	0.52	0.94			
Indre	0.15	0.06	0.15	0.16		

Ident	0.49	0.23	0.24	0.13	0.73	
Innsats	0.97	0.63	0.52	0.22	0.63	1.87
Kvalitet	0.49	0.75	0.50	0.16	0.25	0.75
NegFol	0.12	0.10	0.11	0.04	0.12	0.20
PosFol	0.25	0.22	0.22	0.10	0.18	0.28
Livstilf	0.24	0.38	0.28	0.08	0.07	0.34
PosFBP1	0.27	0.15	0.15	0.08	0.17	0.34
PosFBP2	0.31	0.27	0.31	0.12	0.18	0.45
PosFBP3	0.25	0.23	0.23	0.10	0.11	0.34
ASP1	0.30	0.29	0.39	0.11	0.14	0.24
ASP2	0.16	0.27	0.33	0.07	0.12	0.09

Covariance Matrix

	Kvalitet	NegFol	PosFol	Livstilf	PosFBP1	PosFBP2
Kvalitet	1.25					
NegFol	0.08	0.80				
PosFol	0.28	0.19	0.28			
Livstilf	0.35	0.12	0.13	1.32		
PosFBP1	0.21	0.08	0.12	0.12	0.28	
PosFBP2	0.35	0.07	0.15	0.11	0.18	0.35
PosFBP3	0.32	0.10	0.11	0.05	0.16	0.21
ASP1	0.33	0.06	0.17	0.39	0.12	0.23
ASP2	0.34	0.12	0.15	0.40	0.14	0.23

Covariance Matrix

	PosFBP3	ASP1	ASP2
PosFBP3	0.37		
ASP1	0.14	0.90	
ASP2	0.14	0.66	1.16

Canne

Number of Iterations = 22

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

Measurement Equations

AutBehov = 0.75*totbehov, Errorvar.= 0.48 , R² = 0.54
(0.059)
8.01

KompBeho = 0.63*totbehov, Errorvar.= 0.89 , R² = 0.31
(0.10) (0.099)
6.05 8.98

RelaBeho = 0.67*totbehov, Errorvar.= 0.49 , R² = 0.48
(0.090) (0.071)
7.46 6.84

Indre = 0.25*autmot, Errorvar.= 0.096 , R² = 0.40
(0.014)
6.84

Ident = 0.50*autmot, Errorvar.= 0.48 , R² = 0.34
(0.092) (0.067)
5.48 7.16

$$\text{Innsats} = 0.97 \cdot \text{perf}, \text{Errorvar.} = 0.89, R^2 = 0.51$$

(0.12)
7.42

$$\text{Kvalitet} = 0.76 \cdot \text{perf}, \text{Errorvar.} = 0.66, R^2 = 0.47$$

(0.11)	(0.086)
7.28	7.69

$$\text{NegFol} = 0.36 \cdot \text{swb}, \text{Errorvar.} = 0.67, R^2 = 0.16$$

(0.086)
7.78

$$\text{PosFol} = 0.51 \cdot \text{swb}, \text{Errorvar.} = 0.028, R^2 = 0.90$$

(0.14)	(0.053)
3.54	0.53

$$\text{Livstilf} = 0.28 \cdot \text{swb}, \text{Errorvar.} = 1.24, R^2 = 0.060$$

(0.12)	(0.15)
2.43	8.13

$$\text{PosFBP1} = 0.35 \cdot \text{posfeed}, \text{Errorvar.} = 0.15, R^2 = 0.45$$

(0.043)	(0.021)
8.28	7.15

$$\text{PosFBP2} = 0.51 \cdot \text{posfeed}, \text{Errorvar.} = 0.088, R^2 = 0.75$$

(0.044)	(0.021)
11.65	4.26

$$\text{PosFBP3} = 0.41 \cdot \text{posfeed}, \text{Errorvar.} = 0.20, R^2 = 0.47$$

(0.049)	(0.028)
8.49	7.07

$$\text{ASP1} = 0.88 \cdot \text{as}, \text{Errorvar.} = 0.12, R^2 = 0.87$$

(0.098)	(0.14)
9.00	0.89

$$\text{ASP2} = 0.75 \cdot \text{as}, \text{Errorvar.} = 0.60, R^2 = 0.48$$

(0.10)	(0.12)
7.23	4.95

Error Covariance for Innsats and AutBehov = 0.30

Error Covariance for Kvalitet and KompBehov = 0.31

Structural Equations

$$\text{totbehov} = 0.18 \cdot \text{as} + 0.78 \cdot \text{posfeed}, \text{Errorvar.} = 0.23, R^2 = 0.77$$

(0.088)	(0.11)	(0.088)
2.08	6.93	2.61

$$\text{autmot} = 0.89 \cdot \text{totbehov}, \text{Errorvar.} = 0.21, R^2 = 0.79$$

(0.14)	(0.11)
6.17	1.84

$$\text{swb} = 0.74 \cdot \text{autmot}, \text{Errorvar.} = 0.46, R^2 = 0.54$$

(0.23)	(0.21)
3.14	2.18

$$\text{perf} = 0.46 \cdot \text{autmot} + 0.55 \cdot \text{posfeed}, \text{Errorvar.} = 0.085, R^2 = 0.92$$

(0.19)	(0.18)	(0.089)
--------	--------	---------

2.44 3.13 0.95

Reduced Form Equations

totbehov = 0.18*as + 0.78*posfeed, Errorvar.= 0.23, R² = 0.77
(0.088) (0.11)
2.08 6.93

autmot = 0.16*as + 0.69*posfeed, Errorvar.= 0.39, R² = 0.61
(0.080) (0.12)
2.03 5.70

swb = 0.12*as + 0.51*posfeed, Errorvar.= 0.67, R² = 0.33
(0.067) (0.16)
1.78 3.13

perf = 0.075*as + 0.88*posfeed, Errorvar.= 0.17, R² = 0.83
(0.050) (0.12)
1.50 7.57

Correlation Matrix of Independent Variables

	as	posfeed
as	1.00	
posfeed	0.45 (0.09) 5.15	1.00

Covariance Matrix of Latent Variables

	totbehov	autmot	swb	perf	as	posfeed
totbehov	1.00					
autmot	0.89	1.00				
swb	0.66	0.74	1.00			
perf	0.89	0.89	0.65	1.00		
as	0.54	0.48	0.35	0.47	1.00	
posfeed	0.86	0.77	0.57	0.91	0.45	1.00

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 83

Minimum Fit Function Chi-Square = 134.36 (P = 0.00031)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 125.64 (P = 0.0018)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 42.64

90 Percent Confidence Interval for NCP = (16.38 ; 76.86)

Minimum Fit Function Value = 1.00

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.32

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.12 ; 0.57)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.062

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.038 ; 0.083)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.19

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 1.48

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (1.28 ; 1.73)

ECVI for Saturated Model = 1.78

ECVI for Independence Model = 13.70

Chi-Square for Independence Model with 105 Degrees of Freedom = 1819.28

Independence AIC = 1849.28
Model AIC = 199.64
Saturated AIC = 240.00
Independence CAIC = 1907.97
Model CAIC = 344.41
Saturated CAIC = 709.52

Normed Fit Index (NFI) = 0.93
Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.96
Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.73
Comparative Fit Index (CFI) = 0.97
Incremental Fit Index (IFI) = 0.97
Relative Fit Index (RFI) = 0.91

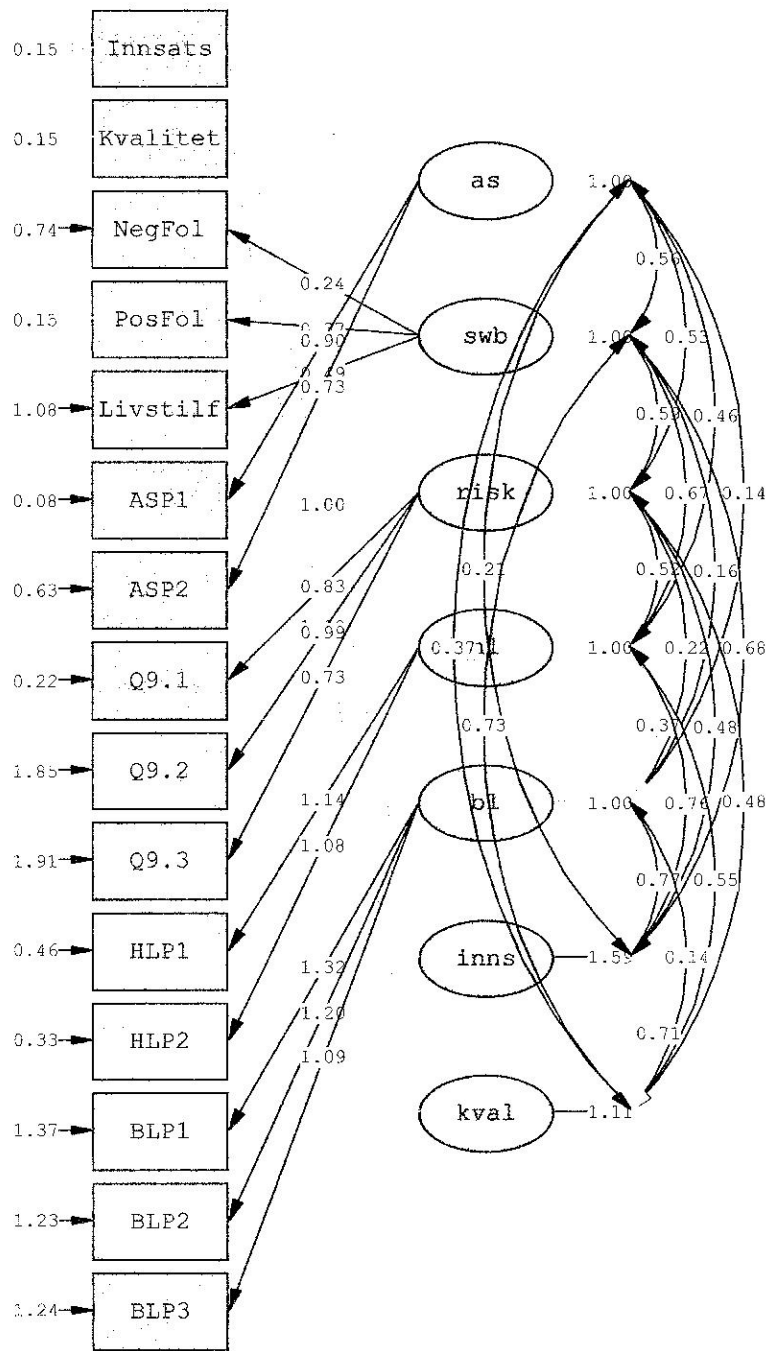
Critical N (CN) = 117.43

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.075
Standardized RMR = 0.072
Goodness of Fit Index (GFI) = 0.89
Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.84
Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.62

The Modification Indices Suggest to Add an Error Covariance
Between and Decrease in Chi-Square New Estimate
Indre KompBeho 9.4 -0.08

Time used: 0.031 Seconds

Målmodell, lidenskapsmodell

Chi-Square=110.11, df=74, P-value=0.00413, RMSEA=0.060

DATE: 5/23/2014

TIME: 11:10

L I S R E L 8.80

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2006

Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Users\HallgeirH\Documents\KorsbKort29112013.spj:

Canne

Observed variables

Q1 Q2 Q17.7 Q17.8 Q17.9 Autonomi BetVenn Ferd_pos

AutBehov KompBeho RelaBeho Indre Ident HL BL Innsats

Kvalitet NegFol PosFol Livstilt RiskDesi SWB TotBehov PosFBP1

PosFBP2 PosFBP3 ASP1 ASP2 Q9.1 Q9.2 Q9.3 HLP1

HLP2 HLP3 BLP1 BLP2 BLP3

Covariance Matrix From File C:\Users\HallgeirH\Documents\KorsbKort29112013.cov

Sample Size = 136

Latent Variables as venner posfeed totbehov autmot swb perf risk hl bl inns kval

Relationships

ASP1 ASP2 = as

Q9.1 Q9.2 Q9.3 = risk

HLP1 HLP2 = hl

BLP1 BLP2 BLP3 = bl

PosFol NegFol Livstilt = swb

Innsats = 1.0*inns

Set the error variance of Innsats to 0.15

Kvalitet = 1.0*kval

Set the error variance of Kvalitet to 0.15

Set the error covariance between hl and bl to 0.37

Set the error covariance between inns and kval to 0.71

Set the error variance of PosFol to 0.15

Path Diagram

Iterations=250

Method of Estimation: Maximum Likelihood

End of Problem

Sample Size = 136

Canne

Covariance Matrix

Innsats Kvalitet NegFol PosFol Livstilt ASP1

Innsats	1.87					
Kvalitet	0.75	1.25				
NegFol	0.20	0.08	0.80			
PosFol	0.28	0.28	0.19	0.28		
Livstilf	0.34	0.35	0.12	0.13	1.32	
ASP1	0.24	0.33	0.06	0.17	0.39	0.90
ASP2	0.09	0.34	0.12	0.15	0.40	0.66
Q9.1	0.46	0.42	0.02	0.22	0.19	0.42
Q9.2	0.45	0.37	0.19	0.19	-0.03	0.40
Q9.3	0.41	0.27	0.00	0.15	0.29	0.37
HLP1	1.06	0.64	0.12	0.31	0.38	0.48
HLP2	0.94	0.62	0.03	0.27	0.45	0.50
BLP1	1.24	0.39	0.25	0.17	0.04	0.26
BLP2	1.11	0.33	0.12	0.14	0.08	0.29
BLP3	0.98	0.20	0.10	0.12	0.22	0.25

Covariance Matrix

	ASP2	Q9.1	Q9.2	Q9.3	HLP1	HLP2
ASP2	1.16					
Q9.1	0.32	0.92				
Q9.2	0.24	0.84	2.85			
Q9.3	0.13	0.56	1.10	2.45		
HLP1	0.33	0.50	0.33	0.70	1.84	
HLP2	0.26	0.53	0.49	0.56	1.30	1.56
BLP1	0.18	0.22	0.59	0.22	0.86	0.64
BLP2	0.15	0.35	0.65	0.44	0.91	0.96
BLP3	0.13	0.30	0.54	0.70	0.80	0.83

Covariance Matrix

	BLP1	BLP2	BLP3
BLP1	3.20		
BLP2	1.68	2.77	
BLP3	1.53	1.34	2.50

Canne

Number of Iterations = 17

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

Measurement Equations

Innsats = 1.00*inns, Errorvar.= 0.15, R² = 0.91

Kvalitet = 1.00*kval, Errorvar.= 0.15, R² = 0.88

NegFol = 0.24*swb, Errorvar.= 0.74 , R² = 0.075
(0.087) (0.093)
2.81 8.00

PosFol = 0.37*swb, Errorvar.= 0.15, R² = 0.48
(0.044)
8.45

Livstilf = 0.49*swb, Errorvar.= 1.08 , R² = 0.18
(0.11) (0.14)
4.47 7.59

ASP1 = 0.90*as, Errorvar.= 0.078, R² = 0.91

(0.086) (0.11)
10.54 0.70

ASP2 = 0.73*as, Errorvar.= 0.63 , R² = 0.46

(0.095) (0.11)
7.64 6.00

Q9.1 = 0.83*risk, Errorvar.= 0.22 , R² = 0.76

(0.084) (0.094)
9.87 2.36

Q9.2 = 0.99*risk, Errorvar.= 1.85 , R² = 0.35

(0.15) (0.27)
6.64 6.95

Q9.3 = 0.73*risk, Errorvar.= 1.91 , R² = 0.22

(0.14) (0.25)
5.15 7.64

HLP1 = 1.14*hl, Errorvar.= 0.46 , R² = 0.74

(0.096) (0.11)
11.93 4.22

HLP2 = 1.08*hl, Errorvar.= 0.33 , R² = 0.78

(0.087) (0.092)
12.36 3.58

BLP1 = 1.32*bl, Errorvar.= 1.37 , R² = 0.56

(0.15) (0.25)
9.02 5.50

BLP2 = 1.20*bl, Errorvar.= 1.23 , R² = 0.54

(0.14) (0.22)
8.84 5.69

BLP3 = 1.09*bl, Errorvar.= 1.24 , R² = 0.49

(0.13) (0.20)
8.33 6.17

Covariance Matrix of Independent Variables

	as	swb	risk	hl	bl	inns
as	1.00					
swb	0.56 (0.10) 5.45	1.00				
risk	0.53 (0.09) 6.22	0.59 (0.11) 5.57	1.00			
hl	0.46 (0.08) 5.58	0.67 (0.09) 7.39	0.52 (0.08) 6.31	1.00		
bl	0.14 (0.09) 1.52	0.16 (0.11) 1.42	0.22 (0.10) 2.32	0.37	1.00	
inns	0.21 (0.11) 1.87	0.68 (0.12) 5.66	0.48 (0.11) 4.40	0.76 (0.08) 9.14	0.77 (0.10) 7.79	1.59 (0.16) 9.68
kval	0.37	0.73	0.48	0.55	0.14	0.71

(0.10)	(0.10)	(0.09)	(0.08)	(0.09)
3.86	7.17	5.02	7.22	1.63

Covariance Matrix of Independent Variables

	kval

kval	1.11
	(0.12)
	9.21

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 74
 Minimum Fit Function Chi-Square = 121.76 (P = 0.00040)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 110.11 (P = 0.0041)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 36.11
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (11.90 ; 68.29)

Minimum Fit Function Value = 0.90
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.27
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.088 ; 0.51)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.060
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.035 ; 0.083)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.23

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 1.50
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (1.32 ; 1.74)
 ECVI for Saturated Model = 1.78
 ECVI for Independence Model = 10.32

Chi-Square for Independence Model with 105 Degrees of Freedom = 1363.60

Independence AIC = 1393.60
 Model AIC = 202.11
 Saturated AIC = 240.00
 Independence CAIC = 1452.29
 Model CAIC = 382.09
 Saturated CAIC = 709.52

Normed Fit Index (NFI) = 0.91
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.95
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.64
 Comparative Fit Index (CFI) = 0.96
 Incremental Fit Index (IFI) = 0.96
 Relative Fit Index (RFI) = 0.87

Critical N (CN) = 117.64

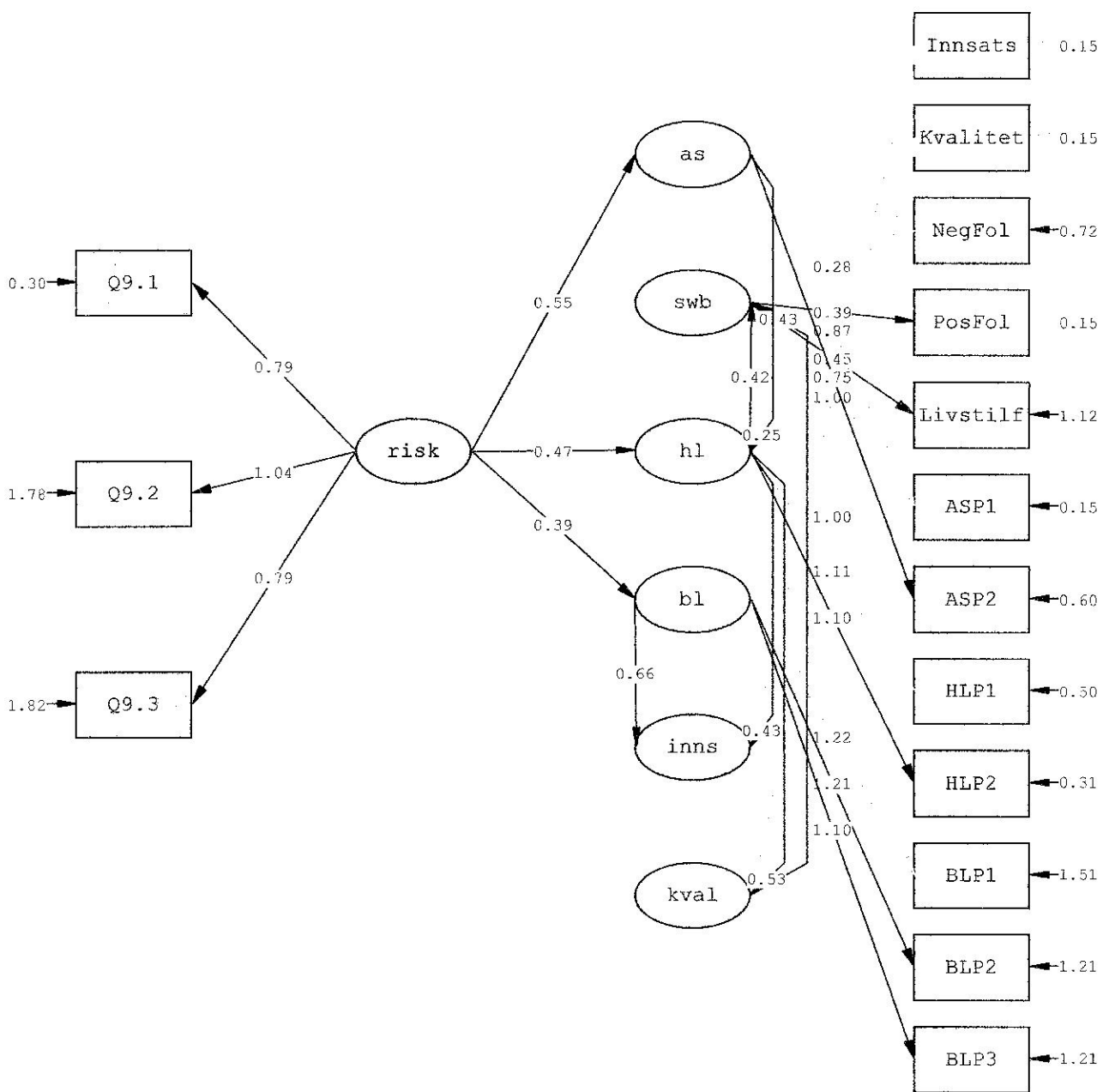
Root Mean Square Residual (RMR) = 0.15
 Standardized RMR = 0.078
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.90
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.84
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.56

The Modification Indices Suggest to Add an Error Covariance

Between	and	Decrease in Chi-Square	New Estimate
PosFol	NegFol	16.7	0.15

Time used: 0.016 Seconds

Strukturmodell, lidenshapsmodell

Chi-Square=131.93, df=85, P-value=0.00084, RMSEA=0.064

DATE: 5/23/2014

TIME: 11:06

L I S R E L 8.80

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2006

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Users\HallgeirH\Documents\KorsbKort29112013.spj:

Canne

Observed variables

Q1 Q2 Q17.7 Q17.8 Q17.9 Autonomi BetVenn Ferd_pos

AutBehov KompBeho RelaBeho Indre Ident HL BL Innsats

Kvalitet NegFol PosFol Livstilf RiskDesi SWB TotBehov PosFBPI

PosFBP2 PosFBP3 ASP1 ASP2 Q9.1 Q9.2 Q9.3 HLP1

HLP2 HLP3 BLP1 BLP2 BLP3

Covariance Matrix From File C:\Users\HallgeirH\Documents\KorsbKort29112013.cov

Sample Size = 136

Latent Variables as venner posfeed totbehov autmot swb perf risk hl bl inns kval

Relationships

ASP1 ASP2 = as

Q9.1 Q9.2 Q9.3 = risk

HLP1 HLP2 = hl

BLP1 BLP2 BLP3 = bl

PosFol NegFol Livstilf = swb

Innsats = 1.0*inns

Set the error variance of Innsats to 0.15

Kvalitet = 1.0*kval

Set the error variance of Kvalitet to 0.15

Set the error covariance between hl and bl to 0.37

Set the error covariance between inns and kval to 0.71

Set the error variance of PosFol to 0.15

Set the error variance of ASP1 to 0.15

Path Diagram

Iterations=250

Method of Estimation: Maximum Likelihood

as = risk

hl = risk as

bl = risk

swb inns kval = hl

inns = bl

swb = kval

End of Problem

Sample Size = 136

Canne

Covariance Matrix

	Innsats	Kvalitet	NegFol	PosFol	Livstilf	ASP1
Innsats	1.87					
Kvalitet	0.75	1.25				
NegFol	0.20	0.08	0.80			
PosFol	0.28	0.28	0.19	0.28		
Livstilf	0.34	0.35	0.12	0.13	1.32	
ASP1	0.24	0.33	0.06	0.17	0.39	0.90
ASP2	0.09	0.34	0.12	0.15	0.40	0.66
HLP1	1.06	0.64	0.12	0.31	0.38	0.48
HLP2	0.94	0.62	0.03	0.27	0.45	0.50
BLP1	1.24	0.39	0.25	0.17	0.04	0.26
BLP2	1.11	0.33	0.12	0.14	0.08	0.29
BLP3	0.98	0.20	0.10	0.12	0.22	0.25
Q9.1	0.46	0.42	0.02	0.22	0.19	0.42
Q9.2	0.45	0.37	0.19	0.19	-0.03	0.40
Q9.3	0.41	0.27	0.00	0.15	0.29	0.37

Covariance Matrix

	ASP2	HLP1	HLP2	BLP1	BLP2	BLP3
ASP2	1.16					
HLP1	0.33	1.84				
HLP2	0.26	1.30	1.56			
BLP1	0.18	0.86	0.64	3.20		
BLP2	0.15	0.91	0.96	1.68	2.77	
BLP3	0.13	0.80	0.83	1.53	1.34	2.50
Q9.1	0.32	0.50	0.53	0.22	0.35	0.30
Q9.2	0.24	0.33	0.49	0.59	0.65	0.54
Q9.3	0.13	0.70	0.56	0.22	0.44	0.70

Covariance Matrix

	Q9.1	Q9.2	Q9.3
Q9.1	0.92		
Q9.2	0.84	2.85	
Q9.3	0.56	1.10	2.45

Canne

Number of Iterations = 25

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

Measurement Equations

Innsats = 1.00*inns, Errorvar.= 0.15, R² = 0.93

Kvalitet = 1.00*kval, Errorvar.= 0.15, R² = 0.90

NegFol = 0.28*swb, Errorvar.= 0.72 , R² = 0.097
(0.092)
7.87

PosFol = 0.39*swb, Errorvar.= 0.15, R² = 0.50
(0.13)

3.05

$$\text{Livstilf} = 0.45 * \text{swb}, \text{Errorvar.} = 1.12, R^2 = 0.16$$

(0.18)	(0.15)
2.54	7.61

$$\text{ASP1} = 0.87 * \text{as}, \text{Errorvar.} = 0.15, R^2 = 0.83$$

$$\text{ASP2} = 0.75 * \text{as}, \text{Errorvar.} = 0.60, R^2 = 0.48$$

(0.080)	(0.086)
9.34	7.03

$$\text{HLP1} = 1.11 * \text{hl}, \text{Errorvar.} = 0.50, R^2 = 0.71$$

(0.11)
4.76

$$\text{HLP2} = 1.10 * \text{hl}, \text{Errorvar.} = 0.31, R^2 = 0.80$$

(0.10)	(0.091)
10.68	3.37

$$\text{BLP1} = 1.22 * \text{bl}, \text{Errorvar.} = 1.51, R^2 = 0.49$$

(0.24)
6.17

$$\text{BLP2} = 1.21 * \text{bl}, \text{Errorvar.} = 1.21, R^2 = 0.55$$

(0.17)	(0.21)
7.09	5.66

$$\text{BLP3} = 1.10 * \text{bl}, \text{Errorvar.} = 1.21, R^2 = 0.50$$

(0.16)	(0.20)
6.89	6.09

$$\text{Q9.1} = 0.79 * \text{risk}, \text{Errorvar.} = 0.30, R^2 = 0.68$$

(0.084)	(0.087)
9.42	3.42

$$\text{Q9.2} = 1.04 * \text{risk}, \text{Errorvar.} = 1.78, R^2 = 0.38$$

(0.15)	(0.27)
6.88	6.70

$$\text{Q9.3} = 0.79 * \text{risk}, \text{Errorvar.} = 1.82, R^2 = 0.26$$

(0.14)	(0.25)
5.57	7.40

Structural Equations

$$\text{as} = 0.55 * \text{risk}, \text{Errorvar.} = 0.69, R^2 = 0.31$$

(0.100)	(0.12)
5.54	5.77

$$\text{swb} = 0.42 * \text{hl} + 0.43 * \text{kval}, \text{Errorvar.} = 0.38, R^2 = 0.62$$

(0.17)	(0.16)	(0.27)
2.44	2.67	1.40

$$\text{hl} = 0.25 * \text{as} + 0.47 * \text{risk}, \text{Errorvar.} = 0.59, R^2 = 0.41$$

(0.11)	(0.12)	(0.11)
2.33	3.89	5.55

$$\text{bl} = 0.39 * \text{risk}, \text{Errorvar.} = 0.85, R^2 = 0.15$$

(0.11)	(0.19)
3.45	4.57

inns = 0.43*hl + 0.66*bl, Errorvar.= 1.07 , R² = 0.46
 (0.13) (0.14) (0.12)
 3.36 4.91 8.68

kval = 0.53*hl, Errorvar.= 1.12 , R² = 0.20
 (0.11) (0.11)
 4.85 9.76

Error Covariance for bl and hl = 0.27

Error Covariance for kval and inns = 0.71

Reduced Form Equations

as = 0.55*risk, Errorvar.= 0.69, R² = 0.31
 (0.100)
 5.54

swb = 0.39*risk, Errorvar.= 0.85, R² = 0.15
 (0.15)
 2.66

hl = 0.60*risk, Errorvar.= 0.64, R² = 0.36
 (0.10)
 5.83

bl = 0.39*risk, Errorvar.= 0.85, R² = 0.15
 (0.11)
 3.45

inns = 0.52*risk, Errorvar.= 1.71, R² = 0.14
 (0.11)
 4.80

kval = 0.32*risk, Errorvar.= 1.30, R² = 0.072
 (0.080)
 3.98

Correlation Matrix of Independent Variables

risk

 1.00

Covariance Matrix of Latent Variables

	as	swb	hl	bl	inns	kval
as	1.00					
swb	0.33	1.00				
hl	0.51	0.64	1.00			
bl	0.22	0.33	0.51	1.00		
inns	0.36	0.80	0.77	0.88	1.98	
kval	0.27	0.81	0.53	0.27	1.11	1.40
risk	0.55	0.39	0.60	0.39	0.52	0.32

Covariance Matrix of Latent Variables

risk

 risk 1.00

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 85

Minimum Fit Function Chi-Square = 151.41 (P = 0.00)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 131.93 (P = 0.00084)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 46.93

90 Percent Confidence Interval for NCP = (19.73 ; 82.08)

Minimum Fit Function Value = 1.12

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.35

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.15 ; 0.61)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.064

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.041 ; 0.085)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.14

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 1.50

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (1.29 ; 1.76)

ECVI for Saturated Model = 1.78

ECVI for Independence Model = 10.32

Chi-Square for Independence Model with 105 Degrees of Freedom = 1363.60

Independence AIC = 1393.60

Model AIC = 201.93

Saturated AIC = 240.00

Independence CAIC = 1452.29

Model CAIC = 338.88

Saturated CAIC = 709.52

Normed Fit Index (NFI) = 0.89

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.93

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.72

Comparative Fit Index (CFI) = 0.95

Incremental Fit Index (IFI) = 0.95

Relative Fit Index (RFI) = 0.86

Critical N (CN) = 106.42

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.13

Standardized RMR = 0.078

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.88

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.83

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.62

The Modification Indices Suggest to Add the

Path to	from	Decrease in Chi-Square	New Estimate
Innsats	inns	9.1	0.44
Innsats	kval	9.1	-0.35
Kvalitet	inns	8.7	-0.28
Kvalitet	kval	9.1	0.44
Livstilf	as	8.6	0.33
inns	inns	9.1	-0.56
inns	kval	9.1	-0.35
kval	as	8.2	0.31
kval	inns	9.2	-0.31
kval	kval	9.1	-0.56

The Modification Indices Suggest to Add an Error Covariance

Between	and	Decrease in Chi-Square	New Estimate
kval	inns	9.1	0.31
Kvalitet	Innsats	9.0	-0.34
PosFol	NegFol	14.7	0.15

